Bundel van de Gemeenteraad van 30 september 2021

A 19:30 - Algemeen

A.1 19:30 - Opening/moment stilte

A.2 19:31 - Loting volgorde stemming

A.3 19:32 - Vaststelling agenda

Agenda_Gemeenteraad_30_september_2021.docx

A.4 19:33 - Ingekomen stukken en mededelingen

Dagelijks ontvangt de raad brieven van inwoners, organisaties etc. Bij de ingekomen stukken bepaalt de raad wat er met deze ingekomen stukken gebeurt. Daarom worden in de lijst voorstellen gedaan om de ingekomen stukken:
Cat. I Voor kennisgeving aannemen.
Cat. II De afdoening aan het college overlaten en de raad hierover informeren.
Cat. III Het college verzoeken om nadere informatie of voorstellen te leveren.
De raad neemt een besluit over deze voorstellen.

Lijst ingekomen stukken raad 30 september 2021

Ingekomen stukken raad 30 september 2021 MUTATIEVOORSTELLEN

A.5 19:34 - Vaststellen van de besluitenlijst van de openbare vergadering van de raad d.d. 9 september jl.

Concept-Besluitenlijst raad 9 september 2021.pdf

Bijlage bij Besluitenlijst Gemeenteraad 9 september 2021.pdf

B HAMERSTUKKEN

B.1 19:35 - Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025 (pfh. H. Nederpelt)

Voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten werken de Westfriese gemeenten samen in de Gemeenschappelijke regeling WerkSaam Westfriesland. WerkSaam heeft een nieuw beleidsplan opgesteld: 'Meedoen telt!', Beleidsplan 2022-2025. Voorafgaand hieraan heeft WerkSaam input opgehaald bij alle zeven gemeenteraden. Voordat het algemeen bestuur van WerkSaam dit beleidsplan vaststelt, wordt het beleidsplan voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.

De raad wordt voorgesteld om een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland 'Meedoen telt!'.

Dossier 1125 voorblad

00 DOC-21-430023 - Raadsvoorstel Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025.pdf

01 DOC-21-430026 - Brief aan college verzoek om zienswijze van de raad over beleidsplan WerkSaam 2022-2025

02 DOC-21-430025 - Beleidsplan WerkSaam 2022-2025

03 DOC-21-355476 - Samenvatting themabijeenkomst beleidsevaluatie WerkSaam 15 feb 2021

04 Beantwoording Commissievragen PW2010 raadscie. 13-1 agendapunt 8.1 Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025.pdf

C BESPREEKSTUKKEN

C.1 19:40 - Beleidsnota Biodiversiteit (pfh. A. van Langen)

Deze beleidsnota is een vervolg op de kadernotitie biodiversiteit uit 2013. Deze nota geeft de huidige stand van zaken weer in de gemeente ten aanzien van de biodiversiteit. Er worden kaders meegegeven om de biodiversiteit te behouden en waar mogelijk te vergroten. Daartoe wil de gemeente burgerparticipatie bevorderen en de samenwerking aangaan met diverse partners.

De raad wordt voorgesteld om de kaders uit de beleidsnota biodiversiteit vast te stellen.

Dossier 1100 voorblad

00 DOC-21-424557 Raadsvoorstel Beleidsnota Biodiversiteit

01 DOC-21-424622 Beleidsnota Biodiversiteit 2021.pdf

02 Beantwoording commissievragen CDA m.b.t. beleidsnota biodiversiteit.pdf

02a Bijlage bij Commissievragen CDA raadscie. 13-9 agendapunt 9.1 Beleidsnota Biodiversiteit.pdf

A C1 Motie CDA Wees een goede buurman.docx

B C1 Motie GL ea Naar een Round-up vrij Medemblik 2.docx

D ALGEMEEN

D.1 20:10 - Moties Vreemd aan de orde van de dag

C D1 Motie VAO GroenLinks Opvang evacués uit Afghanistan.docx

D D1 Motie VAO HvM Communicatie over ingrijpende verkeersmaatregelen.docx

E D1 Motie VAO GB Benutten overschot 10 mln. van Westfrisiaweg.docx

D.2 Sluiting

Agenda Gemeenteraad

Datum	30-09-2021
Tijd	19:30 - 20:40
Locatie	Raadzaal (MBG06)
Voorzitter	F. Streng
Toelichting	De vergadering vindt FYSIEK plaats. De in de agenda genoemde tijden zijn richttijden.

A	**Algemeen**
19:30	
A.1	**Opening/moment stilte**
19:30	
A.2	**Loting volgorde stemming**
19:31	
A.3	**Vaststelling agenda**
19:32	
A.4	**Ingekomen stukken en mededelingen**
19:33	Dagelijks ontvangt de raad brieven van inwoners, organisaties etc. Bij de ingekomen stukken bepaalt de raad wat er met deze ingekomen stukken gebeurt. Daarom worden in de lijst voorstellen gedaan om de ingekomen stukken: Cat. I Voor kennisgeving aannemen. Cat. II De afdoening aan het college overlaten en de raad hierover informeren. Cat. III Het college verzoeken om nadere informatie of voorstellen te leveren. De raad neemt een besluit over deze voorstellen.
A.5	**Vaststellen van de besluitenlijst van de openbare vergadering van de raad d.d. 9**
19:34	**september jl.**
B	**HAMERSTUKKEN**
B.1	**Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025 (pfh. H. Nederpelt)**
19:35	Voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten werken de Westfriese gemeenten samen in de Gemeenschappelijke regeling WerkSaam Westfriesland. WerkSaam heeft een nieuw beleidsplan opgesteld: ‘Meedoen telt!’, Beleidsplan 2022-2025. Voorafgaand hieraan heeft WerkSaam input opgehaald bij alle zeven gemeenteraden. Voordat het algemeen bestuur van WerkSaam dit beleidsplan vaststelt, wordt het beleidsplan voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. De raad wordt voorgesteld om een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland ‘Meedoen telt!’.
C	**BESPREEKSTUKKEN**
C.1	**Beleidsnota Biodiversiteit (pfh. A. van Langen)**
19:40	Deze beleidsnota is een vervolg op de kadernotitie biodiversiteit uit 2013. Deze nota geeft de huidige stand van zaken weer in de gemeente ten aanzien van de biodiversiteit. Er worden kaders meegegeven om de biodiversiteit te behouden en waar mogelijk te vergroten. Daartoe wil de gemeente burgerparticipatie bevorderen

en de samenwerking aangaan met diverse partners.

De raad wordt voorgesteld om de kaders uit de beleidsnota biodiversiteit vast te stellen.

D ALGEMEEN

D.1 Moties Vreemd aan de orde van de dag

20:10

D.2 Sluiting

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 30 september 2021.

Griffier, Voorzitter,

Ingekomen stukken raad 9 september 2021

Cat. I Voor kennisgeving aannemen.
Cat. II De afdoening aan het college overlaten en de raad hierover informeren.
Cat. III Het college verzoeken om nadere informatie of voorstellen te leveren.
Cat. IV Overig

De raad neemt een besluit over deze voorstellen.

ID	Datum	Afzender	Titel	DOC-nummer	Zaaknummer	Categorie
1782	01-09-2021	Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland	Visitatierapport De Woonschakel	DOC-21-432355	Z-21-166376	I (voor kennisgeving aannemen)
1783	01-09-2021	Buurtcomité Westereiland-Oost	Parkeerbeleid Westereiland-Oost	DOC-21-432395	Z-21-166387	II (In handen stellen van het college ter afdoening)
1784	02-09-2021	Gemeente West Betuwe	Motie gemeente West Betuwe, inzake periodiek onderzoek borstkanker	DOC-21-432777	Z-21-166506	I (voor kennisgeving aannemen)
1785	02-09-2021	VNG	Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing 2021 vervangt Modelverordening Rioolheffing	DOC-21-433032	Z-21-166582	I (voor kennisgeving aannemen)
1786	07-09-2021	Gemeente Castricum	Herverdeling gemeentefonds	DOC-21-434331	Z-21-167046	I (voor kennisgeving aannemen)
1787	07-09-2021	VNG	Lbr. 21/066 LOGA 21/06 - LOGA-circulaire: Regeling Netto FLO-spaartegoed	DOC-21-434616	Z-21-167149	I (voor kennisgeving aannemen)
1788	09-09-2021	L. Arends	Opzegging commissielidmaatschap BAMM	DOC-21-435513	Z-21-167463	I (voor kennisgeving aannemen)
1789	13-09-2021	VNG	Adhesiebetuiging motie inzake periodiek onderzoek borstkanker	DOC-21-435513	Z-21-167533	I (voor kennisgeving aannemen)
1790	13-09-2021	Bekend bij de griffie	Parkeerverbod nog steeds niet ten uitvoer in Oostersteeg eo	DOC-21-436395	Z-21-141047	II (In handen stellen van het college ter afdoening)
1791	13-09-2021	Bewoners Hoornseweg	Project Hoornseweg	DOC-21-436200	Z-21-167739	II (In handen stellen van het college ter afdoening)
1792	14-09-2021	Bekend bij de griffie	Hard rijden	DOC-21-436407	Z-21-167802	I (voor kennisgeving aannemen)

1793	14-09-2021	Bekend bij de griffie	Klacht buitendienst	DOC-21-436222	Z-21-167746	II (In handen stellen van het college ter afdoening)
1794	21-09-2021	Omgevingsdienst NHN	Eerste begrotingswijziging 2022	DOC-21-439383	Z-21-149506	I (voor kennisgeving aannemen)
1795	20-09-2021	Sportver. Spartanen en Westfriesland SEW	Zaalcapaciteit	DOC-21-439043	Z-21-168781	II (In handen stellen van het college ter afdoening)

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld tijdens de openbare raadsvergadering van 30 september 2021

Griffier, Voorzitter,

Ingekomen stukken raad 30 september 2021 MUTATIEVOORSTELLEN

Verzoeker	Nr.	Afzender	Onderwerp	Van	Naar	Toelichting
T. Berlijn	1783	Buurtcomité Westereiland-Oost	Parkeerbeleid Westereiland-Oost	II	III	Gevraagde toezegging: 1. Aan te geven wat het standpunt van het college is mbt het gesignaleerde probleem. 2. Een overzicht van de actie en verbeterpunten met daarin op welke termijn deze actiepunten kunnen worden verwacht
J. Stam	1795	Sportver. Spartanen en Westfriesland SEW	Zaalcapaciteit	II	III	Gevraagde toezegging: Verzoek dat wethouder in gesprek gaat met opstellers van de brief.

Concept-Besluitenlijst Gemeenteraad

Datum	09-09-2021
Tijd	19:30 – 23.20 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	F. Streng
Griffier	A. Reus

Aanwezig

VVD:	M. Raat, J. de Vries, J. Stam, D. Steltenpool, T. Beerepoot
CDA:	P. Ligthart, E. Meester, E. van den Bosch, S. Commandeur, S. Schouten, C. Selders
GB:	R. Paarlberg, G. Gringhuis, L. Plekker, R. Braaksma, P. Mosch
PWF:	P. Koning, S. Zeilemaker
D66:	Y. Nijsingh, G. Mos
PvdA:	T. Beuker, B. de Jong
GroenLinks:	R. Manshanden
PW2010:	C. Neefjes
CU:	S. Visser
BAMM:	A. Meester
HvM:	T. Berlijn

College

Aanwezig:	F. Streng, D. Kuipers, H. Nederpelt, J. Fit en A. van Langen

Van de vergadering zijn audio- en video-opnamen beschikbaar op de site.

Ag.pt.	Onderwerp

A Algemeen

A.1 Opening/moment stilte

De voorzitter opent de vergadering. Een moment stilte wordt in acht genomen.
De voorzitter verzoekt raadsleden om de 1,5 m. afstand in acht te nemen.

A.2 Loting volgorde stemming

Hoofdelijke stemmingen starten bij S. Visser.

A.3 Vaststelling agenda

a. agendapunt A.7 (beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers) wordt naar C.0 verplaatst, omdat om beraadslagingen gevraagd zal worden.
b. bij agendapunt B.1 (Wijziging Verordening fysieke leefomgeving Medemblik 1e tranche) is vandaag een ingekomen stuk van een externe toegevoegd aan de stukken. Deze externe verzoekt om het onderwerp niet als hamerstuk te behandelen en om het raadsvoorstel af te wijzen. A. van Langen betoogt dat dit niet wenselijk is.
   Hierna wordt een voorstel om het onderwerp op de agenda te handhaven als hamerstuk in stemming gebracht.
   Dit voorstel wordt bij handopsteken aangenomen met de stemmen van CDA (6), PvdA (2), PW2010 (1), HvM (1), BAMM (1), CU (1), D66 (2), GB (5) en VVD (5) voor en de stemmen van PWF (2) en GroenLinks (1) tegen (totaal 24 stemmen voor en 3 stemmen tegen).
c. op voorstel van de voorzitter wordt de richttijd voor agendapunt D.1 (moties vreemd aan de orde van de dag) uitgebreid met 90 minuten, omdat er vier moties vreemd aan de orde van de dag zijn ingediend.

Met inachtneming van de wijziging sub a. en c. wordt de agenda vastgesteld.

A.4 Ingekomen stukken en mededelingen

De lijst van ingekomen stukken wordt vastgesteld met inachtneming van de mutatie die is voorgesteld om ingekomen stuk 1775 in categorie III te plaatsen. Het college

zegt daarbij toe een informatienota te leveren, die aangeeft op welke wijze het college reageert op principeaanvraag Onderdijk Knoe.

A.5 Vaststellen van de besluitenlijst van de openbare vergadering van de raad d.d. 8 juli 2021

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld.

A.6 Benoeming commissielid L.G. Arends

S. Visser memoreert dat de raad enkele jaren geleden een besluit heeft genomen met de bedoeling om mogelijkheden om commissieleden te benoemen te verruimen. Toen werd gewezen op het risico van "draaideurcommissieleden". Dit raadsvoorstel geeft aanleiding om hier verder met elkaar over in gesprek te gaan. F. Streng zegt toe dat hij in het presidium met de fractievoorzitters van gedachten wil wisselen over dit onderwerp.
Het raadsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.
De raad besluit:
L.G. Arends te benoemen tot raadscommissielid van de fractie HvM.

A.7 Vaststellen beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers (pfh. H. Nederpelt)

Dit onderwerp is verplaatst naar C.0.

B HAMERSTUKKEN

B.1 Wijziging Verordening fysieke leefomgeving Medemblik 1e tranche (pfh. A. van Langen)

Het raadsvoorstel "Wijziging Verordening fysieke leefomgeving Medemblik 1e tranche" wordt in stemming gebracht.
Stemverklaringen:

- S. Zeilemaker: zal tegen stemmen; bij agendapunt A.3 is gesteld dat de raad onvoldoende kennis heeft van deze materie. Bovendien is de zaak onder de rechter; dan is het de gewoonte om nog geen besluit te nemen.
- R. Manshanden: zal tegen stemmen omdat onduidelijk is of door dit besluit een burger wel of niet benadeeld wordt. De raad heeft onvoldoende gelegenheid gekregen om dit uit te diepen.

Het raadsvoorstel "Wijziging Verordening fysieke leefomgeving Medemblik 1e tranche" wordt bij handopsteken aangenomen met de stemmen van CDA (6), PvdA (2), PW2010 (1), HvM (1), BAMM (1), CU (1), D66 (2), GB (5) en VVD (5) voor en de stemmen van PWF (2) en GroenLinks (1) tegen (totaal 24 stemmen voor en 3 stemmen tegen).
De raad besluit:
Vast te stellen de volgende Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke leefomgeving Medemblik 1e tranche.
Artikel I De Verordening fysieke leefomgeving Medemblik 1e tranche wijzigt als volgt:
Artikel 1.1, Bijlage 1, onder het begrip veehouderij wordt verstaan; Het kweken, fokken, mesten, houden of verhandelen van landbouwhuisdieren voor zover dit aangemerkt wordt als milieubelastende activiteit;
Artikel II Deze verordening treedt in werking op de dag na die van bekendmaking.

B.2 Wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland (pfh. H. Nederpelt)

Het raadsvoorstel "Wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland" wordt zonder stemming aangenomen.
De raad besluit:
Artikel I De gemeenschappelijke regeling 'Recreatieschap Westfriesland' als volgt te wijzigen:
Aan artikel 24 een vierde lid toe te voegen luidende: 4. Indien bij de uitvoering van de in lid 1 en 3 bedoelde verordeningen mocht blijken dat deze niet volledig dan wel

inadequaat van toepasbaar zijn, kan het algemeen bestuur, na overleg met het college van de centrumgemeente, besluit aan deze verordeningen specifieke bepalingen toe te voegen en/of bepalingen uit die verordeningen niet van toepassing te verklaren of eigen beleid op te stellen.
Artikel II Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2021.

B.3 Wijziging GR GGD ivm toetreding Veilig Thuis (pfh. D. Kuipers)
Het raadsvoorstel "Wijziging GR GGD ivm toetreding Veilig Thuis" wordt zonder stemming aangenomen.
De raad besluit:
Het college toestemming te verlenen de wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden (GR GGD HN) vast te stellen, met als doel Veilig Thuis onder te brengen in de GR.

B.4 Intrekking Verordening RKC 2012
Het raadsvoorstel "Intrekking Verordening RKC 2012" wordt zonder stemming aangenomen.
De raad besluit:
De Verordening Rekenkamercommissie gemeente Medemblik 2012 in te trekken.

B.5 Meicirculaire Gemeentefonds 2021 (pfh. D. Kuipers)
Het raadsvoorstel "Meicirculaire Gemeentefonds 2021" wordt zonder stemming aangenomen.
De raad besluit:
1. De uitkomsten van de 'Meicirculaire gemeentefonds 2021' vast te stellen.
2. De uitkomsten van de meicirculaire 2021 te verwerken in de (meer)jarenbegroting.

C BESPREEKSTUKKEN

C.0 Vaststellen beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers (pfh. H. Nederpelt)
Op verzoek van R. Manshanden vinden beraadslagingen plaats.
R. Manshanden wijzigt de tekst van het amendement *Afwijkingen via de raad* (bijlage G).
Het gewijzigde amendement *Afwijkingen via de raad* (bijlage G) wordt in stemming gebracht.
Stemverklaring:

- S. Visser: zou aanvankelijk voor het amendement hebben gestemd, maar gaat tegen stemmen naar aanleiding van het advies van haar commissielid.

Het gewijzigde amendement *Afwijkingen via de raad* (bijlage G) wordt bij handopsteken aangenomen met de stemmen van PWF (2), PvdA (2), PW2010 (1), HvM (1), GroenLinks (1), D66 (2) en GB (5) voor en de stemmen van CDA (6), BAMM (1), CU (1), en VVD (5) tegen (totaal 14 stemmen voor en 13 stemmen tegen).

De amendement *Instandhoudingstermijn van vergunningen voor huisvesting van buitenlandse werknemers* (bijlage I) wordt ongewijzigd in stemming gebracht.
Stemverklaringen:

- S. Visser: zou aanvankelijk voor het amendement hebben gestemd, maar gaat tegen stemmen naar aanleiding van het advies van haar commissielid.
- C. Neefjes: stemt voor, omdat dit meer dan logisch is omdat het college zelf aangeeft dat het om tijdelijke oplossingen gaat.

Het amendement *Instandhoudingstermijn van vergunningen voor huisvesting van buitenlandse werknemers* (bijlage I) wordt bij handopsteken verworpen met de stemmen van PWF (2), PvdA (2), PW2010 (1), GroenLinks (1), D66 (2) en GB (5) voor en de stemmen van CDA (6), HvM (1), BAMM (1), CU (1) en VVD (5) tegen (totaal 13 stemmen voor en 14 stemmen tegen).

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt in stemming gebracht.
Stemverklaringen:

- C. Neefjes: zal tegen stemmen omdat de fractie vindt dat iedereen dezelfde rechten behoort te hebben op het gebied van huisvesting. De fractie is voor een inclusieve samenleving, zonder verschil in wonen en verblijf te maken tussen mensen van binnen en buiten de landsgrenzen.
- R. Manshanden: zal tegen stemmen omdat de fractie vindt dat dit beleid teveel de werkgevers faciliteert en te weinig aandacht heeft voor sociaal-maatschappelijke problematiek en ruimtelijke problematiek.
- S. Zeilemaker: zal tegen stemmen en sluit zich aan bij de inbreng van C. Neefjes en R. Manshanden.

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt bij handopsteken aangenomen met de stemmen van CDA (6), PvdA (2), HvM (1), BAMM (1), CU (1), D66 (2), GB (5) en VVD (5) voor en PWF (2), PW2010 (1) en GroenLinks (1) tegen (totaal 23 stemmen voor en 4 stemmen tegen).
De raad besluit:

1. Het beleid 'Huisvesting buitenlandse werknemers gemeente Medemblik' vast te stellen met dien verstande dat:
   - het in de voorwaarden genoemde percentage van huisvestingsplekken dat ingericht moet worden als eenpersoons slaapkamer wordt verlaagd van 50% naar 40%. De toelichting op het beleid hier op aanpassen.
   - . de tekst onder de kop 'Afwijkingsmogelijkheden' wordt geschrapt en vervangen door: 'Aanvragen om omgevingsvergunning die afwijken van de beleidsregels en niet in eerste instantie worden afgewezen, kunnen door het college ter advisering voorgelegd worden aan de raad.'.
     . Zo nodig de bij het beleid behorende toelichting hier op aan te passen.
2. In te trekken:
   a. De 'beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers'
   b. De beleidsregels 'Verruiming beleid huisvesting EU-arbeidsmigranten'
   c. De beleidsregels 'Nadere regels voor de middenschaal-huisvesting tot 50 arbeidsmigranten 2014'
   d. De beleidsregels 'Nadere regels huisvesting van arbeidsmigranten in leegstaande gebouwen en nieuwbouw bij de kernen'

C.1 Burgerinitiatief Skatebaan Nibbixwoud

Het volgende raadsinstrument wordt ingediend:

	a/m	Titel	Indiener(s)	Ondersteuner(s)
A	Motie	Mogelijkheden onderzoeken skatebaan	S. Visser (CU), T. Berlijn (HvM), R. Manshanden (GL)	P. Koning (PWF)

S. Visser wijzigt de tekst van de motie *Mogelijkheden onderzoeken skatebaan* (bijlage A).
De gewijzigde motie wordt zonder stemming aangenomen.

D ALGEMEEN

D.1 Moties Vreemd aan de orde van de dag
De motie *Woningbouw Wervershoof* (bijlage B) wordt ingediend.
T. Beerepoot wijzigt de tekst van de motie *Woningbouw Wervershoof* (bijlage B).
De gewijzigde motie *Woningbouw Wervershoof* (bijlage B) wordt in stemming gebracht.
De gewijzigde motie *Woningbouw Wervershoof* (bijlage B) wordt bij handopsteken

aangenomen met de stemmen van CDA (6), PWF (2), PvdA (2), PW2010 (1), HvM (1), BAMM (1), CU (1), GroenLinks (1), D66(2), GB (5) en VVD (5) voor (totaal 27 stemmen voor en 0 stemmen tegen).

De motie *Uitstel renovatie zwembad De Zeehoek tot nader order* (bijlage C) wordt ingediend.
G. Gringhuis wijzigt de tekst van de motie *Uitstel renovatie zwembad De Zeehoek tot nader order* (bijlage C).
De gewijzigde motie *Uitstel renovatie zwembad De Zeehoek tot nader order* (bijlage C) wordt bij handopsteken aangenomen met de stemmen van CDA (6), PWF (2), PvdA (2), PW2010 (1), HvM (1), BAMM (1), CU (1), GroenLinks (1), D66(2), GB (5) en VVD (5) voor (totaal 27 stemmen voor en 0 stemmen tegen).

De motie *30km zone Nieuweweg Opperdoes* (bijlage D) wordt ingediend.
T. Berlijn trekt de motie in na de beraadslagingen.

De motie *Meldt uw racebaan* (bijlage E) wordt ingediend.
T. Berlijn trekt de motie in na de beraadslagingen.

D.2 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 23.20 uur.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 30 september 2021

…….. …….
griffier voorzitter

G

GROEN LINKS MEDEMBLIK PW 2010

Kansrijk Medemblik
PARTIJ VAN DE ARBEID

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
13	13	
paraaf		stemmen staken

raad 9/9/21: gewijzigd amendement aangenomen; 14 voor 13 tegen

AMENDEMENT

Onderwerp: Afwijkingen via de raad
Agendapunt: C.1 Vaststellen beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers
Ingediend door: R. Manshanden (GroenLinks), C. Neefjes (PW2010), S. Zeilemaker (PWF)
Ondersteund door: T. Beuker (PvdA)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 8 juli 2021;
Gelet op artikel 33 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:

- De Beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers gemeente Medemblik twee afwijkingsmogelijkheden bevatten;
- De eerste afwijkingsmogelijkheid voorziet in de mogelijkheid om grotere aantallen te huisvesten werknemers te realiseren;
- De Beleidsregels een maximum aantal huisvestingsplekken toestaan van 300 per locatie;
- De tweede afwijkingsmogelijkheid gaat om 'gevallen die niet voorzienbaar waren, of voorzienbaar maar nu onevenredige gevolgen met zich meebrengen die de gemeente ook niet heeft kunnen voorzien';
- De consequenties van onvoorziene gevallen per definitie niet vooraf kunnen worden ingeschat.

Overwegende dat:

- De Beleidsregels het college in ruime mate armslag bieden om zelfstandig aanvragen te kunnen afhandelen;
- Het aantal afwijkende gevallen in de praktijk klein zal zijn;
- Bij de totstandkoming van de beleidsregels over verschillende onderdelen van de uitvoering nog onvoldoende is nagedacht;
- Aanvragen met grotere maximum aantallen onvoorziene sociaal-maatschappelijke consequenties met zich mee kunnen brengen;
- Omwille van de gevoeligheid rond dit beleidsterrein de verantwoordelijkheid voor onvoorziene gevallen bij de raad dient te liggen;
- In de toekomst in de omgevingswet de verklaring van geen bedenkingen vervalt en het adviesrecht van de raad daarvoor in de plaats komt

Besluit het voorgestelde besluit als volgt te amenderen:

- De Beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers gemeente Medemblik" vast te stellen met dien verstande dat de tekst onder de kop 'Afwijkingsmogelijkheden' wordt geschrapt en vervangen door: *'Aanvragen om omgevingsvergunning die afwijken van de beleidsregels ~~worden ter goedkeuring voorgelegd aan de raad.~~'* en niet in eerste instantie worden afgewezen, kunnen door het college ter advisering voorgelegd worden aan de raad.
- Zo nodig de bij het beleid behorende toelichting hier op aan te passen.

Ingediend door:

R. Manshanden (GroenLinks)	C. Neefjes (PW2010)	S. Zeilemaker (PWF)

Ondersteund door:

T. Beuker
(PvdA)

GemeenteBelangen

Kansrijk Medemblik
PARTIJ VAN DE ARBEID

GROEN LINKS MEDEMBLIK

PW 2010

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
13	13	—
paraaf		stemmen staken

raad 9/9/21: amendement verworpen
13 voor
14 tegen

AMENDEMENT

Onderwerp: Instandhoudingstermijn van vergunningen voor huisvesting van buitenlandse werknemers.
Agendapunt: Vaststellen beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers
Ingediend door: P. Mosch (GemeenteBelangen)
Ondersteund door: S. Zeilemaker (PWF), A. Meester (BAMM) , T. Beuker (PvdA), R. Manshanden (GroenLinks), C. Neefjes (PW2010)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 8 juli 2021;
Gelet op artikel 33 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- In bijlage 1 (Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers gemeente Medemblik) de voorwaarde wordt geschrapt dat een vergunning voor maximaal 20 jaar wordt verleend;
- Een merendeel van de kernraden de bebouwing graag ziet verdwijnen na afloop van de instandhoudingstermijn van de vergunning.

Overwegende dat:
- Innovaties en verdere maatschappelijke ontwikkelingen voor de huisvesting van arbeidsmigranten tot wijziging van beleid kunnen leiden;
- Na 20 jaar altijd nog een besluit tot voortzetting/verlenging kan volgen;
- Het belangrijk is de kwaliteit van de open ruimte te behouden.

Besluit het voorgestelde besluit als volgt te amenderen:
- De Beleidsregels huisvesting buitenlandse werknemers gemeente Medemblik" vast te stellen met dien verstande dat aan de 'Voorwaarden die gelden voor alle vormen van huisvesting' een regel wordt toegevoegd met de volgende tekst:
  "Een vergunning wordt voor maximaal 20 jaar verleend, daarna moet de huisvesting definitief zijn beëindigd en de daartoe opgerichte bebouwing zijn verwijderd, tenzij een verzoek om verlenging van vergunning is ontvangen en toegekend".
- De bij het beleid behorende toelichting hier op aan te passen.

Ingediend door:

.....
P. Mosch
(GemeenteBelangen)

Ondersteund door:

.....	.....	.....	.....	.....
A. Meester (BAMM)	S. Zeilemaker (PWF)	T. Beuker (PvdA)	R. Manshanden (GroenLinks)	C. Neefjes (PW2010)

A

ChristenUnie Medemblik | HART VOOR Medemblik | GROEN LINKS MEDEMBLIK

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
zonder stemming; gewijzigd		
paraaf		aangenomen

MOTIE

Onderwerp: Mogelijkheden onderzoeken skatebaan
Agendapunt: C.1 Burgerinitiatief Skatebaan Nibbixwoud
Ingediend door: S. Visser (CU), T. Berlijn (HvM), R. Manshanden (GL)
Ondersteund door: P. Koning (PWF)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 9 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- De behoefte aan speeltoestellen en/of -mogelijkheden in Nibbixwoud groot is;
- Het aanbod van dergelijke mogelijkheden zoals een skatebaan klein is;
- Er zonder overleg met de initiatiefnemers een bedrag van een ton is geraamd voor de in het burgerinitiatief gewenste skatebaan;
- Het college aangeeft dat er onvoldoende middelen zijn en voorts onvoldoende capaciteit is;
- Nog niet onderzocht is of er ook subsidiemogelijkheden zijn.

Overwegende dat:
- Een burgerinitiatief een goede ontwikkeling is en serieus genomen moet worden;
- Er beter inzicht moet komen in andere alternatieve geldstromen en/of subsidies;
- Via crowdfunding en vrijwilligerswerk van de initiatienemers ook een bijdrage geleverd kan worden in de gehele en/of gedeeltelijke financiering en het beheer van de skatebaan;
- Ook de initiatiefnemers met ideeën kunnen komen.

Verzoekt het college:
- Verder in gesprek te gaan met initiatiefnemers om andere vormen van realisatie door de initiatiefnemers te onderzoeken waaronder bijvoorbeeld maar niet uitsluitend:
  - Andere geldstromen zoals crowdfunding;
  - Meehelpen aan de bouw door inwoners en bedrijven;
  - Het realiseren van een kleinere uitvoering waardoor er (met minder budget dan de door de gemeente geraamde ton) niet een heel "park" gebouwd hoeft te worden maar enkele objecten voldoende zijn;
- Subsidiemogelijkheden te onderzoeken;
- De raad te informeren over wat onderzocht en/of mogelijk is.

Ingediend door:

.....	.....	.....
S. Visser	T. Berlijn	R. Manshanden
(ChristenUnie)	(Hart voor Medemblik)	(GroenLinks)

Ondersteund door:

.....
P. Koning
(PWF)

3

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
27	0	gewijzigd
paraaf		aangenomen

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: Woningbouw Wervershoof
Agendapunt: D.1 Moties Vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: T. Beerepoot (VVD)
Ondersteund door: S. Visser (CU), A. Meester (BAMM), C. Neefjes (PW2010), T. Berlijn (HvM)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 9 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:

- Er een enorm tekort aan (starters)woningen binnen vrijwel alle kernen van onze gemeente en zeker in Wervershoof bestaat;
- De raad heeft ingestemd met het Woonakkoord West-Friesland dat als belangrijk speerpunt de versnelling van de woningbouwopgave met een betaalbaar, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep heeft;
- Het tekort aan contingenten geen argument meer is;
- De gehele raad sinds haar aantreden herhaaldelijk te kennen gegeven heeft dat woningbouw versneld moet worden opgepakt;
- De organisatie werkt aan woningbouwplannen op de locaties De Kaag en De Tegel;
- Het bij deze plannen om ca. 160 woningen gaat;
- Er vanaf plannen voor meer dan 200 woningen er op dit moment forse subsidies mogelijk zijn;
- De informatieavond van 2 september jl in De Dars te Wervershoof de urgentie van het woningentekort nog eens aangetoond heeft.

Overwegende dat:

- De gehele raad de afgelopen jaren op geëigende momenten aandacht voor het woningtekort gevraagd heeft en aangegeven heeft om bereid te zijn om het hiervoor benodigde budget voor het aantrekken van de benodigde extra ambtenarencapaciteit beschikbaar te stellen;
- De provincie voor binnenstedelijke plannen ook ambtelijke capaciteit ter beschikking stelt;
- Ook het door ontwikkelcombinatie De Zeehoek voor het Zeehoek-terrein uitgewerkte plan bijzonder aantrekkelijk is en ons inziens dan ook een kans verdient;
- Door het integraal oppakken van de plannen de Tegel en de Zeehoek er een woningbouwplan ontstaat voor meer dan 200 woningen waarvoor, mits de huidige regeling verlengd wordt, flinke subsidies verkregen zouden kunnen worden (ca. de helft van deze woningen zouden binnenstedelijk gebouwd worden).
- De ontwikkelaar er in een eventuele samenwerking voor moet zorgen dat de inzet en het tijdsbeslag van de organisatie tot een minimum beperkt kan blijven;
- Het realiseren van dit integrale plan, in deze financieel zware tijden, voor de gemeente zeer forse extra inkomsten met zich mee brengt.

Verzoekt het college:

1. ~~Om zo spoedig mogelijk, met de provincie in overleg te treden om te onderzoeken, of de plannen de Tegel en de Zeehoek integraal opgepakt en gerealiseerd kunnen worden en ons hierover zo spoedig mogelijk nader te informeren.~~
2. Om zo spoedig mogelijk in contact ~~met ontwikkelcombinatie de Zeehoek op te nemen teneinde zich uitgebreid over het Zeehoek-plan te laten informeren, de mogelijkheden in deze te onderzoeken en de raad hierover te informeren~~.
   Om hierbij ook de bouw van het zwembad op een andere locatie en het vervangen van een aantal

T te treden met de initiatiefnemers om de reguliere procedure in gang te zetten. 3.

woningen door een appartementencomplex mee te nemen en door Ontwikkelcombinatie de Zeehoek te verzoeken om ook voor de doorrekening van deze 2 opties zorg te dragen.

3. Om het zwembadbestuur te verzoeken om de renovatie van het zwembad op te schorten tot de in deze motie genoemde punten 1 en 2 afgehandeld zijn.

Ingediend door:

T. Beerepoot
(VVD)

Ondersteund door:

S. Visser (ChristenUnie)	A. Meester (BAMM)	C. Neefjes (PW2010)	T. Berlijn) (Hart voor Medemblik)

C

GemeenteBelangen

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
27	—	gewijzigd
paraaf		aangenomen

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: Uitstel renovatie zwembad De Zeehoek tot nader order
Agendapunt: D.1 Moties vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: L. Plekker (GemeenteBelangen)
Ondersteund door:

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 9 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- De gemeente Medemblik in financieel zwaar weer zit en een oplossing toekomstbestendig moet zijn;
- Een concept-plan gepresenteerd is over een mogelijke nieuwbouw van het zwembad.

Overwegende dat:
- Renovatie van het zwembad De Zeehoek op dit moment op weinig draagvlak kan rekenen;
- Er mogelijk onnodige (voorbereidings)kosten voor de optie renovatie worden gemaakt.

Verzoekt het college:
- De optie renovatie van zwembad De Zeehoek tot ~~na de begroting~~ nader order uit te stellen.

Ingediend door:

.....
L. Plekker
(GemeenteBelangen)

Ondersteund door:

.....

1

HART VOOR
Medemblik

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
ingetrokken		
paraaf		—

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: 30km zone Nieuweweg Opperdoes
Agendapunt: D.1 Moties vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: T. Berlijn (Hart voor Medemblik)
Ondersteund door:

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 9 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- Bewoners al jaren bezig zijn om zwaar verkeer te verminderen in Opperdoes;
- In 2013 een petitie is aangeboden aan de toenmalige wethouder verkeer;
- De realisatie van de verlenging van de parallelweg op zijn vroegst in 2023/2024 kan starten;
- Voetpaden ontbreken en niet wordt voldaann aan de normen voor een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom (50km/h).

Overwegende dat:
- De 30-zone een tijdelijke oplossing is om de (zwaar)verkeersoverlast te verminderen in het dorp totdat de parallelweg is gerealiseerd;
- Er meerdere plaatsen in de gemeente zijn waar de 30-zone geen verkeersdrempels of versmallingen heeft over de afstand waar het hier om gaat. Deze maatregelen zullen dan ook niet nodig zijn;
- VeiligVerkeerNederland een 30 km-zone als beste oplossing adviseert*.

Verzoekt het college:
- De bestaande 30 kilometer-zone uit te breiden naar het gedeelte van Nieuweweg 23 tot en met Nieuweweg 37a (170 meter) door middel van alleen een 30-zone bord;
- Zoveel mogelijk met de provincie samen te werken voor het realiseren van de parallelweg langs de N240.

Ingediend door:

.....
T. Berlijn
(Hart voor Medemblik)

Ondersteund door:

* Bijlage: concept-rapport VVN

Bijlage bij motie D

Concept

Verkeersveiligheidsadvies

Kenmerken advies:

Naam dossier:
> hier komt de naam van dossier zoals in Participatiepunt en wordt ingevoegd door Participatiepuntmedewerker <

Locatie: **Nieuweweg, Opperdoes, gemeente Medemblik.**

Datum uitgifte advies: augustus 2021

Iedereen veilig over straat

VEILIGVERK

Rol Veilig Verkeer Nederland

Veilig Verkeer Nederland is een vrijwilligersorganisatie, die van mening is dat iedereen veilig over straat moet kunnen. Verkeersonveiligheid, objectief en subjectief, zorgt ervoor dat dit niet voor alle weggebruikers is weggelegd. Veilig Verkeer Nederland wil de burger, die geconfronteerd wordt met verkeersonveiligheid, en daardoor in zijn bewegingsvrijheid wordt beperkt, ondersteunen. Daarin nemen wij een bemiddelende rol.

Met andere woorden: Veilig Verkeer Nederland geeft melders en vrijwilligers handvatten over hoe ze de verkeersonveilige situatie kunnen aanpakken en hoe ze verkeersveiligheid in het algemeen kunnen verbeteren.

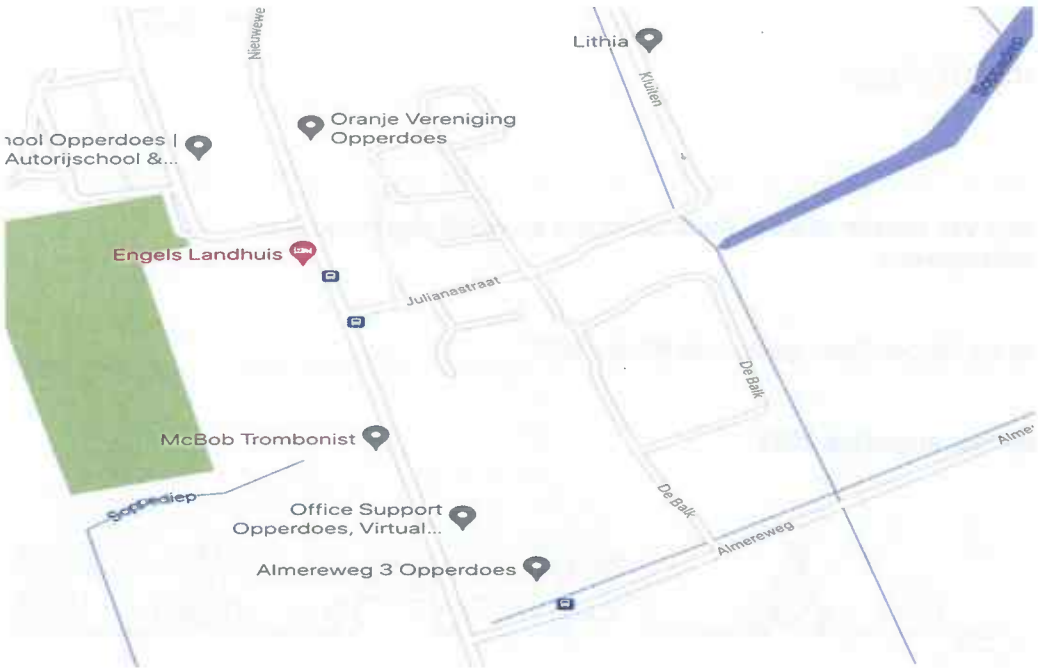
Algemeen

Veilig Verkeer Nederland beoordeelt situaties op verkeersveiligheidsaspecten. Alle andere factoren, zoals ruimtelijke ordening, financiën e.d., worden – voor zover deze geen directe invloed hebben op de verkeersveiligheid – niet meegewogen;

- Aan de adviezen die door Veilig Verkeer Nederland worden uitgebracht zijn geen kosten verbonden;
- Adviezen zijn onafhankelijk en onpartijdig. De enige toetsing is de algemene verkeersveiligheid;
- Aan de adviezen die door Veilig Verkeer Nederland worden uitgebracht kunnen geen rechten worden ontleend;
- Uitgangspunt van de advisering vormt de verkeersveiligheidsvisie "Duurzaam Veilig" en de daaruit volgende ontwerprichtlijnen.

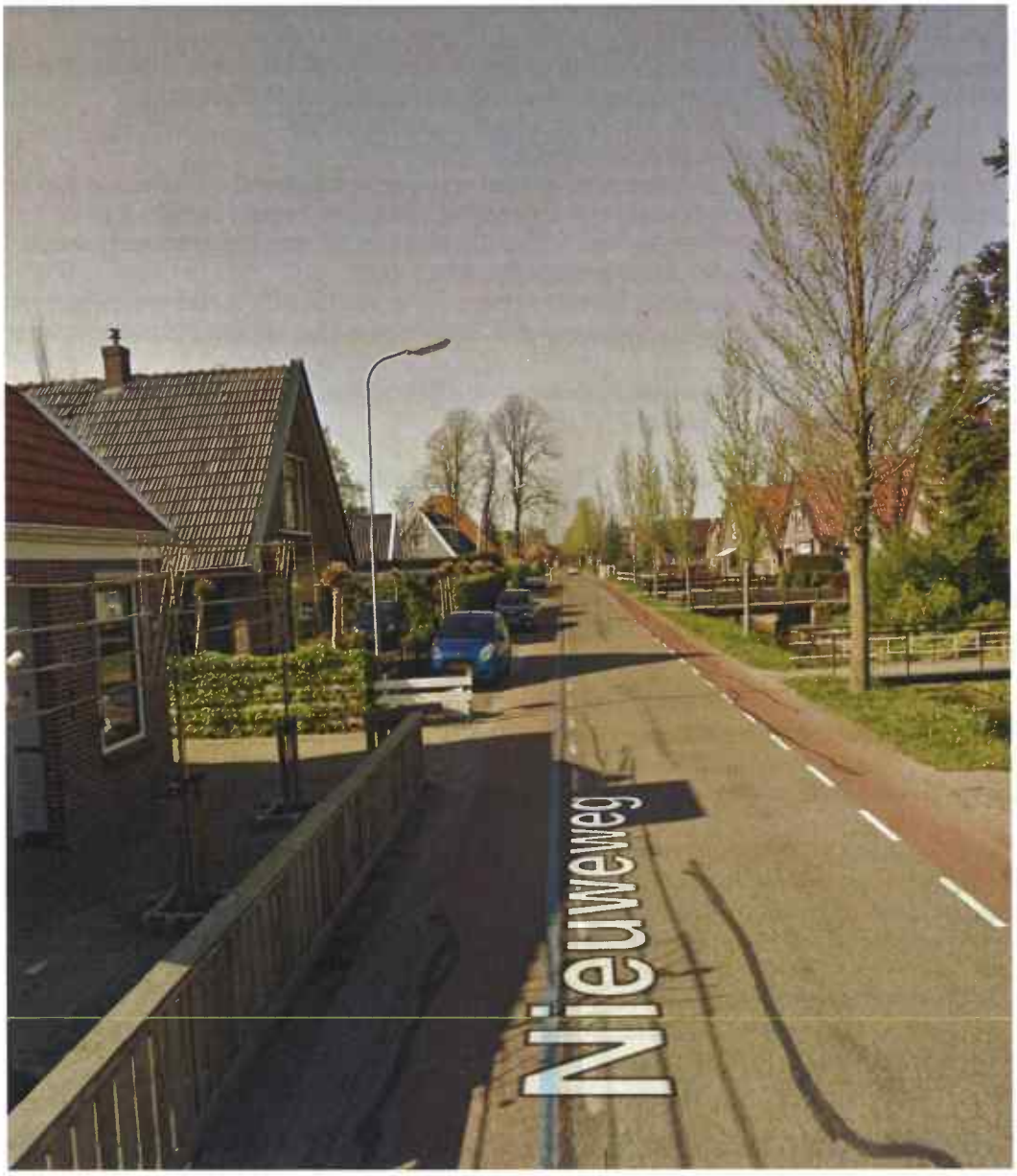
Situatie

De Nieuweweg in Opperdoes, gemeente Medemblik, is voor het te beschouwen deel, tussen het Soppediep en de Almereweg, ca 170m, aangeduid met 50km/h.
De weg heeft aanliggende woningen, rode fietsstroken, geen middenmarkering en geen voetpaden.
Het aansluitende gedeelte van de Nieuweweg aan de noordzijde is als 30km-zone vormgegeven.
Aan de zuidzijde is de Nieuweweg, evenals de Almereweg 50km/h.

Probleemstelling

De bewoners van de aanliggende woningen klagen over de onveiligheid, door de hoge snelheid en het ontbreken van voetpaden.
Daarnaast wordt de weg intensief gebruikt door zwaar beladen en (te) snel rijdend landbouwverkeer.
Een en ander zorgt voor trillingen, met als gevolg scheuren in de gevels.

Probleemanalyse

Het omschreven wegvak voldoet niet aan de richtlijn voor een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom (50km/h).
De weg is niet te verbreden door een sloot en aansluitende percelen. Voetpaden zijn daardoor ook niet te realiseren, waardoor de voetgangers op de weg moeten lopen.

Standpunt wegbeheerder

De afspraak van de gemeente met de bewoners is, dat de weg nog dit jaar wordt opgeknapt en dat het instellen van 30km/h bij de herziening van het categoriseringsplan wordt betrokken.

De gemeente schrijft vervolgens, na digitaal contact.
"In het door de raad vastgestelde Gemeentelijk verkeer en vervoerplan wordt het bewuste stukje weg aangeduid als 50km/h min-weg. Bij 50km/h min-wegen (de zgn grijze wegen) passen wij fietssuggestiestroken toe met een breedte van 1,70m. De rest van de weg (middenloper) wordt uitgevoerd met zwart asfalt met witte onderbroken lijnmarkeringen.
Het Medemblikse model maakt onderdeel uit van de herziening van de ASVV. Het toevoegen van een nieuwe categorie. Landelijk wordt gesproken over een 30km/h plus weg en een 50km/h min weg."

De gemeente verwijst naar de site van het Kennisnetwerk SPV: Terugblik op webinar "Van lintweg tot winkelstraat, hoe verder met grijze wegen."

De dorpsraad is akkoord gegaan met dit plan. De raadsleden zijn hierover geïnformeerd.

"" De weg is gemiddeld 5,40m breed, gelegen tussen taluds, grenzend aan twee zijden aan een sloot.
De weg wordt mede gebruikt door landbouwverkeer en bussen van het ov.
Er is geen ruimte voor de aanleg van een voetpad. De werkzaamheden zijn al uitgevoerd."

Conclusies en aanbevelingen

Het aansluitende (noordelijke) gedeelte van de Nieuweweg in Opperdoes is ingericht als erftoegangsweg binnen de bebouwdekom (30km/h) met wegversmallingen en kruispuntplateau´s .
Er zijn daar geen drempels toegepast, die ook daar te veel trillingen zouden kunnen veroorzaken.

Door het ontbreken van voetpaden en het niet kunnen voldoen aan de normen voor een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwdekom (50km/h), (geen afgescheiden fietsstroken, geen asmarkering en geen voetpaden), is een aanpassing naar erftoegangsweg bibeko (30km/h) van het beschouwde gedeelte van de Nieuweweg hier de beste oplossing, zeker als verlengde van het aansluitende noordelijke gedeelte.
Ondanks het feit dat het gemeentelijk verkeers- en vervoerplan is vastgesteld en de dorpsraad akkoord is gegaan, zal een verlaging van de max. snelheid en dus aanpassing van de weg naar erftoegangsweg 30km/h hier een goede oplossing zijn.

Totstandkoming advies

Dit advies is namens Veilig Verkeer Nederland opgesteld door:
ing,. C.J. van der Haagen, Verkeerskundig Consulent, Veilig Verkeer Nederland.

Vragen of opmerkingen

Voor vragen of opmerkingen over dit advies kunt u contact opnemen met uw dichtstbijzijnde regiokantoor van Veilig Verkeer Nederland. Zie hiernaast voor gegevens.

Tot slot

Voor gratis adviezen als deze is Veilig Verkeer Nederland behalve van vrijwilligers ook voor een groot deel afhankelijk van financiële bijdragen van derden. Help daarom mee deze dienst in stand te houden. Met uw steun kunnen ongelukken worden voorkomen. Word vrijwilliger of lid van Veilig Verkeer Nederland of doneer via www.veiligverkeernederland.nl

HART VOOR
Medemblik

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
in getrokken		
paraaf		

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: Meldt uw racebaan
Agendapunt: D.1 Moties vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: T. Berlijn
Ondersteund door:

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 9 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- De gemeenteraad regelmatig brieven ontvangt van inwoners, ondernemers en organisaties over verkeersoverlast;
- Bewonersinspraak en -participatie belangrijk zijn, zeker bij de onderwerpen die direct in de wijk spelen.

Overwegende dat:
- Een hoge snelheid van auto's en scooters veiligheidsrisico's met zich meebrengt voor medeweggebruikers;
- Er in veel straten en in veel wijken behoefte is aan lagere maximumsnelheden ter bevordering van de verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers, in het bijzonder ten behoeve van kinderen die naar school fietsen;
- Het voor bewoners en besturen van dorpsraden niet altijd duidelijk is hoe en waar zij melding kunnen maken van hun zorgen en ideeën over hoe hun straten veiliger te maken.

Verzoekt het college:
- Inwoners en ondernemers een makkelijk te vinden, vaste (online)meldingsmogelijkheid te bieden voor straten waar de hoogte van de maximumsnelheid tot gevaarlijke verkeerssituaties leidt en/of extra maatregelen nodig zijn voor de handhaving van de gehanteerde maximumsnelheid;
- Na ontvangst van de meldingen van burgers, ondernemers of organisaties met hen in gesprek te gaan om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor snelheidsregulering en daarbij een goede afweging te maken van alle belangen.

Ingediend door:

.....
T. Berlijn
(Hart voor Medemblik)

Ondersteund door:

.....

Gemeenteraad

Dossiernummer	1125
Extern Zaak ID	Z-21-165511
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 september 2021
Agendapunt	B.1
Omschrijving	Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025 (pfh. H. Nederpelt)
Organisatieonderdeel	Sociaal Domein - Onderwijs

Bijlagen
00 DOC-21-430023 - Raadsvoorstel Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025.pdf
01 DOC-21-430026 - Brief aan college verzoek om zienswijze van de raad over beleidsplan WerkSaam 2022-2025
02 DOC-21-430025 - Beleidsplan WerkSaam 2022-2025
03 DOC-21-355476 - Samenvatting themabijeenkomst beleidsevaluatie WerkSaam 15 feb 2021
04 Beantwoording Commissievragen PW2010 raadscie. 13-1 agendapunt 8.1 Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W vergadering	31 augustus 2021
Raadscommissie	13 september 2021
Gemeenteraad	**30 september 2021**

Toelichting

Het college en raadsvoorstel zijn ambtelijk afgestemd in de regio. Het behandelen van dit voorstel is opgenomen op de BTA voor de commissie van 13 september en de raad van 30 september. De laatste collegevergadering is 24 september. Graag aandacht voor deze planning bij het beoordelen van de stukken door de toetscommissie.

Voorgesteld besluit

RAADSVERGADERING d.d. 30 september 2021

Zaaknummer	Z-21-165511
Voorstelnummer	DOC-21-430023
Onderwerp	Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Harry Nederpelt
Afdelingshoofd(en)	

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het College van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 24 augustus 2021;

gelet op de participatiewet en aanverwante wetgeving zoals Ioaw/Ioaz, WSW, BBZ en de Wet Banenafspraak;

overwegende dat de raad op 15 februari is betrokken bij de evaluatie van de huidige beleidsperiode en in de commissie van 4 maart input heeft geleverd voor de nieuwe beleidsperiode. WerkSaam een gemeenschappelijke regeling is en de raad de zienswijze afgeeft op het beleidsplan;

b e s l u i t

1. Een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland ‘Meedoen telt!’.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 30 september 2021.

De griffier, De voorzitter,

Ter besluitvorming

Onderwerp
Zienswijze beleidsplan WerkSaam Westfriesland 2022-2025.

Aanleiding
Voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten (zoals de Ioaw/Ioaz[1], WSW[2], BBZ[3] en de Wet Banenafspraak) werken de Westfriese gemeenten samen in de Gemeenschappelijke regeling WerkSaam Westfriesland (hierna WerkSaam). WerkSaam heeft een nieuw beleidsplan opgesteld: 'Meedoen telt!', Beleidsplan 2022-2025. Voorafgaand hieraan heeft WerkSaam input opgehaald bij alle zeven gemeenteraden. Voordat het algemeen bestuur van WerkSaam dit beleidsplan vaststelt, wordt het beleidsplan voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden.

Voorstel
1. De raad voor te stellen een positieve zienswijze af te geven op het beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland 'Meedoen telt!'.

Beoogd resultaat
WerkSaam zorgt er voor dat inwoners naar vermogen meedoen aan het arbeidsproces door maatwerk te leveren op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en inkomensondersteuning. Het beleidsplan biedt de kaders voor de uitvoering door WerkSaam.

Argumenten
1.1 Door vaststelling van het beleidsplan zijn de kaders waarbinnen WerkSaam dit doet vastgelegd en is duidelijk wat WerkSaam doet en hoe ze dat doet.

1.2 Het huidige beleidsplan 2018-2021 is geëvalueerd in het licht van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en is besproken met de zeven Westfriese gemeenteraden.

<u>Verwerking van de ophaalsessie gemeenteraad Medemblik d.d. 15 februari en 4 maart 2021</u>
In het begeleidend schrijven van WerkSaam is aangegeven hoe de input van alle zeven Wesfriese gemeenteraden is verwerkt. Hieronder kort weergegeven hoe de input van de gemeenteraad van Medemblik is verwerkt.

- ✓ *Maatregelen om duurzame uitstroom te bevorderen. Zo snel mogelijk plaatsen op werk of duurzame uitstroom?*

Duurzame uitstroom wordt door de gemeenteraadsleden ondersteund.
WerkSaam gaat voor een methodische aanpak, waarbij de cliënt meer eigen inbreng heeft in het plan naar werk. Hierdoor verbetert de betrokkenheid en de motivatie en daarmee de kans op duurzame uitstroom. WerkSaam investeert in ontwikkeling, in goede begeleiding op de werkplek, jobcoaching waar nodig. Meer inzetten op begeleiding en nazorg kost extra capaciteit. WerkSaam zal andere taken daarom anders moeten inrichten om deze capaciteit vrij te maken. WerkSaam gaat er op termijn vanuit dat de investeringen

[1] Ioaw/Ioaz: Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers/ inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Aanvullingen op het inkomen van AOW gerechtigden tot bijstandsniveau.
[2] Sociale werkvoorzieningen/ -plaatsen.
[3] Inkomensondersteuning zelfstandigen.

die zij aan de voorkant doet, aan de achterkant rendement oplevert. Er wordt aan gemeenten dan ook geen aanvullende financiering gevraagd.

- ✓ *BUIG (overschot mag WerkSaam gebruiken om meer mensen aan werk te helpen)*

Er is gereserveerdheid bij de gemeenteraadsleden. Er zullen goede afwegingen gemaakt Moeten worden en mogelijk kunnen overschotten ook gebruikt worden op andere plekken binnen het sociaal domein. Een goede uitwerking hiervan zien zij graag tegemoet.
WerkSaam heeft geen voorstellen in haar beleidsplan opgenomen, omdat op dit moment er verschillen zijn in de overschotten en tekorten bij de zeven Westfriese gemeenten. Dat maakt het lastig om een voorstel te doen.
Wel zien zij mogelijkheden om met de huidige budgetten meer participatie te realiseren. Dit kan door inzet van loonkostensubsidie. Dit is een financieel re-integratie instrument dat wordt toegevoegd aan de BUIG. Door de loonkostensubsidie meer in te zetten wordt een deel van de BUIG ingezet voor re-integratie. Dit gebeurt op basis van de individuele behoefte van de cliënt. De loonkosten subsidie is slechts een klein deel van de BUIG.
Daarnaast kan meer participatie gerealiseerd worden met ‘Work First’, maar is een kostbaar instrument. WerkSaam heeft tijd nodig en de ervaringen uit de pilot ‘Work First’ om met een businesscase te komen. Op basis daarvan kan een voorstel aan de gemeenten gedaan worden
om de kosten voor dit instrument te dekken uit het overschot van de BUIG.

- ✓ *Kwijtscheldingsbeleid*

De gemeenteraadsleden zijn voor het voorkomen van schulden waar mogelijk en maatwerk bieden.
WerkSaam stelt nu een beheerst beleid voor. Bij uitstroom naar tijdelijk werk worden terugvorderingen één jaar bevroren. Daarna worden de terugvorderingen verstuurd en afgelost. De maximale aflossingstermijn gaat in het huidige voorstel van vijf naar drie jaar en is daarmee gelijk aan het schuldsaneringsbeleid. Dit scheelt in heel Westfriesland €50.000 per jaar aan inkomsten. Voor een inwoner die net (weer) aan het werk is heeft deze aangepaste regeling in positieve zin grote impact. Deze regeling geldt niet voor fraudeurs.

- ✓ *Handhaving*

De gemeenteraadsleden ondersteunt handhaving met de menselijk maat.
In het nieuwe beleidsplan maakt WerkSaam onderscheid in goedwillende en kwaadwillende cliënten (fraudeurs). Fraudeurs worden hard aangepakt. WerkSaam gaat investeren in scholing van medewerkers om het verschil tussen de twee beter te signaleren en herkennen. Daarnaast gaat WerkSaam waarschuwingen opnemen in haar handhavingsbeleid.

Kanttekeningen

1.1 Er wordt nieuwe wetgeving t.a.v. fraudeaanpak verwacht na vorming van het nieuwe kabinet, maar de verwachting is dat deze in lijn is met de nieuwe werkwijze van WerkSaam.

WerkSaam loopt met dit beleidsplan voor op wetgeving die wordt verwacht na het aantreden van een nieuw kabinet. Met de inzichten uit de toeslagenaffaire heeft de Tweede Kamer aangegeven wetgeving te willen waarbij het hard aanpakken van vermeende fraude wordt genuanceerd. Dit beleidsplan behelst de geest van deze richting. WerkSaam zal het beleid uitvoeren binnen de grenzen van de geldende wetgeving, maar sorteert wel alvast voor met deze kaders. Dit is een keuze. Aangezien de verwachting is dat de nieuwe wetgeving in lijn met de nieuwe werkwijze van WerkSaam zal zijn, kan deze keuze van WerkSaam worden ondersteund.

1.2 Het wetsvoorstel 'passend aanbod' heeft mogelijk gevolgen voor de gemeenten in de begeleiding van zorgcliënten, maar hierover dienen nadere afspraken gemaakt te worden met WerkSaam.

De kern van het concept wetsvoorstel 'passend aanbod'[4], is dat gemeenten verplicht worden álle mensen in de bijstand een passend aanbod te doen, ook wanneer dat niet op de arbeidsmarkt kan. Het passend aanbod kan ook vrijwilligerswerk of een vorm van dagbesteding zijn als het gaat om zorgcliënten[5]. In het beleidsplan schrijft WerkSaam dat het wetsvoorstel, indien aangenomen, grote gevolgen zal hebben voor de begeleiding van zorgcliënten. De gevolgen zijn voor gemeenten schrijft WerkSaam.

De vraag is of dit daadwerkelijk zo gesteld kan worden en er afspraken met WerkSaam moeten worden gemaakt over het beleid en de uitvoering. In het beleidsplan WerkSaam 2018-2021 is vastgesteld dat WerkSaam geen re-integratie biedt aan zorgcliënten. De gemeente biedt, indien nodig, ondersteuning in het kader van de Wmo of zorg totdat cliënt ontwikkelbaar is naar werk. Het passend aanbod vloeit voort uit de Participatiewet. Het heeft mogelijk voorkeur om het realiseren van passend aanbod geheel bij WerkSaam te beleggen, omdat WerkSaam toegerust is voor het beleid en de uitvoering van de Participatiewet, inclusief handhaving en sanctionering. Het ligt daarmee voor de hand dat alleen WerkSaam het passend aanbod kan opleggen indien het aanbod een verplichtend karakter heeft. Eventuele extra middelen voor de uitvoering van deze wet worden dan via het re-integratiebudget of de BUIG overdragen aan WerkSaam. Voorgesteld wordt om hierover nog afspraken te maken tussen WerkSaam en de gemeenten, zodra er meer bekend is. Medemblik spreekt haar vertrouwen uit dat mocht dit te zijner tijd aan de orde zijn, WerkSaam en Gemeenten hierover met elkaar in gesprek zullen gaan en tot goede afspraken zullen komen. Een aanpassing van het beleidsplan hierop, is voor alsnog te voorbarig.

1.3 Een soepeler kwijtscheldingsbeleid zorgt voor minder inkomsten voor de gemeente, maar daartegenover staat een grotere kans op uitstroom uit de bijstand en minder instroom in de gemeentelijke schuldhulpverlening.

Een versoepeling van het kwijtscheldingsbeleid zorgt voor een financieel risico bij de gemeente. WerkSaam geeft in haar begeleidend schrijven aan dat diverse voorstellen nog nader uitgewerkt worden om het kwijtscheldingsbeleid aan te passen. De financiële consequenties van aangepast beleid worden daarbij in kaart gebracht.

[4] Voorstel van wet tot wijziging van de Participatiewet in verband met het verbeteren van de ondersteuning van mensen in de bijstand en aanpassing van de uitvoering van de taaleis.
[5] Een zorgcliënt is een binnen 5 jaar niet naar werk ontwikkelbare cliënt. Zij behelzen ongeveer 30% van de cliënten.

Financiën
Het beleidsplan is gericht op het voorkomen van instroom, bevorderen van door- en uitstroom en het verlagen van de uitkeringslast. Het beleidsplan gaat echter niet in op de financiële gevolgen. De concept begroting 2022 is voor het zomerreces aan de gemeenteraad voorgelegd voor een zienswijze. Hierin is zo veel mogelijk rekening gehouden met het nieuwe beleidsplan. Daarnaast ontvangen de gemeenten een voor- en najaarsnota, een analyse inkomenstekort BUIG en een kaderbrief met uitgangspunten voor de volgende begrotingen. Over de kadernota's en begrotingen wordt u gevraagd een zienswijze te geven.

Uitvoering/evaluatie
De zienswijzen van de gemeenteraden worden voor 1 december 2021 gecommuniceerd aan het algemeen bestuur van WerkSaam. Het algemeen bestuur neemt op 9 december 2021 een besluit. Het nieuwe beleidsplan treedt per 1 januari 2022 in werking.

Bij de regionale raadsledenbijeenkomst van 29 september 2021 zal een presentatie worden gegeven om alle raadsleden te informeren over wat er met hun input is gedaan.

Communicatie
n.v.t.

Bijlagen
Collegevoorstel DOC-21-40022
Brief aan colleges verzoek zienswijze raden DOC-21-430026
Concept beleidsplan WerkSaam 2022-2025 DOC-21-430025

Raadscommissie d.d. 13 september 2021

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de Westfriese gemeenten

Ons kenmerk : DB/MH/DG
Datum : 12 augustus 2021

Onderwerp: **Beleidsplan 2022 – 2025 'Meedoen telt!'**

Geacht college,

Bijgaand ontvangt u het concept beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland. Wij verzoeken u deze voor een zienswijze voor te leggen aan uw gemeenteraad.

Totstandkoming van het beleidsplan
In de tweede helft van 2020 is het huidige beleidsplan geëvalueerd. De evaluatie is aangeboden aan de 7 Westfriese gemeenten. Uw gemeenteraad heeft de evaluatie besproken en input voor het nieuwe beleidsplan meegegeven aan WerkSaam. Wij hebben geluisterd naar alle inbreng en op basis daarvan een concept beleidsplan opgesteld. Onze cliëntenraad heeft inmiddels een positief advies gegeven.

Wat is er met de input van de gemeenteraden gedaan?
De input van de gemeenteraden is besproken aan de hand van 5 stellingen. Hier zijn wij als volgt mee omgegaan:

Stelling 1: Zo snel mogelijk plaatsen op werk of duurzame uitstroom?

De meeste raadsleden zijn voor duurzame uitstroom en willen een voorstel hoe dit te realiseren, waarbij om een kosten/batenanalyse gevraagd is.

WerkSaam gaat voor een methodische aanpak, waarbij de cliënt meer eigen inbreng heeft in het plan naar werk. Hierdoor verbetert de betrokkenheid en de motivatie en daarmee de kans op duurzame uitstroom. We investeren in ontwikkeling, in goede begeleiding op de werkplek, jobcoaching waar nodig.

Meer inzetten op begeleiding en nazorg kost extra capaciteit. WerkSaam zal andere taken daarom anders moeten inrichten om deze capaciteit vrij te maken. Wij gaan er op termijn vanuit dat de investeringen die we aan de voorkant doen, aan de achterkant rendement opleveren. Er wordt aan gemeenten geen aanvullende financiering gevraagd.

Stelling 2: Eventuele overschotten op het BUIG-budget moet WerkSaam mogen gebruiken om meer mensen aan werk te helpen.

De meeste raadsleden hebben interesse in een voorstel van WerkSaam wat er mogelijk is, vooral omdat de impact op het breed sociaal domein gunstig kan zijn. Waarbij er wel zorgen zijn op de effecten in de financiën, omdat de overschotten BUIG nu tekorten in het sociaal domein dekken. Ook zijn er gemeenten zonder overschot die zich afvragen of dit voor heel Westfriesland te realiseren valt.

Op dit moment zijn er verschillen in de overschotten en tekorten bij de gemeenten. Dat maakt het lastig om een structureel voorstel te doen voor de inzet van overschotten. Als bestuur hebben wij de optie overwogen om aan u voor te stellen, bijvoorbeeld 10% van het BUIG-overschot in te zetten voor re-integratie. Gemeenten die een overschot hebben dragen bij in solidariteit. Gemeenten met een tekort kunnen en hoeven geen bijdrage te doen.

Alles overwegende willen wij dit voorstel nu niet doen, omdat wij ons afvragen of het passend is om hier bij een beleidsplan besluiten over te nemen. Het past meer in de begrotingscyclus. Zeker omdat er nog geen plannen tegenover staan, hoe het geld besteed kan worden. Wel zien wij 2 mogelijkheden om met de huidige budgetten meer participatie te realiseren:

1) Meer inzetten op loonkostensubsidie De inzet van loonkostensubsidie is momenteel voornamelijk voor beschut werk en voormalig leerlingen van pro vso onderwijs. Slechts een klein deel van de loonkostensubsidies worden toegekend aan cliënten uit het 'lopende bestand' van WerkSaam. Daarin valt winst te behalen.

2) Pilot met 'Work First', waarbij cliënten een baan krijgen aangeboden in plaats van een uitkering. Uit het verleden weten we dat 'Work First' zeer effectief kan zijn om uitkeringen te voorkomen en doorstroom te bevorderen, maar ook dat dit een zeer kostbaar instrument is. Wij hebben tijd nodig en de ervaringen uit de pilot om met een businesscase te komen. Daarna kunnen we eventueel met een voorstel komen om dit te financieren uit het overschot op de BUIG. De pilot kan uit het overschot dat incidenteel op middelen voor re-integratie beschikbaar is, worden gefinancierd.

Stelling 3: Werken moet lonen, WerkSaam moet waar mogelijk schulden voorkomen en meer doen aan kwijtschelden.

Alle raadsleden zijn voor het voorkomen van schulden waar mogelijk. De meeste raadsleden staan positief ten opzichte van een voorstel voor soepeler kwijtscheldingsbeleid, maatwerk en oog voor de verwijtbaarheid van de cliënt.

WerkSaam gaat schulden waar mogelijk voorkomen. Daarvoor is in 2021 al een KPI opgenomen. Door de maatregelen in 2022 voort te zetten, blijven we werken aan het voorkomen van schulden. Daarnaast worden diverse voorstellen nog nader uitgewerkt om het kwijtscheldingsbeleid aan te passen, waardoor we cliënten (niet fraudeurs) meer perspectief bieden. De financiële consequenties van aangepast beleid worden daarbij in kaart gebracht.

Stelling 4: Streng de wet volgen en bij elke misstap een maatregel opleggen –versus Menselijke maat, WerkSaam de mogelijkheid geven om bijvoorbeeld eerst een waarschuwing te geven.

De meeste raadsleden zijn voor de menselijke maat.

We gaan waarschuwingen opnemen in ons handhavingsbeleid. Dit moeten we op zo'n manier doen dat het juridisch haalbaar is, maar hierin zien we mogelijkheden. Dit in combinatie met methodisch re-integreren, waarbij de cliënt meer inspraak heeft in het plan naar werk, waardoor we een hogere motivatie verwachten. Dit moet leiden tot een betere aanpak waarin waarschuwen en (bij geen verbetering) sanctioneren, uiteindelijk zorgt voor een beter resultaat.

Stelling 5 Vraag: WerkSaam vervangt de Participatieladder door een andere methode om de huidige situatie en de voortgang van cliënten te tonen. Welke informatie wilt u als raad (op hoofdlijnen) weten over het cliëntenbestand?

De meeste raadsleden verwachten dat WerkSaam met een voorstel komt om de Participatieladder te vervangen door een andere methode.

Om de cliënten in te delen gaan we gebruik maken van de WerkSaam ladder. Die geeft een betere, realistischere indeling van cliënten, waardoor raden, bestuur en MT op hoofdlijnen inzicht hebben in het cliëntenbestand.

Verzoek om zienswijze van de raad

Wij verzoeken u om het concept beleidsplan aan uw raad voor te leggen voor een zienswijze. Bij de regionale raadsledenbijeenkomst van 29 september 2021 zal een presentatie worden gegeven om alle raadsleden te informeren over wat er met hun input is gedaan. Uiteraard is WerkSaam aanwezig bij de commissie- en raadsvergaderingen om het debat te volgen. Wij zijn ook beschikbaar voor het beantwoorden van technische vragen. Als u andere ondersteuning nodig heeft, bijvoorbeeld een presentatie, dan horen wij dat graag van u.

Om de ingebrachte zienswijze zorgvuldig mee te laten wegen in de besluitvorming verzoeken wij u vriendelijk om de reactie van de gemeenteraad uiterlijk 1 december 2021 schriftelijk aan ons kenbaar te maken.

Het algemeen bestuur van WerkSaam neemt 9 december 2021 een besluit over het beleidsplan, waarna deze in werking treedt.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur,

het dagelijks bestuur,

de voorzitter,	de directeur,
	
K. al Mobayed	M.J. Dölle

Bijlage: concept beleidsplan 2022-2025 “Meedoen telt!” van WerkSaam Westfriesland

Meedoen

WerkSaam

‘Meedoen telt!’

Beleidsplan Participatiewet 2022-2025

WerkSaam Westfriesland
Versie 2.0 | augustus 2021

Voorwoord & Inleiding

Met trots presenteren wij ons nieuwe beleidsplan. Dit beleidsplan van WerkSaam is opgesteld voor de periode van 2022-2025. Deze is tot stand gekomen in goed overleg met onze collega's, ons bestuur, onze cliëntenraad en met input van onze gemeenteraden (zie bijlage 1).

WerkSaam wil een belangrijke bijdrage leveren aan de betekeniseconomie. En dat doen we ook. Inwoners van Westfriesland die het niet zelfstandig redden op de arbeidsmarkt worden door ons ondersteund. Wij staan voor werk, ontwikkeling en inkomen. Wij begeleiden mensen naar de arbeidsmarkt. Wij geloven dat werken loont en gaan ervoor dat iedereen meedoet. WerkSaam maakt dit mogelijk door maatwerk te leveren op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en inkomensondersteuning.

Dit doen wij met oog voor onze cliënten en onze medewerkers. De menselijke maat en de omgekeerde toets zijn daarbij leidende principes. Net als 'methodisch re-integreren': cliënten kunnen van ons professionaliteit verwachten, wij bieden goede ondersteuning en een onderbouwde aanpak, cliënten hebben inspraak op hun plan naar werk.
Tijdens het schrijven van dit beleidsplan buigt Den Haag zich over de Toeslagenaffaire en een te strenge Participatiewet, die mensen te snel als 'fraudeur' bestempelt. WerkSaam wil, met steun vanuit onze gemeenteraden, niet afwachten tot de wet versoepeld wordt. Wij gaan voor de menselijke maat, streng maar wel met oog voor de persoon en de omstandigheden. Onze leidraad is: 'Meedoen telt'! Een inclusieve arbeidsmarktregio draagt daaraan bij.

In dit beleidsplan leest u hier alles over.

Marjolijn Dölle
Algemeen directeur WerkSaam

Tijdens het schrijven van dit beleidsvoorstel is de formatie van het nieuwe kabinet in volle gang. Het nieuwe coalitieakkoord en diverse wetswijzigingen die nog op stapel staan, zullen invloed hebben op het beleidsplan.

Samenvatting

Visie en strategie

WerkSaam staat voor werk, inkomen en ontwikkeling. Iedereen die kan participeren, willen wij laten meedoen. WerkSaam zorgt voor duurzame arbeidsmarktoplossingen en kijkt per cliënt naar de mogelijkheden. WerkSaam handelt volgens de principes van de betekeniseconomie. WerkSaam wil een positieve maatschappelijke waarde creëren. De gevolgen voor mens en milieu staan hierbij centraal. WerkSaam is een lerende en innoverende organisatie, met een groot netwerk aan samenwerkingspartners.

In-, door- en uitstroom

WerkSaam hanteert de onderstaande uitgangspunten bij in-, door- en uitstroom. WerkSaam gaat voor passend en duurzaam werk en hanteert de menselijke maat.

Beperken bijstandsverlening	Ontwikkelen cliënten	Bevorderen uitstroom
Voorkomen instroom • Zorgvuldig en efficiënt aan de poort • Work First • Voorkomen van herinstroom	**Bevorderen zelfredzaamheid cliënten** • Wij kennen onze cliënten (kansen en belemmeringen) • Wij passen weloverwogen maatwerk toe samen met de cliënt • Wij ontwikkelen onze cliënten: leren hen werknemersvaardigheden • Cliënten met een taalprobleem krijgen een taalaanbod	**Cliënten zijn actief naar vermogen** • Betaald werk, fulltime als dat kan en anders parttime. • Betaald werk met ondersteuning, beschut werk of loonkostensubsidie • Schulden bij WerkSaam worden voorkomen • Versoepeling kwijtschelding
Beperken bijstandsverlening: Streng maar rechtvaardig • Hanteren van de menselijke maat waar dit kan • Fraude loont niet en bestraffen wij met een boete • Heronderzoeken op basis van signalen	**Maken doelgericht plan naar werk** • De cliënt heeft inspraak op het plan naar werk • Inzetten (om)scholing, in combinatie met plaatsing bij werkgever (zicht op baan) • Wij werken samen met partnerorganisaties zoals wijkteams/gemeenten, daklozenopvang, zorgorganisaties en schuldhulpverlening	**Bij elkaar brengen vraag en aanbod** • Wij hebben goed contact met werkgevers en kennen de arbeidsmarkt • Wij werken samen met het UWV in het WSP • Wij bemiddelen cliënten en Wsw-werknemers naar werkgevers • Wij voorkomen verdringing door duidelijke afspraken met werkgevers en cliënten te maken.

Diversiteitsbeleid

WerkSaam heeft een duidelijke en zichtbare voorbeeldfunctie en voortrekkersrol in het bewerkstelligen van diversiteit op de regionale arbeidsmarkt. Daarmee behartigt de belangen van al haar individuele cliënten en doelgroepen. Daarnaast ontwikkelt

WerkSaam handvatten voor medewerkers waarin beschreven staat hoe zij om kunnen gaan met discriminerende verzoeken van werkgevers.

Zorgvuldig aan de poort

WerkSaam stelt het recht op bijstand op zorgvuldige wijze vast. Er worden verschillende profielen gehanteerd, waardoor er efficiënter en klantvriendelijker gewerkt kan worden. Het doel is om de aanvrager snel uitsluitsel te geven over de uitkeringsaanvraag, zonder de rechtmatigheid uit het oog te verliezen.

Arbeidsmarktladder

WerkSaam deelt cliënten in op de arbeidsmarktladder. Deze ladder geeft weer welke afstand iemand heeft tot de arbeidsmarkt. Door het gebruik van deze ladder krijgt WerkSaam goed inzicht in de verhoudingen en mogelijkheden van ons cliëntenbestand.

Duurzame uitstroom

WerkSaam realiseert duurzame plaatsingen, waarbij het streven is om de cliënt minimaal 6 maanden te laten uitstromen. Er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van competenties en vaardigheden, met name op het gebied van kansberoepen. Daarnaast wordt de cliënt betrokken bij zijn plan naar werk, om de betrokkenheid en succesvolle uitstroom te vergroten.

Work First

We gaan werken volgens de principes van Work First. Dit betekent dat we het proces van bemiddeling naar voren trekken en de weg naar werk prioriteren boven een uitkering bij personen bij wie dit mogelijk is.

Doelgroepenbeleid

WerkSaam hanteert een doelgroepenbeleid omdat er veel verschil zit tussen de mensen die we begeleiden. Per doelgroep hebben we een aantal instrumenten en trajecten om specifiek deze doelgroep te ondersteunen. Onze coaches specialiseren zich in deze doelgroepen, om de expertise in het begeleiden van de doelgroep te vergroten. Vanuit capaciteitsoogpunt is de begeleiding van de niet-uitkeringsgerechtigden beperkt tot 6 maanden.

Leer-werkbedrijf als Vliegwiel

Het leer-werkbedrijf helpt cliënten vaardigheden te ontwikkelen die aansluiten op de arbeidsmarkt. Er zijn hiervoor verschillende fases, waarbij wordt gestart met de basisvaardigheden (fase 1). Fase 2 is gericht op het ontwikkelen van specifieke beroepsvaardigheden. Fase 3 is gericht op uitstroom naar werk.

Methodisch re-integreren

Bij methodisch re-integreren staat de uitstroom naar werk centraal. Wat is de beste methode om een cliënt naar (duurzaam) werk te begeleiden? Er worden bewuste keuzes gemaakt om bepaalde instrumenten wel of niet in te zetten, samen met de cliënt. Bij WerkSaam staat aandacht en inspraak vanuit de cliënt hierbij centraal. Wanneer een cliënt oprechte aandacht krijgt en een bepaalde mate van inspraak op het plan naar werk heeft, vergroot dit zijn betrokkenheid en motivatie.

Instrumenten

WerkSaam kijkt per cliënt welke instrumenten de kansen op betaald werk vergroten. Dit is maatwerk en varieert van jobcoaching tot het leren van de Nederlandse taal.

Bevorderen van uitstroom

WerkSaam stimuleert alle cliënten om naar vermogen te werken. Het WerkgeversServicepunt Noord-Holland Noord brengt de kansen in de arbeidsmarktregio in beeld, onderhoudt contact met werkgevers en bemiddelt onze cliënten naar passend werk. Naast uitstroom bij werkgevers, stimuleert WerkSaam ook (deeltijd) zelfstandig ondernemen.

Handhaving (re-integratie en inkomen)

WerkSaam hanteert daar waar mogelijk de menselijke maat. Dat betekent meer maatwerk, coulance met goedwillende (maar soms onwetende) cliënten en een strenge aanpak van moedwillig frauderende cliënten. Dit alles binnen de wettelijke maatstaven en op basis van grondig onderzoek.

Kwijtschelding

Ons kwijtscheldingsbeleid is versoepeld ten opzichte van 2020, omdat we cliënten meer perspectief willen bieden. In een aantal gevallen is kwijtschelding eerder mogelijk. Bij niet-fraude vorderingen is kwijtschelding na 3 jaar mogelijk in plaats van 5 jaar.

Datagestuurd werken: Business Intelligence en het Datalab

Door analyse van onze informatie verbeteren we continu de inzet van onze instrumenten en middelen.

Inhoudsopgave

Voorwoord & Inleiding **1**

Samenvatting **3**

Inhoudsopgave **7**

1. Missie, visie, strategie en organisatie **9**

1.1 Missie *9*

1.2 Visie *9*

1.3 Strategie *9*

1.4 Organigram – organisatiestructuur WerkSaam *11*

1.5 Dienstverleningsconcept en doelstellingen *11*

1.6 Cliëntenraad WerkSaam *12*

1.7 Privacybeleid & AVG *13*

1.8 De omgekeerde toets – denken vanuit de cliënt *13*

1.9 Diversiteit *14*

1.10 Breed Offensief (wetsvoorstel) *15*

2. Toekennen of voorkomen van een uitkering **16**

2.1 Aanvraagprocedure *16*

2.2 Gebruik van de arbeidsmarktladder *17*

2.3 Sollicitatieplicht op maat *18*

2.4 Voorkomen herinstroom *18*

2.5 Work First *20*

3. Re-integratie en ontwikkeling **21**

3.1 Methodisch re-integreren *21*

3.2 Doelgroepen *23*

3.3 Leer-werkbedrijf als Vliegwiel *28*

3.4 De WerkSaam Campus *30*

4. Instrumenten **31**

4.1 Jobcoaching *31*

4.2 Loonkostensubsidie *31*

4.3 Proefplaatsing *32*

4.4 Beschut werk *32*

4.5 Taalontwikkeling *32*

4.6 Meedoen naar vermogen *34*

5. Bevorderen van uitstroom **35**
5.1 WerkgeversServicepunt *35*
5.2 Social Return on Investment *36*
5.3 Verdringing voorkomen *36*
5.4 Zelfstandig ondernemen *37*
5.5 Deeltijd ondernemen in de bijstand *37*
5.6 Uitstroompremie *38*

6. Handhaving **38**
6.1 Giften *39*
6.2 Menselijke maat en handhaving *39*

7. Verstrekking van uitkeringen **40**
7.1 Kostendelersnorm *40*
7.2 Vrijlating van inkomsten uit arbeid *41*
7.3 Verlagen uitkering *42*
7.4 Bestuurlijke boete *43*
7.5 Aanvullende bijzondere bijstand jongeren *44*
7.6 Terugvordering van bijstand *44*
7.7 Verhaal van bijstand *45*

8. Evalueren, bijstellen, vooruitkijken **46**
8.1 Datagestuurd werken: Business Intelligence en het Datalab *46*

9. Financiële paragraaf **47**
9.1 BUIG *47*
9.2 Re-integratiebudget *47*
9.3 Wisselwerking BUIG en re-integratiebudget *48*
9.4 Couleur locale *48*
9.5 Plustaken & extra taken *48*
9.6 Bonus Malus *49*
9.7 Subsidies *49*

Bijlagen **50**
Bijlage 1 Input vanuit de gemeenteraden, na beleidsevaluatie 2018-2020 *50*
Bijlage 2 Kerntaken van WerkSaam (wettelijke taken) *61*
Bijlage 3 Regionale cijfers (arbeidsmarkt)discriminatie *62*
Bijlage 4 Beschut werk *64*
Bijlage 5 Kostendelersnorm: wat is dat precies? *65*

1. Missie, visie, strategie en organisatie

In dit hoofdstuk beschrijving wij onze missie, visie en strategie t/m 2025.

1.1 Missie

Wij staan voor werk, ontwikkeling en inkomen. Wij begeleiden mensen naar de arbeidsmarkt.

1.2 Visie

Wij geloven dat werken loont en gaan ervoor dat iedereen meedoet. WerkSaam maakt dit mogelijk door maatwerk te leveren op het gebied van arbeidsbemiddeling, arbeidsontwikkeling en inkomensondersteuning.

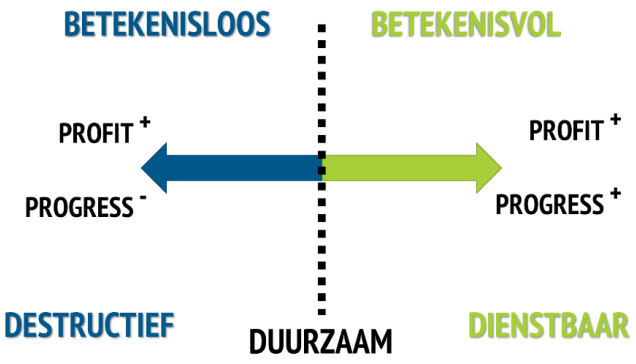
Iedereen die in Westfriesland kan participeren, willen wij mee laten doen. Voor WerkSaam betekent participeren waar mogelijk meedoen in betaald werk. De talenten van mensen en de wensen van de werkgever staan hierbij centraal. WerkSaam gaat uit van de eigen kracht van mensen. Het doel is passend werk te vinden. Regulier werk waar dat kan en beschut werk waar het nodig is.

We werken aan duurzame arbeidsmarktoplossingen en dragen hiermee bij aan een gezonde arbeidsmarktregio. Door te investeren in werk, in combinatie met handhaving, ontvangt iemand alleen een uitkering als dit echt nodig is. Dit draagt bij aan een gevoel van rechtvaardigheid en draagvlak voor de sociale zekerheid. Verder beperken we het aantal laaggeletterden in Westfriesland, door te investeren in basisvaardigheden. De beheersing van de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden vallen onder de basisvaardigheden. Het beheersen van deze vaardigheden is de sleutel naar volwaardig meedoen in de samenleving.

1.3 Strategie

De betekeniseconomie

Onze economie wordt nu aangeduid als informatie- en kenniseconomie (de opvolger van de agrarische en de industriële economie). Tijden veranderen en er worden stappen gezet naar een nieuwe economie, de betekeniseconomie. Dit is een economie waarbij geld verdienen niet meer het allerbelangrijkste is.

Geld verdienen én maatschappelijke waarde toevoegen gaan in die nieuwe economie hand in hand. Een onderneming is er niet alleen voor de aandeelhouders, maar ook voor de mensen en hun omgeving. Betekenisvol ondernemen kan ecologisch en sociaal. WerkSaam draagt bij aan de betekeniseconomie door kwetsbare doelgroepen een plek op de arbeidsmarkt te geven en werkgevers te overtuigen dit ook te doen. Daarnaast zorgen we dat mensen die geen inkomsten hebben uit werk, toch in staat zijn om voor zichzelf te zorgen door ze een uitkering te geven. Zo voegen we maatschappelijke waarde toe.

Innovatie met technologische toepassingen

Technologische ontwikkelingen hebben, naast het gedachtegoed van de betekeniseconomie, invloed op onze organisatie, onze medewerkers en onze dienstverlening. WerkSaam kan, door stappen te zetten naar een meer digitaal georiënteerde en data gestuurde organisatie, de best mogelijke dienstverlening leveren. Dit levert een duurzame bijdrage aan mens en maatschappij. We zijn al begonnen met het automatiseren van routinematig werk. We maken vorderingen om ook specialistisch en zelfs professioneel werk te automatiseren. De medewerker kan zich hierdoor focussen op niet-routinematig, interactiever en 'sociaal' werk. De cliënt ervaart hierdoor een toegankelijkere en een persoonlijkere dienstverlening.

2025, hoe zien wij de toekomst?

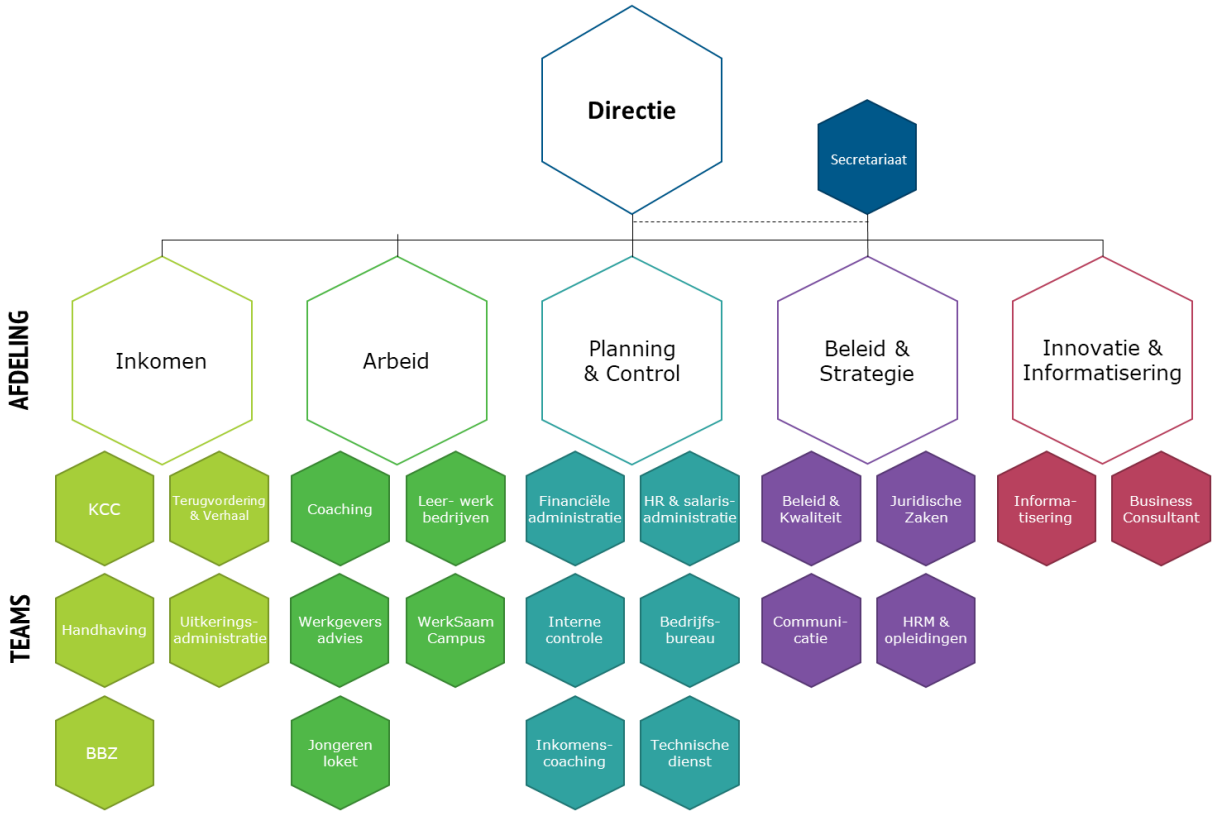
WerkSaam gaat voor een maximale arbeidsparticipatie en voor een hoge mate van sociale impact op het gebied van arbeidsparticipatie en duurzaamheid. In 2025 behoren wij als integraal participatiebedrijf tot de kopgroep van het land. Wij staan in de top 10 waar het gaat om het gebruik van data en informatiemanagement.

Strategische samenwerkingspartners en bijdrage aan maatschappelijke doelen

WerkSaam werkt samen met diverse partijen. Denk aan de vele werkgevers, opleidingsinstituten, hulpverleners, gemeenten (breed sociaal domein, economische zaken, RPA etc), collega-organisaties als UWV, RMC en SW-bedrijven.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft 17 'global goals' benoemd. WerkSaam sluit als eerste regionale organisatie hierbij aan. WerkSaam draagt bij aan het behalen van een deel van deze doelen. Waarbij het tegengaan van armoede, verbeteren van welzijn en eerlijk werk de belangrijkste zijn.
De 7 Westfriese gemeenten hebben het Pact Westfriesland gesloten. Ook hier haakt WerkSaam bij aan. Voornamelijk het onderdeel 'arbeidsmarkt & onderwijs', maar ook zijn er aanhakingpunten bij het onderdeel 'sociaal domein'.

1.4 Organigram – organisatiestructuur WerkSaam

Figuur 1 | *Organigram WerkSaam Westfriesland*

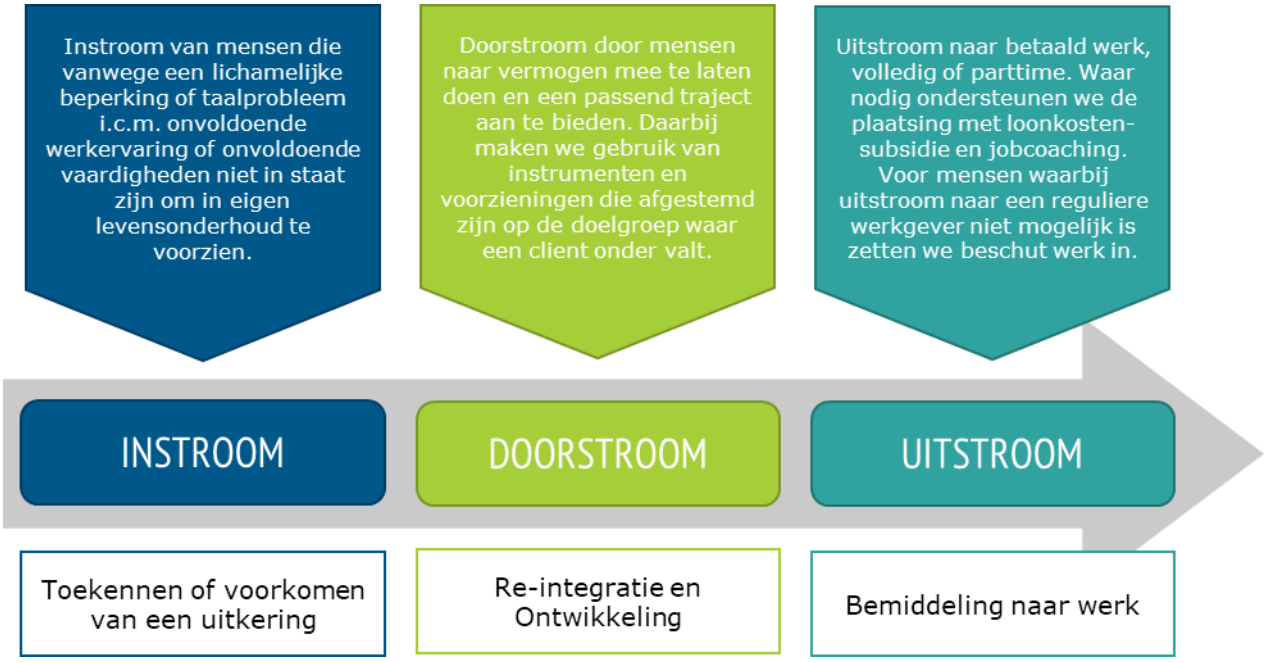
Om werkgevers te bedienen werkt WerkSaam samen met het UWV in het WerkgeversServicepunt Noord-Holland Noord. In paragraaf 5.1 wordt verder ingegaan op het WerkgeversServicepunt. WerkSaam heeft een cliëntenraad (zie 1.6) en een ondernemingsraad.

1.5 Dienstverleningsconcept en doelstellingen

WerkSaam werkt op basis van het model van in-, door- en uitstroom. Onze uitgangspunten zijn daarbij:

- WerkSaam gaat voor passend en duurzaam werk voor de cliënt/SW-medewerker/Beschut werk-medewerker;
- WerkSaam biedt cliënten perspectief en gaat voor de menselijke maat.

Ons dienstverleningsconcept richt zich op de uitstroom van cliënten naar regulier werk. De realiteit is dat een groot deel van onze cliënten niet of niet volledig uit de uitkering kan komen. Deze cliënten doen wij een passend aanbod. Als het om zorgcliënten gaat, dragen we ze over aan de gemeente. In paragraaf 3.2 wordt verder ingegaan op de zorgcliënten.

Figuur 2 | *Doelstellingen WerkSaam*

In bijlage 2 vindt u meer informatie over onze (wettelijke) taken.

1.6 Cliëntenraad WerkSaam

WerkSaam heeft een cliëntenraad die het bestuur adviseert. Nieuwe beleidsvoorstellen worden voor advies voorgelegd aan de cliëntenraad. De cliëntenraad hanteert een eigen meetlat bij het beoordelen van beleidsvoorstellen en toetst op Respect, Rechtvaardigheid, Communicatie en Menselijke benadering.

De raad bestaat uit een afspiegeling van de cliënten en vertegenwoordigers van de 7 gemeenten. De cliëntenraad heeft een onafhankelijke voorzitter en wordt ambtelijk

ondersteund door WerkSaam. In het document *Verordening cliëntenparticipatie WerkSaam Westfriesland*[1] zijn de afspraken over de cliëntenraad vastgelegd.

1.7 Privacybeleid & AVG

Sinds de komst van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming, mei 2018) zijn bij WerkSaam een aantal aanpassingen gedaan in beleid en procedures omtrent de verwerking van persoonsgegevens. De aanpassingen hebben tot doel de regels vanuit de verordening binnen de processen en procedures bij WerkSaam te borgen.

- Er is een actueel Privacybeleid, een Privacyverklaring en een Protocol Datalekken.
- WerkSaam heeft een digitale AVG-tool tot haar beschikking, welke volledig in gebruik is genomen. Het register van verwerkingsactiviteiten is een van de belangrijkste bouwstenen om privacy te kunnen waarborgen en met de AVG-tool wordt het register bijgehouden. De AVG-tool wordt structureel beheerd en blijft daarmee compleet en actueel.
- Werksaam toetst haar risicovolle gegevensverwerkingen regelmatig door het uitvoeren van een 'data protection impact assessment' (DPIA).
- WerkSaam maakt privacy-afspraken met partijen waarmee persoonsgegevens worden uitgewisseld; indien nodig worden deze afspraken vastgelegd in een verwerkersovereenkomst.
- Voor het privacy-proof inrichten van de processen en het monitoren daarvan, is er naast de Functionaris Gegevensbescherming (FG) een privacy-officer in dienst genomen.
- Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn ingebed in de organisatie.
- Tot slot overweegt WerkSaam te starten met het doorlopen van een AVG-certificeringstraject. Met deze certificering kan WerkSaam aan alle klanten aantonen dat de AVG volledig en correct is geïmplementeerd.

1.8 De omgekeerde toets – denken vanuit de cliënt

WerkSaam kiest ervoor om de omgekeerde toets te hanteren. Deze toets vraagt medewerkers om te zoeken naar een mix van doelmatigheid en rechtmatigheid. Eerst kijken wat er voor de cliënt nodig is, daarna of dit past binnen de wet- en regelgeving. Op deze manier kan er voor cliënten meer maatwerk geleverd worden en is de kans groter dat de cliënt uitstroomt uit de uitkering. Ook als dit binnen de wet- en regelgeving

[1] Verordening Cliëntenparticipatie, WerkSaam Westfriesland. Juli 2018

wellicht niet meteen mogelijk lijkt. De methodiek wordt niet alleen gebruikt ter bevordering van uitstroom, maar ook bij de toekenning en de duur van de uitkering. De omgekeerde toets geldt voor vrijwel alle besluiten van WerkSaam en raakt daarom bijna al onze medewerkers. Voor de omgekeerde toets maakt WerkSaam gebruik van een door Divosa en Stimulansz geïntroduceerde methodiek.

1.9 Diversiteit

WerkSaam wil een duidelijk zichtbare voorbeeldfunctie hebben in het tot stand brengen van een inclusieve regionale arbeidsmarkt. Het uitgangspunt daarbij is belangenbehartiging van alle individuele cliënten en/of doelgroepen. Ongeacht afkomst, huidskleur, geloof, levensovertuiging, leeftijd, politieke overtuiging, geslacht, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, handicap, chronische ziekte, arbeidsduur (parttime of fulltime) en soort contract (vast of tijdelijk). Gelijke behandeling en gelijke kansen zijn aspecten die vastgelegd zijn binnen onze wetgeving. De praktijk blijkt echter weerbarstiger. Discriminatie en stereotypering door werkgevers, bijvoorbeeld bij het invullen van hun vacatures, komt met enige regelmaat voor (zie bijlage 3).

WerkSaam ontwikkelt handvatten voor medewerkers waarin beschreven staat:

- hoe medewerkers van WerkSaam discriminerende verzoeken van werkgevers kunnen herkennen en er adequaat op kunnen reageren;
- hoe WerkSaam nog beter zichtbaar kan worden als voorstander en bewerkstelliger van diversiteit en inclusiviteit op de regionale arbeidsmarkt.

Uitgangspunt hierbij is dat WerkSaam het gesprek aan gaat met werkgevers die (mogelijk onbewust) een discriminerende vacaturevraag stellen. Het doel is om dit aan de kaak te stellen en de achterliggende intenties of problematiek helder te krijgen. Als werkgevers na een gesprek hierover, bewust groepen blijven uitsluiten, zal WerkSaam de samenwerking beëindigen.

De Westfriese gemeenten ontwikkelen activiteiten gericht op diversiteit en inclusie. WerkSaam haakt hierbij aan.

Naast bovenstaand beleidskader voor cliënten en werkgevers, stelt WerkSaam ook intern HR beleid op over diversiteitsbeleid.

1.10 Breed Offensief (wetsvoorstel)

Het breed offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Dit wetsvoorstel is van februari 2020 en heeft direct invloed op de dienstverlening en cliënten van WerkSaam. Besluitvorming blijft tot nu toe uit. Bij het schrijven van dit beleidsplan is de verwachting dat de wijzigingen per 1 januari 2022 ingaan. Het wetsvoorstel heeft de onderstaande doelen:

- Maatregelen waardoor mensen met een beperking meer waarborgen krijgen voor ondersteuning op maat met uitzicht op duurzaam werk;
- Werk voor mensen aantrekkelijker maken doordat het meer loont en drempels wegneemt;
- Het simpeler maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen;
- Dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker weten te vinden.

2. Toekennen of voorkomen van een uitkering

In dit hoofdstuk wordt omschreven hoe WerkSaam aan de slag gaat met het beperken en voorkomen van de instroom. Er is beleid ontwikkeld om dit doel te behalen, hierbij richt WerkSaam zich voornamelijk op de aanvraagprocedure, de participatieladder en de sollicitatieplicht die vanaf de aanvraag van kracht is.

2.1 Aanvraagprocedure

Bij de aanvraag van een bijstandsuitkering wordt uitvoerig onderzocht of er recht op bijstand bestaat. Tijdens de aanvraagprocedure screent WerkSaam alle aanvragen zorgvuldig en wordt beoordeeld welke nadere gegevens verstrekt moeten worden door de aanvrager. In alle gevallen wordt de aanvrager gesproken en wordt volgens een script uitleg gegeven over de rechten en plichten die bij een uitkering horen. Voor jongeren onder de 27 jaar geldt eerst een wettelijke zoekperiode van 4 weken. In deze periode zoekt de jongere zelf actief naar werk of een opleiding en krijgt deze nog geen uitkering. De jongere wordt hierbij ondersteund door het Jongerenloket. Meer informatie over het jongerenbeleid leest u in paragraaf 3.1.

2.1.1 Zorgvuldig aan de poort

WerkSaam wil voorkomen dat bijstand wordt verstrekt aan personen die daar geen recht op hebben. Recht op een bijstandsuitkering bestaat wanneer iemand 18 jaar of ouder is, minder dan het wettelijk minimumloon verdient én geen vermogen heeft hoger dan de toegestane wettelijke grens. Daarnaast worden uiteraard de nodige inspanningen verwacht van de cliënt zoals solliciteren en meewerken aan een re-integratietraject. WerkSaam kijkt steeds kritisch naar de gegevens die een aanvrager moet verstrekken. Wij willen aanvragers niet onnodig 'overvragen'. Daarbij hebben we te maken met een lossere en kwetsbaarder arbeidsmarkt, waardoor steeds meer mensen te maken krijgen met overgangen tussen werk en uitkering. Van ons wordt verwacht dat wij deze overgangen voor cliënten versoepelen en hen zo goed mogelijk ondersteunen om de onzekerheden die daardoor kunnen ontstaan, weg te nemen. Het efficiënt aanvraagproces zal hieraan bijdragen.

2.1.2 Efficiënt aanvraagproces

'Zorgvuldig aan de poort', betekende ook dat wij relatief veel gegevens uitvroegen om te controleren of de aanvrager recht heeft op een uitkering. Uit landelijk onderzoek blijkt dat het efficiënter en klantvriendelijker is om met profielen te werken, waardoor cliënten met weinig risico, minder gegevens hoeven te verstrekken. Hierdoor krijgen aanvragers

met een ingewikkelde financiële situatie of die eerder hebben gefraudeerd, een uitgebreidere intake. En aanvragers waarbij dit niet speelt, een beperktere intake. Door dit te doen blijven we 'zorgvuldig aan de poort', maar wel op een efficiëntere manier en met meer maatwerk voor onze cliënten. De vereniging van sociale diensten (Divosa) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben een aanpak ontwikkeld die hierop aansluit en die WerkSaam hanteert vanaf medio 2021. Deze aanpak is gebaseerd op het principe van een 'Snelle Aanvraag' met als uitgangspunt een efficiënter en uitvoeringsvriendelijker aanvraagproces met een snellere doorlooptijd. Hierdoor kunnen wij de aanvrager zo snel als mogelijk uitsluitsel geven over de uitkeringsaanvraag, zonder daarbij de rechtmatigheid van de uitkeringstoekenning uit het oog te verliezen.

2.2 Gebruik van de arbeidsmarktladder

WerkSaam deelt cliënten in op de arbeidsmarktladder. Deze ladder geeft aan welke afstand tot de arbeidsmarkt de cliënt heeft. Door deze ladder te gebruiken heeft WerkSaam inzicht in de verhoudingen van het bestand en kan WerkSaam kijken hoe deze verhouding verandert. WerkSaam onderzoekt of de verhouding verandert door de ingezette trajecten, maar kijkt ook naar economische omstandigheden. Bijvoorbeeld of WerkSaam in een goede economie daadwerkelijk meer bemiddelbare cliënten heeft. Wanneer blijkt dat bepaalde tredes groeien, kan WerkSaam hiernaar handelen met een passend aanbod voor de cliënt.

Trede 1	Niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt - zorgcliënten
Trede 2	Beschikbaar voor de arbeidsmarkt over meer dan 1 jaar / op termijn
Trede 3	Schoolgaand/studerend – niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt
Trede 4	Beschikbaar voor de arbeidsmarkt binnen 1 jaar / de cliënt wordt ontwikkeld naar werk
Trede 5	Direct beschikbaar voor de arbeidsmarkt of binnen 6 maanden / de cliënt volgt een werkstage of is direct bemiddelbaar naar werk
Trede 6	Betaald werk of proefplaatsing (fulltime of parttime) met of zonder groeipotentie

Tabel 1 | *De verschillende treden van de arbeidsmarktladder*

Bij de arbeidsmarktladder zijn de genoemde periodes van de ladder gebaseerd op een inschatting van dat moment. De tijd naar uitstroom kan in de praktijk langer of korter zijn.

De coach deelt de cliënt in op de ladder. De coach kent de cliënt en maakt samen met de cliënt een plan naar werk. Op basis daarvan maakt de coach een inschatting. De ladder meet niet de daadwerkelijke ontwikkeling van de cliënt, maar geeft een weergave van de afstand tot de arbeidsmarkt. WerkSaam onderzoekt of de inzet van trajecten het gewenste effect heeft gehad op de cliënt. Het uiteindelijke doel van elk traject is de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Per traject kunnen de doelen verschillen. Een cliënt kan leren solliciteren tijdens een sollicitatietraining. Tijdens een werkstage kan een cliënt werknemersvaardigheden leren. De coach en cliënt bepalen samen vooraf de leerdoelen en evalueren achteraf of deze zijn behaald. Daarnaast onderzoekt WerkSaam of de trajecten effect hebben op de groei van de ladder en op uitstroom.

2.3 Sollicitatieplicht op maat

Voor elke cliënt geldt een sollicitatieplicht. Dit betekent solliciteren naar betaald werk, ook naar banen die niet direct aansluiten op het eigen opleidingsniveau of werkervaring. In de Participatiewet staat immers dat elk werk passend is. WerkSaam bepaalt per cliënt het aantal sollicitatieactiviteiten dat de cliënt minimaal moet doen. Dit is maatwerk.

Elke cliënt is volgens de wet verplicht om werk te blijven zoeken. WerkSaam kiest ervoor, op verzoek van de gemeenteraden (in 2017), om de groep boven de 60 jaar niet aan de sollicitatieplicht te houden. Dit houdt in dat per cliënt gekeken wordt wat de situatie is en hoe de coach hierin moet handelen. Cliënten die vrijgesteld zijn van de sollicitatieverplichting, maar die wel aan het werk willen, ondersteunen wij nog steeds bij het vinden van betaald werk.

2.4 Voorkomen herinstroom

Terugval in de bijstand kunnen we soms niet voorkomen. We noemen dit ook wel herinstroom. Bij WerkSaam willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen herinstromen. Om dit zoveel mogelijk te realiseren richten we ons op een duurzame uitstroom en bemiddeling naar kansberoepen. In de kern van methodisch re-integreren (paragraaf 3.1) vragen we commitment aan de cliënt en stellen we deze centraal in het traject naar werk. We praten over een duurzame uitstroom wanneer iemand langer dan 6 maanden aan het werk is en geen nieuwe uitkering aanvraagt.

Om uitstroom duurzaam te maken richten we ons op onderstaande punten[2]:

- We bieden nazorg. De meeste mensen stromen uit met een tijdelijk contract. Coaches nemen aan het einde van het contract nog een keer contact op met de werkgever en/of werknemer.
- We investeren in goede begeleiding op de werkplek en maken hierover gezamenlijk afspraken met werkgevers. Ook betrekken we de werkgever bij de inzet van een jobcoach.
- We investeren in de ontwikkeling van competenties en vaardigheden en kijken niet bij iedereen naar de kortste weg naar werk. Voor de cliënt is het belangrijk dat er gezocht wordt naar een plek die aansluit op hun mogelijkheden en vaardigheden. Een echt passende werkplek voorkomt dat een cliënt opnieuw in een uitkeringssituatie terecht komt.
- We helpen mensen met het in beeld brengen van de financiële gevolgen en proberen periodes zonder inkomen te voorkomen. We voorkomen onzekerheid. Dit betekent dat we mensen niet gelijk met terugvorderingen confronteren bij het beëindigen van de uitkering. Zodat werken meer loont.
- We voeren een uitstroomgesprek als iemand laat weten werk gevonden te hebben. In het gesprek maken we duidelijk dat er contact opgenomen kan worden als er problemen zijn (nazorg).

Bemiddeling naar Kansberoepen

De kans op werk verschilt van beroep tot beroep. Dat heeft te maken met het aantal vacatures, maar ook met het aantal mensen dat op zoek is naar dezelfde soort baan. Sommige beroepen bieden voldoende tot goede kans op werk, het UWV noemt dit zogeheten kansberoepen. Bij WerkSaam houden we de arbeidsmarkt constant in de gaten. We begeleiden en bemiddelen mensen uit de doelgroep zoveel mogelijk op kansberoepen. Als cliënten hier een opleiding voor nodig hebben, wordt er gekeken naar het juiste aanbod of arrangementen met werkgevers.

[2] Factsheet Herinstroom, Divosa. November 2019

2.5 Work First

WerkSaam richt zich vanaf 2021 op het verkorten van de doorlooptijd tussen de aanvraag en een intake met een coach. Vanaf 2022 wil WerkSaam voor mensen die in staat zijn om gelijk aan het werk te gaan, Work First aanbieden.[3] Dit betekent dat we het proces van bemiddeling naar voren trekken en de weg naar werk prioriteren boven een uitkering bij personen waar dit mogelijk is. Voor mensen waarvan de afstand tot de arbeidsmarkt nog te groot is, wordt gekeken naar andere (passende) trajecten.

'Work First' combineert verplicht werken met trainingen en intensieve begeleiding van een coach. Wanneer een persoon een bijstandsuitkering heeft aangevraagd, wordt deze gelijk een traject naar werk aangeboden om een duurzame uitstroom naar betaald werk te realiseren. Dit kán een werkstage zijn, een proefplaatsing of betaald werk.
Work First betekent niet dat we mensen snel de uitkering uit willen hebben, de focus ligt op het zo snel mogelijk re-integreren en het opdoen van arbeidsvaardigheden. We voorkomen hiermee dat cliënten vanaf het moment van aanvraag tot aan het intake gesprek met een coach thuis komen te zitten. Bij de implementatie van Work First houden we rekening met het beleid van methodisch re-integreren.

Het beleid en de financiering van Work First wordt nader uitgewerkt en heeft een budgetplafond per jaar.

[3] Work First werkt, Divosa. Maart 2007

3. Re-integratie en ontwikkeling

WerkSaam probeert zoveel mogelijk mensen naar vermogen mee te laten doen op de arbeidsmarkt. Daarbij is het uitgangspunt om iedereen een passend traject aan te bieden. Waar mogelijk doen we dit naar betaald werk of een opleiding. Hierbij werken we samen met partners zoals de gemeenten (wijkteams), UWV, onderwijs, zorgorganisaties en schuldhulpverlening.

Bij re-integratie hanteert WerkSaam maatwerk en kijkt WerkSaam wat de cliënt nodig heeft om terug te keren op de arbeidsmarkt. Een aantal cliënten heeft nog niet de juiste vaardigheden (skills). Er wordt dan gekeken welke vaardigheden bij zowel de cliënt passen als bij de vraag van de arbeidsmarkt.

In de onderstaande paragrafen beschrijven we de verschillende doelgroepen en kijken we naar de verschillende instrumenten en trajecten die WerkSaam inzet om het plan naar werk te realiseren. Ook worden er een aantal instrumenten verder toegelicht omdat het gewenst is om deze vaker in te zetten of omdat er veranderingen aankomen. Daarna wordt er aandacht gegeven aan een aantal verschillende thema's waar WerkSaam vanaf 2022 op wil inzetten om de resultaten voor de komende jaren te verbeteren.

3.1 Methodisch re-integreren

Bij methodisch re-integreren staat de uitstroom naar werk centraal. Wat is de beste methode om een cliënt naar (duurzaam) werk te begeleiden. Bij WerkSaam staat aandacht en inspraak vanuit de cliënt hierbij centraal. Wanneer een cliënt persoonlijke aandacht krijgt en een bepaalde mate van inspraak op zijn plan naar werk, vergroot dit zijn betrokkenheid en motivatie. Daarnaast hecht WerkSaam waarde aan een meer uniforme behandeling richting onze cliënt. Dit betekent dat het voor een cliënt niet uitmaakt welke coach hij krijgt. Betrokkenheid en motivatie zijn belangrijk om de re-integratie te laten slagen. Maatwerk blijft hierbij belangrijk. De coach en cliënt kijken samen naar een passend plan naar werk. Onze cliënten zijn divers, dus de juiste manier om iemand naar werk te helpen verschilt ook per cliënt. De nadruk ligt op wat een cliënt wél kan. De coach en cliënt kijken samen naar de mogelijke trajecten. Er wordt bewust gekeken waarom iets wordt ingezet en welk effect dit heeft gehad.

3.1.1 De 4 fases van methodisch re-integreren

Fase 1 - De diagnose

Tijdens de kennismaking worden de leefgebieden uitgevraagd om een goed beeld te krijgen van de cliënt. Er wordt aan de cliënt gevraagd wat hij/zij zelf verwacht nodig te hebben om weer aan het werk te komen.

Fase 2 - Opstellen van het plan naar werk (re-integratieplan)

De coach en cliënt maken samen afspraken hoe de cliënt het beste kan re-integreren of werk kan vinden. Daarvoor gelden een aantal uniforme richtlijnen:

- De cliënt krijgt inspraak op het plan, daar waar mogelijk wordt rekening gehouden met de wens van de cliënt.
- De cliënt gaat actief re-integreren.
- De coach en cliënt bespreken **samen** de verschillende mogelijkheden voor trajecten en het aanbod van WerkSaam Campus.

Fase 3 - Uitvoeren van het plan naar werk

- Het aantal contactmomenten
- Het waarborgen van de afgesproken doelen.

Fase 4 - Evalueren

- Coach en cliënt evalueren of de afspraken zijn nagekomen en of de ingezette trajecten (bijvoorbeeld een cursus of stage) een positief resultaat hebben.
- Casuïstiekbespreking
- Evalueren van ingezette instrumenten.

Infographic 1 | *4 fases van methodisch re-integreren*

Per fase wordt er gekeken wat de rol van de coach is, wat er van de cliënt wordt verwacht en welke wetenschappelijke kennis er is over wat wel en niet werkt bij re-integratie (specifieke instrumenten, motivatie technieken, rekening houdend met de specifieke doelgroepen). WerkSaam evalueert dit beleid en de uitwerking ervan in de praktijk constant en verbetert dit waar nodig.

3.2 Doelgroepen

Omdat er veel verschil zit in de mensen die we begeleiden, hanteert WerkSaam een doelgroepenbeleid. Hierin is het belangrijk dat we per doelgroep een aantal instrumenten en trajecten tot onze beschikking hebben om de mensen binnen de doelgroep te ondersteunen en ontwikkelen. Daarbij zetten we de expertise in van externe partijen als dat nodig is. Het doel is om met deze hulpmiddelen een succesvolle en duurzame uitstroom bij een werkgever te realiseren.

WerkSaam ziet een verbreding in de verschillende doelgroepen. Dit geldt ook voor de beschikbare voorzieningen en trajecten. We bieden leer-werktrajecten aan met de focus op de kansen en mogelijkheden van de doelgroepen.

3.2.1 Direct bemiddelbare cliënten

Cliënten die geen belemmeringen hebben om direct regulier (zonder subsidie) aan het werk kunnen. Dit is de kleinste doelgroep van WerkSaam.

3.2.2 Jongeren

Iedere persoon jonger dan 27 jaar kan bij WerkSaam terecht voor hulp bij re-integratie. Niet alle jongeren die onze hulp nodig hebben krijgen een uitkering. Toch is het van groot belang om ook deze jongeren te helpen, om te voorkomen dat zij in de toekomst wel een beroep op bijstand doen. Binnen de doelgroep jongeren zijn er verschillende subgroepen die elk een andere aanpak nodig hebben. Hierbij spelen vooral het opleidingsniveau en de mogelijkheid om het wettelijk minimumloon te verdienen een rol.

Jongeren hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt als zij niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen. Het is belangrijk dat jongeren die dreigen thuis op de bank te komen zitten, worden opgepakt als ze nog op school zitten. Hiervoor gaat WerkSaam in het laatste schooljaar met de jongere in gesprek, bijvoorbeeld omdat deze niet doorgaat met een vervolgopleiding of voortijdig school verlaat. Samen met het onderwijs onderzoeken we wat voor de leerling een haalbare vervolgstap is. Het gaat hierbij vooral om leerlingen uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. Maar ook voor jongeren die op latere leeftijd niet in staat zijn om aan het werk te komen of te blijven, staat het Jongerenloket klaar.

Jongerenloket Westfriesland

Het Jongerenloket is een samenwerking tussen RMC en WerkSaam en biedt alle jongeren in de regio Westfriesland een plek waar ze terecht kunnen met vragen over werk, school of een uitkering. De coaches in het Jongerenloket bieden o.a. hulp bij het vinden van een baan en/of passende opleiding. Dit wordt ondersteund met het geven van trainingen en cursussen. Andere partners die betrokken zijn bij de begeleiding en bemiddeling van jongeren naar werkgevers zijn het Werkgeversservicepunt, UWV en Stichting Trigoon.

Instrumenten en trajecten

Kwetsbare jongeren die niet in staat zijn om direct aan het werk te gaan, worden geholpen met een uitkering en krijgen begeleiding op maat. Voor kwetsbare jongeren zetten we een ZoWh@t traject[4] in met een persoonlijk trajectbegeleider. Dit alles met doel om de jongere actief te houden op de arbeidsmarkt en uitval te voorkomen.

ZoWh@t traject en Stichting Trigoon

Sinds de start van het Jongerenloket is er de mogelijkheid om jongeren aan te melden voor een ZoWh@t traject. ZoWh@t is een onderdeel van stichting Trigoon en begeleidt kwetsbare jongeren die moeite hebben met het vinden van een betaalde baan. Het doel van ZoWh@t is om zoveel mogelijk jongeren naar werk of een nieuwe opleiding te begeleiden, zodat zij geen uitkering hoeven aan te vragen.

3.2.3 Vergunninghouders

Vluchtelingen met een verblijfsvergunning, ook wel vergunninghouders genoemd, mogen werken in Nederland en een opleiding volgen. Voor duurzame uitstroom van vergunningshouders is het van belang dat wij de cliënt snel en volledig in beeld krijgen. WerkSaam gebruikt hiervoor assessments in verschillende talen. Hierdoor krijgen we snel een goed beeld van het opleidingsniveau, taalniveau en leerbaarheid van vergunning-houders. Daarnaast is er ook de mogelijkheid om een assessment af te nemen die inzicht geeft in de kansen op de arbeidsmarkt. Waar mogelijk moedigen we zelfstandig

[4] Website ZoWh@t (link)

ondernemen aan en/of bieden we de mogelijkheid om een opleiding te volgen. Niet alleen voor hoogopgeleiden, maar ook voor anderen die meer dan het minimumloon kunnen verdienen. Zo proberen we vergunninghouders een duurzaam perspectief te bieden en te zorgen dat zij in staat zijn om zelfstandig in eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Bij de bemiddeling van vergunningshouders weten we dat de taal het grootste knelpunt is, daarom besteedt WerkSaam hier extra aandacht aan.

Nieuwe Wet Inburgering

Per 1 januari 2022 gaat de nieuwe Wet Inburgering van start en worden gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering van vergunninghouders, gezinsherenigers en overige migranten. Gemeenten maken het beleid voor de nieuwe wet inburgering. WerkSaam heeft hier geen beleidsbevoegdheid, daarom staat dit hier niet in dit beleidsplan opgenomen'. WerkSaam verwacht een uitvoerende rol te krijgen, met name op het gebied van participatie en werk.

Vooral tijdens de eerste jaren na huisvesting maken vergunninghouders gebruik van een bijstandsuitkering. WerkSaam is daardoor goed bekend met de doelgroep. Vergunninghouders krijgen vanuit de Participatiewet een plan naar werk. De voortgang en afspraken vanuit de inburgeringsonderdelen worden in het plan naar werk opgenomen. Ook kunnen inburgeraars gebruik maken van de trajecten en

3.2.4 Psychisch kwetsbaren

Mensen met een psychische kwetsbaarheid hebben aanzienlijk minder kans op werk. Werkgevers zijn minder geneigd hen een baan aan te bieden. Stigma en onbekendheid met de beperkingen werken daarin niet mee. We weten dat er een relatie is tussen een uitkeringssituatie en het hebben van een psychische kwetsbaarheid. Zo ervaart 1/3 van de mensen met een uitkering psychische klachten. De expertise die we nodig hebben voor het plaatsen en begeleiden van mensen uit de doelgroep in niet altijd beschikbaar of bekend.

WerkSaam zal in de komende jaren de samenwerking met GGZ-zorginstellingen intensiveren en de benodigde instrumenten, die nog niet inzichtelijk zijn, toegankelijk maken. Denk hierbij aan het organiseren van plaatsingstrajecten i.c.m. ondersteuning van de GGZ. Ook landelijk is er veel aandacht voor deze doelgroep. Voor 2021 tot 2023 heeft het ministerie van SZW aangegeven om begeleidingstrajecten zowel op landelijk als regionaal niveau te financieren om zo meer plaatsingen te kunnen realiseren. Voor

WerkSaam is het hierbij van belang dat er gekeken wordt naar passende instrumenten in de regio om de begeleiding van psychisch kwetsbare mensen goed te kunnen organiseren.

3.2.5 Mensen met een arbeidshandicap

Voor mensen met een arbeidshandicap is het niet vanzelfsprekend dat er een werkplek bij een reguliere werkgever is. Hierbij gaat het voornamelijk over mensen uit de doelgroep Wsw, beschut werk en indicatie banenafspraak. WerkSaam heeft binnen de leer-werkbedrijven werkplekken gecreëerd voor mensen die extra begeleiding of een werkplekaanpassing nodig hebben. Werken bij een reguliere werkgever is voor een deel van deze doelgroep wel mogelijk, mits er voldoende ondersteuning is. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om extern te detacheren.

Mensen die opgenomen staan in het landelijk doelgroepenregister proberen we zoveel mogelijk te plaatsen bij een reguliere werkgever. Hierbij houden we uiteraard ook rekening met de mate van begeleiding die er nodig is. Daarvoor gebruiken we voorzieningen en trajecten die we samen met de cliënt en werkgever bepalen.

Instrumenten en trajecten

Mensen met een arbeidshandicap hebben ondersteuning nodig op de werkplek zodat zij in staat zijn om in relatie tot hun beperking hun werk zo goed mogelijk uit te kunnen voeren. Hierbij wordt voor minimaal 1 jaar standaard een (job)coach ingezet om begeleiding op de werkvloer te bieden. Ook is het van belang wanneer een persoon niet in staat is om het wettelijk minimumloon te verdienen, dit gecompenseerd wordt met loonkostensubsidie voor de werkgever. Voor mensen die werkervaring of vaardigheden en competenties op moeten doen maken we gebruik van een werkstage (WerkSaam) of proefplaatsing (externe werkgever).

3.2.6 Niet-uitkeringsgerechtigden

WerkSaam heeft de taak om niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) te ondersteunen bij het vinden van werk. Daarbij bepaalt WerkSaam naar aanleiding van een eerste kennismaking of een nugger een traject daadwerkelijk nodig heeft en welk aanbod passend is. Over het algemeen weten we dat deze groep erg gemotiveerd is om aan het werk te gaan. Bij het aanbieden van een begeleidingstraject gaan we uit van maximaal 6 maanden met een optie tot verlenging van 6 maanden. In deze periode krijgt de coach de mogelijkheid om alle voorzieningen die passen bij het plan naar werk in te zetten. Net

als bij uitkeringsgerechtigde geldt dat een nugger moet meewerken aan het re-integratietraject en behoud WerkSaam het recht om voorzieningen in te trekken als hier niet aan wordt voldaan.

WerkSaam hanteert voor nuggers zoveel mogelijk dezelfde kaders als voor cliënten die een uitkering ontvangen, onderstaande kaders worden hieraan toegevoegd:

- de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt is minimaal 16 uur;
- uitsluiting als een eerder traject nog geen 2 jaar oud is;
- een traject heeft een maximale looptijd van 6 maanden met de mogelijkheid tot een verlening tot maximaal 1 jaar.

3.2.7 Zorgcliënten

Bij de start van WerkSaam is afgesproken dat de begeleiding van zorgcliënten valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Zorgcliënten zijn mensen die binnen 5 jaar niet naar werk te ontwikkelen zijn. WerkSaam en de gemeenten hebben daarom afspraken over de overdracht van zorgcliënten gemaakt. WerkSaam verstrekt de uitkering, houdt zich bezig op het gebied van fraudebestrijding en heeft geen actieve rol tijdens het zorg- of participatietraject. In de meeste gevallen zet WerkSaam een medisch onderzoek in voordat de cliënt wordt overgedragen.

Een zorgcliënt wordt weer overgedragen naar WerkSaam op het moment dat de gemeente (of WerkSaam) signaleert dat deze weer ontwikkelbaar is naar werk. Gemeenten geven aan het belang in te zien van een effectieve opvolging van de overgedragen cliënten. WerkSaam overlegt daarom met de individuele gemeenten om de overdracht tussen de zorgteams en coaches zo soepel en efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Gemeenten en WerkSaam willen inhoudelijke gegevens delen over de zorgcliënten. Op basis van de Participatiewet is dit op dit moment niet mogelijk. Er is een wetswijziging op komst waardoor meer gegevensdeling binnen het sociaal domein mogelijk wordt.

Tijdens het schrijven van dit beleidsvoorstel is het wetsvoorstel over een 'passend aanbod voor alle bijstandsgerechtigden' nog niet behandeld in de Tweede Kamer. Als het voorstel wordt aangenomen, betekent dit dat de gemeenten verplicht zijn om elke zorgclient een traject aan te bieden. Dat heeft dus grote impact op de huidige werkwijze /aanbod voor zorgcliënten en begeleiding vanuit de gemeenten.

3.2.8 Dak- en thuislozen

Dak- en thuislozen ondervinden door hun woon-/leefsituatie andere problemen dan reguliere cliënten. Waar mogelijk activeren we de cliënt naar werk, anders activeren we de cliënt om aan de slag te gaan met de belemmeringen om aan het werk te gaan. In de gevallen waar werk binnen 5 jaar niet haalbaar is, wordt de cliënt overgedragen naar het zorgteam van de gemeente.

Instrumenten en trajecten

Wanneer iemand dak- en of thuisloos is, speelt specialistische begeleiding een grote rol bij de ondersteuning en bemiddeling. Ook is er vaak sprake van multiproblematiek. Het is daarom belangrijk dat deze doelgroep naast de begeleiding van een coach, ook begeleiding krijgt van maatschappelijke instanties en hier goede afstemming in plaatsvindt om te zorgen dat zij niet verder afglijden. WerkSaam is hierbij niet de regievoerder. Dat zijn de gemeenten (wijkteams/gebiedsteams etc).

3.2.9 45-plussers en ouderen

Bij WerkSaam maken we onderscheid tussen 45-plussers (tot 60 jaar) en ouderen (vanaf 60 jaar). Volgens de CBS statistieken zal het aantal 45-plussers en ouderen op de arbeidsmarkt de komende jaren toenemen. Vooral voor deze doelgroepen kan het vinden van een baan een uitdaging zijn. Deze doelgroep moet zich niet afgeschreven voelen.

Instrumenten en trajecten

WerkSaam probeert cliënten tussen de 45 en 60 jaar met begeleiding en motivatietraining een betere kans op de arbeidsmarkt te bieden. Voor cliënten ouder dan 60 jaar die minder kans hebben om betaald werk te vinden, blijft de sollicitatie-verplichting achterwege. Cliënten die geholpen willen worden, blijven we ondersteunen.

3.3 Leer-werkbedrijf als Vliegwiel

Om ervoor te zorgen dat mensen in staat zijn om zelfstandig te functioneren op de arbeidsmarkt is het van belang dat zij op weg geholpen worden. Hierbij maken we

gebruik van het leer-werkbedrijf als vliegwiel. Het einddoel is hierbij altijd het realiseren van uitstroom naar betaald werk en ligt de focus op het arbeidsfit maken van de cliënt. Voor elke cliënt die een leer-werktraject volgt wordt een *Plan naar werk* opgesteld.

Plan naar werk (voorheen re-integratieplan) en werkstage

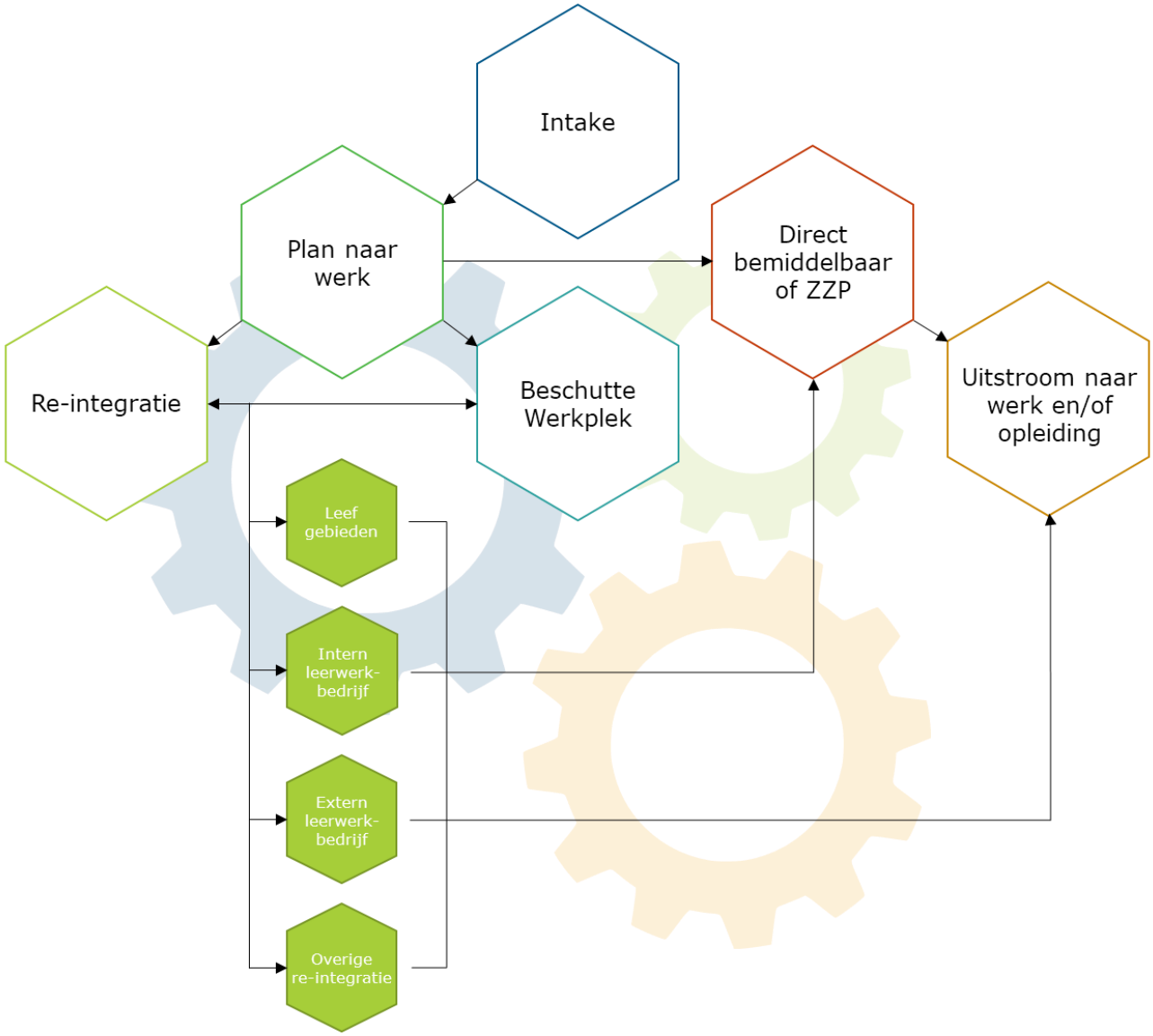
In een Plan naar werk stelt de coach samen met de cliënt een aantal leerdoelen op die ertoe leiden dat de cliënt uitstroomt naar betaald werk. Deze leerdoelen worden waar nodig aangevuld met voorzieningen als dit de re-integratie bevordert en de cliënt stijgt op de arbeidsmarktladder. We maken onderscheid tussen drie verschillende fases waarin de cliënt zich kan ontwikkelen:

***Fase 1** het ontwikkelen van arbeidsvaardigheden (basis)*
***Fase 2** het ontwikkelen van werkvaardigheden (kwalificaties voor specifiek branche)*
***Fase 3** het opdoen van arbeidsmarktvaardigheden specifiek gericht op uitstroom naar werk (inclusief sollicitatieactiviteiten).*

Het leer-werkbedrijf helpt mensen vaardigheden en kwaliteiten op te doen. Waar nodig zorgen we dat mensen gediplomeerd of gecertificeerd zijn, we houden daarbij ook rekening met de nut en de meerwaarde voor werkgevers. We ontwikkelen de trajecten samen met de werkgevers om ervoor te zorgen dat er baangarantie gegeven kan worden. Het aanbod sluit aan op de vraag van de werkgever.

Voor branches waar veel werkgelegenheid gerealiseerd kan worden, worden specifieke leer-werktrajecten opgezet. Hierbij voldoen zij aan onderstaande eisen:

- Potentieel van minimaal 10 trajecten per jaar;
- Diplomering of certificering geeft meerwaarde;
- Er is aansluiting op de vraag van de (externe) arbeidsmarkt.

Infographic 2 | *Schematische weergave van het leer-werkbedrijf als Vliegwiel*

3.4 De WerkSaam Campus

WerkSaam biedt de cliënt verschillende trainingen en werkstages. Onze cliënten zijn divers, dus het aanbod richting de cliënt sluit hierop aan. De WerkSaam Campus organiseert en coördineert dit aanbod. Dit kan variëren van een empowerment training tot een training taal op de werkvloer door een NT2 docent.

4. Instrumenten

Om cliënten duurzaam richting de arbeidsmarkt te begeleiden, krijgen deze een voorziening op maat aangeboden. De coach kijkt samen met een werkgever welke instrumenten er ingezet kunnen worden om tot een succesvolle plaatsing te komen.

In dit hoofdstuk worden de instrumenten toegelicht waarvan we weten dat deze een positieve invloed hebben op het traject. Achtereenvolgens komen verschillende instrumenten aan bod: jobcoaching, loonkostensubsidie, proefplaatsing, beschut werk, taalontwikkeling en twee instrumenten voor mensen die nog niet in staat zijn om te werken.

4.1 Jobcoaching

Jobcoaching wordt ingezet bij alle plaatsingen waar persoonlijke begeleiding nodig is. Bijvoorbeeld werknemers die door hun arbeidsbeperking niet in staat zijn zelfstandig bij een werkgever te functioneren. Hierdoor heeft de re-integratie van de cliënt een grotere kans van slagen. Denk hierbij aan ondersteuning tijdens de inwerkperiode, het aanleren van handelingen en vaardigheden om werkzaamheden uit te voeren, gestructureerd werken en communiceren met collega's en leidinggevenden.

Het doel van jobcoaching is om binnen een vooraf gestelde periode dit wel voor elkaar te krijgen. De rol van een jobcoach is ook het informeren van collega's op de werkplek zodat die waar nodig kunnen helpen en problemen kunnen oplossen.

4.2 Loonkostensubsidie

Wettelijk is bepaald dat WerkSaam loonkostensubsidie verstrekt tot maximaal 70% van het wettelijk minimumloon (WML). Om voor loonkostensubsidie in aanmerking te komen heeft iemand een loonwaarde tussen de 30 en maximaal 100%. Loonkostensubsidie is bedoeld voor werkgevers die iemand met een ziekte of handicap in dienst nemen. De werkgever vraagt de loonkostensubsidie aan voor de werknemer als deze minder dan het WML kan verdienen. De hoogte van de loonkostensubsidie bedraagt het verschil tussen de loonwaarde en het WML.

Bij onze ambitie om zoveel mogelijk mensen te laten participeren is loonkostensubsidie een belangrijk instrument. WerkSaam implementeert in 2021 de landelijk afgesproken werkwijze, zodat het voor werkgevers eenduidiger en makkelijker wordt. Ook kijkt WerkSaam of het instrument vaker dan voorheen kan worden ingezet, om meer cliënten te laten participeren.

4.2.1. Doelgroepregister en de Wet banenafspraak

Mensen met een arbeidsbeperking die bij een reguliere werkgever willen werken, kunnen door het UWV worden opgenomen in het landelijke doelgroepregister. Voor de inzet van sommige instrumenten is het noodzakelijk dat iemand in het doelgroepregister is opgenomen. Denk hierbij o.a. aan loonkostensubsidie en de landelijke no-risk polis.

4.3 Proefplaatsing

Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is het mogelijk om een proefplaatsing te krijgen. De coach kan in overleg met de cliënt en de werkgever een proefplaatsing inzetten. Hierbij werkt de cliënt een korte periode met behoud van uitkering waarbij beide partijen kunnen onderzoeken of de geplaatste persoon en de werkzaamheden op elkaar aansluiten. De werkgever betaalt in deze periode geen salaris, maar moet wel de intentie hebben om een betaalde baan van tenminste 6 maanden te bieden. De periode van de proefplaatsing vervangt de proeftijd aan het begin van een dienstverband.

4.4 Beschut werk

WerkSaam zoekt voor personen die een positief advies Beschut werk hebben gekregen van UWV een passende werkplek. Per jaar krijgt WerkSaam door het rijk een taakstelling toegewezen met een financieel kader. Als de financiering ontoereikend is, ontstaat een wachtlijst. Personen die een positief 'advies beschut werk', maar waar geen financiering voor is, krijgen tijdelijk een andere voorziening aangeboden. De meeste personen zullen naar verwachting een interne plek bij WerkSaam krijgen, waar mogelijk plaatsen we bij een externe werkgever. WerkSaam biedt kandidaten een werkervaringsplek binnen de leer-werkbedrijven aan.

Meer informatie over beschut werk is opgenomen in bijlage 4.

4.5 Taalontwikkeling

Een goede beheersing van de Nederlandse taal is belangrijk om deel te kunnen nemen aan de arbeidsmarkt. Cliënten die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen krijgen een passend aanbod om deze te verbeteren.

4.5.1 Uitvoering WEB

WerkSaam is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) op het gebied van volwassenonderwijs. In deze wet is vastgelegd dat mensen vanaf 18 jaar met de Nederlandse nationaliteit (of als zodanig

wettelijk worden behandeld) recht hebben op volwassenonderwijs. Dit aanbod is er niet alleen voor cliënten van WerkSaam, maar voor iedereen in Westfriesland met de Nederlandse nationaliteit. In de WEB is vastgelegd dat de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord gezamenlijk voor één formele aanbieder kiest. 75% van het budget gaat naar dit formele aanbod. In onze arbeidsmarktregio is er, na een aanbesteding, gekozen voor ROC De Kop. Het ROC verzorgt lessen voor analfabeten, NT1- en NT2-cursisten. Deze lessen worden gegeven in Hoorn en Enkhuizen.

De overige 25% van het regionale budget van Westfriesland is vrij besteedbaar en wordt besteed aan Het Taalhuis. Het Taalhuis kijkt welk aanbod past bij de cursist, vaak een combinatie van formeel en informeel aanbod. Bijvoorbeeld lessen bij het ROC in combinatie met een taalmaatje. Het Taalhuis werkt nauw samen met het ROC, maar ook met bibliotheken, taalaanbieders, en welzijnsstichtingen. Hierdoor worden laaggeletterden steeds beter gevonden en doorverwezen naar het juiste aanbod gericht op basisvaardigheden. Het Taalhuis streeft ernaar om meer lokale taalpunten op te starten binnen Westfriesland.

WerkSaam sluit aan bij de werkgroep Westfriese aanpak laaggeletterdheid, waarbij beleidsmedewerkers van de 7 gemeenten zich inzetten voor een goede, regionale aanpak van laaggeletterdheid en de ontwikkeling van basisvaardigheden.

4.5.2 Aanpak WerkSaam

Voor de herkenning van laaggeletterdheid neemt WerkSaam bij nieuwe cliënten, met uitzondering van inburgeringsplichtige cliënten, de taalmeter af. De taalmeter is een korte vragenlijst waarin wordt getoetst of de cliënt Nederlands kan lezen. De taalmeter geeft geen niveaubepaling aan. Het is een instrument om mogelijke laaggeletterde cliënten te kunnen signaleren en hierover met de cliënt in gesprek te gaan. Wanneer de cliënt de taalmeter niet heeft behaald, betekent dit dat cliënt mogelijk laaggeletterd is. De cliënt wordt dan doorverwezen naar het Taalhuis voor een passend taalaanbod.

Wet Taaleis

WerkSaam controleert of cliënten voldoen aan de taaleis verplichting in de Participatiewet. Wanneer dit niet het geval is, wordt er een taaltoets bij een externe aanbieder afgenomen. Wanneer de cliënt slaagt, voldoet deze aan de verplichting. Wanneer de cliënt zakt, stemt WerkSaam met de cliënt af hoe hij/zij de Nederlandse taal gaat verbeteren. De cliënt wordt in de meeste gevallen doorverwezen naar het Taalhuis of aanbod van de Campus.

Naast de samenwerking met het Taalhuis en het ROC heeft de WerkSaam Campus ook interne taaltrainingen voor cliënten. Deze training wordt gegeven door een NT2 docent en is gericht om de taal op de werkvloer te verbeteren. De training wordt gegeven op verschillende niveaus. Aan deze trainingen kunnen ook inburgeringsplichtigen deelnemen. Daarnaast worden cliënten nog naar enkele lokale aanbieders doorverwezen.

4.6 Meedoen naar vermogen

Mensen die een uitkering ontvangen en tijdelijk (nog) niet in staat zijn om te werken, kunnen iets terug doen voor de samenleving. Cliënten kunnen zich hiervoor melden bij het regionale vrijwilligerspunt. De keuze voor de invulling (wat voor soort vrijwilligerswerk) hiervan ligt in eerste instantie bij de cliënt zelf.

4.6.1 Tegenprestatie

De tegenprestatie is een onderdeel van de Participatiewet. Mensen die nog niet in staat zijn om te werken, maar naar vermogen een tegenprestatie willen leveren, kunnen dit doen in de vorm van een maatschappelijke activiteit. Deze activiteit mag geen bestaande arbeid verdringen. Het doel is niet re-integratie, maar participeren in de samenleving. Mensen die in staat zijn om te werken kunnen geen tegenprestatie verrichten omdat zij beschikbaar moeten zijn voor een traject.
Op basis van de input van gemeenteraden in 2017 is het beleid van WerkSaam dat wij de tegenprestatie niet opleggen. Werk, re-integratie, vrijwilligerswerk én mantelzorg zijn voorliggend op de tegenprestatie.

4.6.2 Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen van 27 jaar en ouder met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Bij een participatieplaats gaat het niet om het werken, maar om het wennen aan een traject en werkomstandigheden. Cliënten op een participatieplaats komen in aanmerking voor een premie.

5. Bevorderen van uitstroom

WerkSaam stimuleert alle cliënten om naar vermogen te werken, bij een werkgever of als zelfstandig ondernemer. Om de uitstroom te bevorderen is het belangrijk dat we de vraag van werkgevers en het aanbod van mensen met een uitkering bij elkaar brengen. Hiervoor heeft het rijk in elke arbeidsmarktregio het WerkgeversServicepunt in leven geroepen. In de arbeidsmarktregio werken werkgevers, werknemers, onderwijs en overheid intensief samen. De activiteiten die hieruit voort komen worden opgepakt in het Regionaal Platform Arbeidsmarktregio (RPA-NHN).[5]

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we bij WerkSaam werkgevers aan ons binden en hen vragen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

5.1 WerkgeversServicepunt

Gemeenten en UWV werken samen in de arbeidsmarktregio, voor de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord betekent dit één gezamenlijk organisatie: het WerkgeversServicepunt. De bemiddeling van werkzoekenden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In een overeenkomst met regionale partners staan afspraken over bedrijfsvoering, taakstellingen en werkafspraken voor de uniforme matching van kandidaten. Met dit initiatief matchen we vraag en aanbod van werk, waardoor cliënten (met een arbeidsbeperking) meer kansen krijgen.

De gemeentelijke partners in arbeidsmarktregio krijgen vanuit de rijksoverheid de opdracht om samen te werken en één gezicht te tonen aan werkgevers. Werkgevers kunnen bij het WerkgeversServicepunt terecht voor hun personeelsvoorziening, informatie, advies en expertise. Naast UWV werken we ook samen met de gemeenten in de regio Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland. Hierbij speelt onze samenwerkingspartner RPA-NHN een grote rol in het bouwen van een netwerk waarin werkgevers, werknemers, onderwijs en overheid elkaar kunnen vinden en samenwerken.

[5] Website RPA-NHN

5.1.1 Ondernemers bij elkaar brengen – MVO Noord-Holland Noord

MVO staat voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. MVO Noord-Holland Noord is het platform om werkgevers te stimuleren en te enthousiasmeren om te ondernemen met hun hart. WerkSaam, het WSP en werkgevers zelf laten tijdens goed bezochte netwerkbijeenkomsten zien dat sociaal ondernemen loont, brengt ondernemers bij elkaar. Vanuit het MVO platform informeren we werkgevers over alles rondom sociaal ondernemen en blijven investeren in onderlinge samenwerking en alles wat werkgevers nodig hebben om sociaal ondernemer te zijn en te blijven. De betekeniseconomie en diversiteitsbeleid zijn hierbij belangrijke onderwerpen.

5.2 Social Return on Investment

Bij Social Return (SROI) gaat het erom dat een investering die de gemeente doet, naast het 'gewone' rendement ook een concrete sociale winst (return) oplevert. De gemeenten in de regio Noord-Holland Noord vinden het belangrijk dat haar opdrachtnemers een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van sociale doelstellingen, waarbij het accent ligt op het terrein van werkgelegenheid van mensen die een uitkering ontvangen of aan leerlingen die voor hun opleiding een leer-werkplek of stageplaats zoeken.

Werkgevers, die na een aanbesteding de opdracht bemachtigen, moeten een percentage van de aanneemsom besteden aan sociaal ondernemen. Dit biedt concrete kansen voor clienten van WerkSaam en jongeren vanuit speciaal of pro onderwijs (preventief). De coördinatoren SROI in de regio Noord-Holland Noord helpen en adviseren werkgevers hoe ze aan deze SROI verplichting in het contract kunnen voldoen. We doen dit in de regio uniform en werken hierin nauw samen. Bij de invulling van SROI draait het vooral om flexibiliteit en maatwerk. Bovendien wordt de methode en het proces van SROI in overleg met de ondernemers en gemeenten regelmatig aangepast aan de veranderende arbeidsmarktontwikkelingen.

5.3 Verdringing voorkomen

WerkSaam is zich bewust van de risico’s op verdringing en wil graag oneerlijke concurrentie voorkomen. Dit doen we door duidelijke afspraken te maken over de inzet van re-integratie instrumenten, zoals een proefplaatsing. De aanwezigheid van een meldpunt en een toetsingscommissie zorgt ervoor dat werkzoekenden, werkgevers en werknemers met vragen en/of klachten over verdringing terecht kunnen.

5.4 Zelfstandig ondernemen

WerkSaam biedt cliënten de kans om zelfstandig te (blijven) ondernemen. Wij ondersteunen:

- personen die een bedrijf willen starten vanuit de bijstand of de WW;
- gevestigde zelfstandigen in tijdelijke financiële problemen;
- oudere zelfstandigen (ouder dan 55 jaar) met een niet-levensvatbaar bedrijf;
- zelfstandigen die hun bedrijf willen beëindigen.

Voor zelfstandigen met (tijdelijke) financiële problemen bij hun bedrijfsvoering, bestaat er de regeling Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). WerkSaam ondersteunt zowel startende als gevestigde ondernemers middels deze regeling. Bijvoorbeeld via een startersuitkering, een rentedragende geldlening voor bedrijfskapitaal of een aanvulling op het inkomen tot bijstandsniveau.

Tijdens de coronaperiode zijn veel ondernemers geholpen via de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Na het aflopen van deze regeling werd een forse toename van het aantal Bbz-aanvragen verwacht.

5.5 Deeltijd ondernemen in de bijstand

WerkSaam stimuleert deeltijd ondernemen in de bijstand. Het uitgangspunt hierbij is dat wij cliënten de mogelijkheid bieden om, naast hun uitkering, gedeeltelijk in het eigen levensonderhoud te voorzien door het verrichten van zelfstandige activiteiten. Het toestaan van het ondernemen op kleine schaal, biedt zowel WerkSaam als de cliënt voordelen. Het deeltijd ondernemen maakt inkomsten uit zelfstandige arbeid mogelijk, waardoor geen volledige uitkering meer nodig is. Voor cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, kan het een eerste stap richting participatie zijn en kan het tot gedeeltelijke uitstroom leiden. Het voordeel van deeltijd ondernemen is dat de cliënt werk doet dat aansluit bij de eigen wensen en vaardigheden. Daarbij blijft de zekerheid van een inkomen op bijstandsniveau. Ook bij deeltijd ondernemen is het uiteindelijk het doel om uitkeringsonafhankelijk te worden.

Deeltijd ondernemen biedt op deze wijze nieuwe kansen. Cliënten doen namelijk weer mee in de samenleving. Ze leren ondernemersvaardigheden met werk dat ze leuk vinden, waardoor hun re-integratie versnelt. Zo vergroten deeltijdondernemers hun kansen op uitstroom naar werk, naar volledig zelfstandig ondernemerschap of een combinatie daarvan. Daardoor verminderen uiteindelijk ook de uitgaven voor de bijstand.

5.6 Uitstroompremie

WerkSaam wil cliënten die door omstandigheden langdurig in de uitkering zitten, belonen als zij werk vinden en behouden. Hiermee zorgen we dat werken loont en kunnen deels de armoedeval tegengaan. Cliënten die langdurig in de uitkering zitten en starten met werk, kunnen in aanmerking komen voor een uitstroompremie.

6. Handhaving

Mede naar aanleiding van de boodschappenaffaire is er in het afgelopen jaar erg veel aandacht geweest in de media voor de opsporing van bijstandsfraude, de handhaving van de verplichtingen in de Participatiewet en de (vaak vergaande) consequenties die dit voor cliënten kan hebben. De menselijke maat moet terug in de bijstand, vindt een meerderheid van de Tweede Kamer.

Politiek slaat alarm over strenge bijstandsregels

De Tweede Kamer wil de menselijke maat terug in de regels voor de bijstand. Aanleiding: een vrouw die de gemeente 7000 euro moest betalen omdat ze elke week een tas boodschappen kreeg van haar moeder. "Er is meer barmhartigheid en meer menselijke maat nodig in de wetgeving van het sociaal domein."

Trouw, 29 december 2020

In de boodschappenaffaire kreeg een uitkeringsgerechtigde regelmatig boodschappen van haar moeder. Zij had de gemeente hierover niet ingelicht. In zulke gevallen schrijft de wet voor dat de gemeente de teveel verstrekte bijstand moet terugvorderen en een boete moet beoordelen. Vanuit onder meer de tweede kamer heeft dit tot veel kritiek geleid. Dit heeft inmiddels geresulteerd in een initiatiefwetsvoorstel. Dat moet gemeenten meer beslissingsruimte geven bij het terugvorderen van bijstand en het opleggen van boetes. Het voorstel richt zich op situaties waarbij sprake is van schending van de inlichtingenplicht: de plicht die uitkeringsgerechtigden hebben om ons op de hoogte te stellen van veranderingen in hun (financiële) situatie. Op dit moment leidt een schending van de inlichtingenplicht vaak tot een boete en terugvordering van de te veel ontvangen bijstand. Dat geldt ook wanneer het een kleine of ombedoelde vergissing betreft of wanneer deze maatregelen ongewenste gevolgen hebben. De nieuwe wet geeft

de gemeente de 'discretionaire bevoegdheid' om te bepalen of een boete en een terugvordering redelijk is.

6.1 Giften

Bijna gelijktijdig is in Tweede Kamer een motie ingediend die de ruimte voor giften in de bijstand vaststelt op € 1.200,- per jaar. Dat betekent dat uitkeringsgerechtigden eventuele giften tot dat bedrag niet hoeven te melden aan de gemeente. Die giften kunnen dus ook niet leiden tot een boete of een terugvordering. Tot nu toe is het nog aan gemeenten zelf om te bepalen hoeveel ruimte er wordt toegestaan voor giften.

Deze motie is aangenomen, maar nog onduidelijk is wanneer deze nieuwe wetgeving ingaat. Vanuit de 7 Westfriese gemeenten hebben wij tijdens onze evaluatieronde ook de wens gehoord om ruimhartiger te zijn met giften.

WerkSaam gaat uit van maximaal € 1.200,- giften op jaarbasis.

6.2 Menselijke maat en handhaving

WerkSaam wil hier op een correcte en zorgvuldige wijze invulling aan geven. Dat betekent meer maatwerk, coulance met goedwillende (maar soms onwetende) cliënten en een aanpak voor moedwillig frauderende cliënten. Dit alles binnen de wettelijke maatstaven.

Ook op preventief vlak is nog steeds verbetering mogelijk. Wij werken continu aan de verbetering van onze voorlichting aan cliënten. Dat doen we zowel vooraf als tijdens de uitkering. Ook maken wij duidelijke afspraken met onze cliënten. Zoals dat voor cliënten geldt, geldt ook voor ons dat wij naar onze cliënten toe doen wat we beloven en afspreken (optimaliseren van de dienstverlening). Ook is in 2021 onze website verbeterd en hierin wordt veel aandacht besteed aan de rechten en plichten van onze cliënten.

WerkSaam heeft de afgelopen jaren de accenten in haar handhavingsbeleid verlegd. De medewerkers zijn getraind op het aspect fraudealertheid en gesprekstechnieken. Bij handhaving gaat het vaak om een gepaste inzet van instrumenten. Proportionaliteit is daarbij van het grootste belang. Bijvoorbeeld ook bij het gebruik van internetonderzoek. Daarbij moet altijd oog zijn voor de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en of dit in het individuele geval passend is. Wij houden ons hierbij aan de richtlijnen van het Protocol internetonderzoek door gemeenten van het Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding (RCF) Kenniscentrum Handhaving.

7. Verstrekking van uitkeringen

De kaders voor het verstrekken van een bijstandsuitkering zijn grotendeels door de wetgever ingevuld. De beleidsvrijheid van gemeenten hierin is dan ook minimaal. Dit hoofdstuk gaat over het beleid voor het verstrekken (en terughalen) van bijstand waar nog wel keuzemogelijkheden bestaan.

7.1 Kostendelersnorm

Het recht op bijstand en de hoogte van de uitkering zijn wettelijk geregeld. Als er meerdere personen in één huis wonen, moet in veel gevallen de kostendelersnorm worden toegepast. Er wordt dan een lagere uitkering verstrekt omdat de wetgever ervan uitgaat dat deze personen de kosten (zoals huur, gas, water en licht) kunnen delen. In bijlage 5 staat een nadere uitleg over de kostendelersnorm.

7.1.1 Afwijking mogelijk bij bijzondere situaties

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gemeenten opgeroepen om de kostendelersnorm niet toe te passen in situaties waarbij personen tijdelijk bij bijstandsgerechtigden inwonen. Een persoon die tijdelijk bij een bijstandsgerechtigde inwoont vanwege een bijzondere situatie, hoeft volgens de staatsecretaris niet mee te tellen voor de kostendelersnorm.

Het gaat om 4 groepen:

- logeerregeling vergunninghouders;
- ex-gedetineerden;
- ex-daklozen;
- tijdelijke verzorging vanwege medisch omstandigheden.

WerkSaam is door de gemeenteraden gevraagd om binnen de mogelijkheden van de wet soepeler om te gaan met de kostendelersnorm. Op grond van dit verzoek en de ruimte die de staatssecretaris heeft gegeven, kiest WerkSaam ervoor om in de 4 genoemde situaties maximaal 6 maanden af te zien van de kostendelersnorm. Deze periode kan met maximaal 3 maanden worden verlengd.

Verkenning minister Koolmees

Het demissionaire kabinet ziet geen mogelijkheden de kostendelersnorm te versoepelen, zonder dat de uitgaven aan uitkeringen daardoor oplopen. Dat staat in een verkenning die demissionair minister Koolmees aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.
Volgens de kostendelersnorm krijgen bijstandsgerechtigden minder geld als ze samen met anderen in een huis wonen. Daar is al sinds de invoering in 2015 veel kritiek op. Deze regel verergert bestaande armoede en schuldenproblemen. Ook leidt deze ertoe dat meer jongeren geen dak meer boven hun hoofd hebben, omdat zij door hun ouders gevraagd worden uit huis te gaan zodra ze 21 jaar worden. Het demissionaire kabinet heeft, mede op verzoek van de Tweede Kamer, mogelijke aanpassingen in kaart gebracht. Een van de uitgangspunten die daarbij is gehanteerd, is dat dit niet tot hogere uitgaven aan uitkeringen mag leiden. Dat bleek niet haalbaar. "Alle uitgewerkte varianten zorgen voor een toename van de uitkeringslasten", schrijft Koolmees. Daar staat wel weer tegenover dat aanpassing "elders binnen het sociaal domein juist kan leiden tot minder overheidsuitgaven", zo komt naar voren uit overleg met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld de jeugdzorg en de maatschappelijke opvang. Het demissionaire kabinet heeft in totaal 5 alternatieven in kaart gebracht, waarvan volledige afschaffing van de kostendelersnorm de meest vergaande is. Alle voorstellen moeten nog verder worden uitgewerkt. Het is aan het nieuw te vormen kabinet en de Tweede Kamer om daarin een keuze te maken.

7.2 Vrijlating van inkomsten uit arbeid

Niet alle cliënten kunnen fulltime werken en volledig zonder een uitkering leven. Voor hen is parttime werken het hoogst haalbare. Voor anderen kan parttime werken een opstap zijn naar een fulltimebaan en uitstroom uit de uitkering.

Als een cliënt (parttime) gaat werken, moeten de inkomsten worden gekort op de uitkering. Omdat initiatieven om te gaan werken moeten worden gestimuleerd, biedt de wet 3 mogelijkheden om een deel van deze inkomsten te mogen houden. Dit wordt een ‘vrijlating’ genoemd:

1. Personen (van 27 jaar of ouder) mogen 25% van de inkomsten houden gedurende maximaal 6 maanden.
2. Alleenstaande ouders (van 27 jaar of ouder met een kind onder de 12 jaar) hebben na deze 6 maanden nog recht op een vrijlating van 12,5% van de inkomsten, totdat het jongste kind 12 jaar wordt.
3. Personen met een medische urenbeperking mogen aansluitend op de eerste vrijlating (en indien van toepassing de tweede vrijlating) 15% van de inkomsten houden. Medisch urenbeperkt betekent dat iemand door ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling niet een volle werkweek kan werken. Als

de indicatie door het UWV is afgegeven, kan WerkSaam deze vrijlating toepassen. Hiervoor geldt geen leeftijdseis en geen beperking in duur.

Voor de eerste twee vrijlatingsmogelijkheden is in de wet bepaald dat deze alleen mogelijk zijn als het werken bijdraagt aan de arbeidsinschakeling van de bijstandsgerechtigde.

WerkSaam ondersteunt cliënten die (voorlopig) alleen parttime kunnen werken bij het vinden van werk. De inzet van de vrijlating is hierbij een goede stimulans voor deze cliënten. Wij vinden dat elke parttimebaan bijdraagt aan de arbeidsinschakeling. De keuze om de inkomstenvrijlating toe te passen, maakt WerkSaam altijd in overleg met de cliënt.

Uit onze beleidsevaluatie komt naar voren dat door de wijze waarop we dit nu hebben georganiseerd, een relatief groot deel van onze cliënten geen gebruik maakt van deze regeling en hierdoor niet profiteert van deze tijdelijke verhoging van het inkomen. Wij veranderen dit in een systematiek waarbij de vrijlating standaard wordt toegepast, tenzij cliënt aangeeft dit niet te willen.

7.3 Verlagen uitkering

Afstemming

Als iemand niet meewerkt aan zijn re-integratietraject, dan moeten wij de uitkering tijdelijk verlagen (‘afstemmen'). Voorbeelden van niet meewerken zijn het niet verschijnen op een werkstage of het weigeren van passend werk. Maar ook het niet verschijnen op een uitnodiging bij WerkSaam om over je ‘plan naar werk’ te praten kan al worden gezien als het niet meewerken.

De regels hierover zijn voor een deel dwingend vastgelegd in de wet. Daarnaast hebben wij aanvullende regels vastgelegd in een verordening. In de praktijk blijken deze regels onvoldoende aan te sluiten bij de roep om maatwerk en toepassing van de menselijke maat. In onze sessies bij de gemeenteraden hebben wij deze behoefte ook duidelijk gevoeld. Daarnaast is hierover ook landelijk veel commotie ontstaan, bijvoorbeeld naar aanleiding van de boodschappenaffaire.

In dit kader hebben wij ons beleid op het gebied van ‘afstemming’ bijgesteld. Hiermee denken wij meer recht te kunnen doen aan een humaan afstemmingsbeleid, waarbij wij

proportionaliteit niet uit het oog verliezen. Concreet betekent dat wij in bepaalde situaties iemand eerst schriftelijk een waarschuwing geven, voordat er daadwerkelijk een verlaging wordt gegeven.

Ook gaan wij de mogelijkheden om via de inkeerregeling verlagingen ongedaan te maken actiever inzetten. Als een cliënt bijvoorbeeld niet deelneemt aan zijn traject, dan krijgt hij te maken met een verlaging van de uitkering. Maar als die persoon daarna wel gaat deelnemen, dan kan de verlaging weer worden teruggedraaid. Hierdoor wordt alsnog het doel bereikt (deelname aan het traject) zonder dat de cliënt hier uiteindelijk financiële schade van ondervindt.

Nog veel beter dan zorgvuldig corrigeren is het voorkomen dat cliënten hun afspraken niet nakomen. Wij willen daarom onze cliënten regelmatig informeren over de rechten en plichten van de Participatiewet in eenvoudig te begrijpen taal. Dit voortkomt verlaging van de uitkering door onwetendheid of onbegrip.

7.4 Bestuurlijke boete

De inlichtingenplicht is 1 van de belangrijkste plichten voor personen die bijstand aanvragen of ontvangen. Hierbij gaat het vooral om het doorgeven van alle zaken die van invloed kunnen zijn op het recht en de hoogte van de uitkering. Als iemand deze inlichtingenplicht niet nakomt (denk hierbij aan het niet verstrekken van informatie over betaald werk of over een woonsituatie) dan moet WerkSaam een boete overwegen. Daarnaast kan in die gevallen ook sprake zijn van het beëindigen en terugvorderen van de bijstand. Afhankelijk van de situatie van de cliënt wordt de hoogte van de boete bepaald. In sommige gevallen kan WerkSaam ervoor kiezen om een schriftelijke waarschuwing te geven.

De regels voor het vaststellen van een boete zijn in de afgelopen jaren meerdere malen aangepast. Rechters hebben in uitspraken (jurisprudentie) aangegeven dat het boetebeleid zoals dat door de regering was bedacht, veel te streng was. WerkSaam anticipeert zowel in de uitvoering als beleidsmatig snel op deze ontwikkelingen. Hierdoor is ons boetebeleid steeds adequaat aangepast en is dit milder geworden en voldoet het aan de actuele wettelijke en juridische eisen. In 2020 heeft, vooruitlopend op de komst van de wet vereenvoudiging beslagvrije voet, de laatste aanpassing plaatsgevonden. Die ook weer gepaard is gegaan met een verdere versoepeling van de regeling.

7.5 Aanvullende bijzondere bijstand jongeren

Bijzondere bijstand verstrekken is geen taak van WerkSaam maar van de gemeenten. De aanvullende bijzondere bijstand voor jongeren vormt hierop een uitzondering. WerkSaam is door de gemeenten gemandateerd om deze aanvragen bijzondere bijstand te beoordelen en indien nodig te verstrekken. Een aantal gemeenten heeft ook de beleidsvorming aan ons gemandateerd. Onderstaand beleid geldt dus voor de gemeenten die WerkSaam deze beleidsbevoegdheid op dit punt hebben gegeven.

Voor jongeren van 18 tot 21 jaar geldt een zeer lage bijstandsnorm (een alleenstaande jongere ontvangt per 1-1-2021 € 265,49 per maand). Ook jongeren die zelfstandig wonen ontvangen deze lage norm. Als de noodzaak van zelfstandig wonen vaststaat en de ouder(s) de jongere niet financieel kan ondersteunen, kan de gemeente aanvullende bijzondere bijstand verstrekken aan deze jongeren.

Het uitgangspunt voor ons beleid is dat de 18-, 19- of 20-jarige jongere die gedwongen zelfstandig moet wonen, voor de hoogte van de uitkering nagenoeg gelijk wordt gesteld met een 21-jarige die zelfstandig woont (per 1-1-2021 € 1.075,44 per maand). Op verzoek van de gemeenten, vult WerkSaam de uitkering aan tot 95% van deze norm. Zonder deze aanvulling is het voor een jongere niet mogelijk om in de kosten voor levensonderhoud te voorzien.

7.6 Terugvordering van bijstand

In de Participatiewet is opgenomen dat wij bijstand moeten terugvorderen als deze ten onrechte is verleend als gevolg van schending van de inlichtingenplicht. Dit is een verplichting en geen bevoegdheid.

Daarnaast zijn wij bevoegd om bijstand terug te vorderen als om andere redenen ten onrechte bijstand is verleend. Het uitgangspunt dat WerkSaam hierbij hanteert is dat ten onrechte verstrekte bijstand altijd wordt teruggevorderd. Uiteraard worden hierbij de wettelijke bepalingen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gerespecteerd.

Om het incassoproces te vergemakkelijken voert WerkSaam heronderzoeken uit op basis van signalen van het Inlichtingenbureau. Dit wordt ‘signaalgestuurd werken’ genoemd. Wij ontvangen signalen van het Inlichtingenbureau als bijvoorbeeld het inkomen of het vermogen van een debiteur wijzigt. Dit kan voor WerkSaam een signaal zijn om tot incasso of tot nader onderzoek over te gaan.

Om uitstroom te bevorderen en herinstroom zoveel mogelijk te voorkomen, gaan wij uitstroom naar werk extra stimuleren. Dit doen wij door de incasso op onze vorderingen 1 jaar te bevriezen als iemand uitstroomt naar werk. Daarnaast werken wij een voorstel uit om bij structurele uitstroom (langer dan 1 jaar) vorderingen volledig of deels kwijt te schelden. Dit wordt nader uitgewerkt in beleidsregels.

7.6.1 Kwijtschelding

Kwijtscheldingsbeleid bestaat uit veel facetten. Wanneer een vordering het gevolg is van bijstandsfraude, dan zijn de kwijtscheldingsmogelijkheden beperkt en dwingend vastgelegd in de wet. Wij zien wel dat rechters in zogenaamde dwangprocedures, de belangen van de cliënt en de andere schuldeisers, soms laat prevaleren boven de wet. WerkSaam gaat zich inspannen om in de uitvoering ook meer gebruik te maken van deze ruimte.
Als het gaat om andere vorderingen (dus niet als gevolg van fraude), dan gaat WerkSaam zich inspannen om het ontstaan van deze vorderingen terug te dringen en bij voorkeur te voorkomen. Onze processen worden op dit punt geoptimaliseerd. Desondanks kunnen wij nooit volledig voorkomen dat vorderingen ontstaan. Daarom komt er voor deze vorderingen een soepeler kwijtscheldingsbeleid. De wetgever geeft ons hiervoor de bevoegdheid. Hierbij wordt onder meer de maximale duur van de aflossingen verlaagd van 5 naar 3 jaar. En worden aflossingsverplichtingen bevroren en vorderingen mogelijk kwijtgescholden, als iemand uitstroomt naar werk (zie ook 7.6).

7.7 Verhaal van bijstand

Teveel of onterecht verstrekte bijstand wordt door WerkSaam teruggevorderd van de persoon die deze bijstand heeft ontvangen. Soms kan de bijstand ook worden teruggevraagd van een andere persoon. Dit noemt de wet het ‘verhalen’ van bijstand. In de meeste gevallen verhalen we op de ex-partner (of de andere ouder van de kinderen) die ook na een echtscheiding of verbreking van de relatie onderhoudsplichtig blijft. Als ex-partners de onderhoudsplicht onderling hebben geregeld, zijn er voor WerkSaam geen gronden voor verhaal. Als ex-partners dit niet hebben gedaan, zal WerkSaam wel actie ondernemen.

WerkSaam vindt dat het nalaten van de onderhoudsplicht onrechtvaardig is naar degenen die wel hun verantwoordelijkheid nemen. Daarnaast betekent verhaal ook een verlaging van onze uitkeringslasten.

8. Evalueren, bijstellen, vooruitkijken

Om de resultaten van ons beleid en de wijze van uitvoering te monitoren, hebben wij een aantal instrumenten:

- Klanttevredenheidsonderzoeken (voor werkgevers en opdrachtgevers)
- Cliënttevredenheidsonderzoeken
- Evalueren van bezwaar en beroepszaken
- Evalueren van ingediende klachten
- Analyseren van resultaten en gegevens

Het bestuur van WerkSaam krijgt rapportages over de algehele voortgang. De gemeenteraden ontvangen 2 keer per jaar een uitgebreide rapportage en een jaarrekening waarin verantwoording wordt afgelegd.

8.1 Datagestuurd werken: Business Intelligence en het Datalab

Vanaf 2021 gaat WerkSaam verder met 'Business Intelligence'. Er is binnen WerkSaam een Datalab werkgroep opgezet. Ook nemen we deel aan een regionaal Fieldlab met partners zoals gemeente, RMC, RPA en onderwijs. Doel van beide projecten is om met beschikbare data op zoek te gaan naar bruikbare informatie om personen in Westfriesland beter te kunnen helpen en begeleiden.

Door analyse van onze informatie verbeteren we continu de inzet van onze instrumenten en middelen. Hiermee komen we tegemoet aan de wens van gemeenteraden die meer inzicht willen in de inzet van instrumenten en de effectiviteit daarvan. WerkSaam zal die (sturings)informatie door bovenstaande projecten sneller en beter kunnen verzamelen en het bestuur en de gemeenteraden daardoor beter inzicht kunnen geven in de voortgang en op de resultaten.

9. Financiële paragraaf

WerkSaam heeft afspraken met gemeenten over de financiering van uitkeringen, re-integratiebudget en bedrijfsvoering.
De financiën van WerkSaam komen terug in de kadernota, begroting, voorjaarsnota, najaarsnota en jaarrekening. Deze zijn openbaar en worden beschikbaar gesteld aan de gemeenteraden. Door middel van zienswijzen op een aantal stukken geven gemeenten een reactie aan het bestuur van WerkSaam.

9.1 BUIG

WerkSaam ontvangt van de gemeenten de gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004. Het budget ontvangen de gemeenten van het Rijk. Uit dit budget mag WerkSaam uitkeringen en loonkostensubsidie betalen.

De budgetten worden aan gemeenten toegekend op basis van een verdeelmodel. Grotere gemeenten op basis van objectieve verdeelcriteria en de kleinere gemeenten op basis van een historisch model. Bij oplopende uitkeringsbestanden hebben kleine gemeenten eerder te maken met een tekort. Gemeenten met een objectief verdeelmodel hebben financieel veel baat bij successen van WerkSaam in uitstroom. Het BUIG-budget wordt jaarlijks eenmaal vastgesteld en daarna nog twee keer bijgesteld en kan dus nog wijzigen gedurende een begrotingsjaar. Anders dan bij het Participatiebudget worden de BUIG-budgetten per gemeente verantwoord. Dit betekent dat de lasten voor de uitkeringen per gemeente worden geregistreerd en afgerekend. Bij een tekort kan een gemeente een beroep doen op de Vangnetregeling van het Rijk.
Terugvorderingen en verhaal zorgen voor terugontvangsten op de BUIG. Door een voor de cliënt gunstiger kwijtscheldingsbeleid komen er minder gelden terug.

9.2 Re-integratiebudget

Landelijk is de subsidie voor de Wsw te kort om de kosten te dekken. Het tekort dekt WerkSaam uit het re-integratiebudget. Wat overblijft is voor de re-integratie van bijstandscliënten.

WerkSaam heeft er bij de start voor gekozen om zoveel mogelijk re-integratieactiviteiten zelf uit te voeren en zo min mogelijk uit te besteden. Ook is afgesproken dat de tekorten op de WSW hieruit gedekt worden. Van het budget dat overblijft wordt circa de helft van het re-integratiebudget ingezet voor coaches. Wat daarna over blijft is beschikbaar voor

reiskosten, kinderopvangkosten, uitstroompremies, jobcoaching en externe trajecten voor cliënten.

De groep cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en een grote begeleidingsbehoefte (de voormalige Wajong én beschut werk doelgroep) stijgt de komende jaren. Deze groep vraagt om meer begeleiding (jobcoaching) waardoor er steeds meer kosten op het re-integratiebudget drukken.
Zeker door het wetsvoorstel vanuit het 'Breed offensief', waarin cliënten en werkgevers het recht krijgen om jobcoaching aan te vragen, zal er meer budget nodig zijn voor jobcoaching. Dit zal uit het re-integratiebudget gefinancierd worden en kan ertoe leiden dat WerkSaam minder/geen budget heeft voor andere voorzieningen of trajecten. De impact is bij het schrijven van dit plan nog onvoldoende bekend en zal afhangen van de wetgeving en landelijke financiering.

9.3 Wisselwerking BUIG en re-integratiebudget

Als WerkSaam succesvol is zorgt dit voor (een aantal gemeenten) voor een overschot op de BUIG in en ontvangen gemeenten dit budget terug. Dit komt door:

- het voorkomen van instroom;
- het laten uitstromen van cliënten;
- het actief inzet op het terughalen van teveel ontvangen uitkeringen (debiteurenbeleid).

WerkSaam wil zoveel mogelijk cliënten laten participeren op de arbeidsmarkt. Voor een groot deel van onze cliënten is loonkostensubsidie beschikbaar en nodig. Door maximaal in te zetten op de mogelijkheden van loonkostensubsidie, stuurt WerkSaam meer dan voorheen op het optimaliseren van de participatie binnen de bestaande budgetten.

9.4 Couleur locale

Gemeenten maken 90% van het re-integratiebudget over aan WerkSaam. De overige 10% kunnen zij zelf inzetten. De meeste gemeenten kiezen voor eigen projecten (couleur locale). Sommigen geven een opdracht aan WerkSaam van dit budget. Dit wordt projectmatig opgepakt.

9.5 Plustaken & extra taken

In de Gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat gemeenten een plustaak of extra taak aan WerkSaam kunnen geven. Vanuit het perspectief van WerkSaam heeft dit voor- en nadelen. Het voordeel is dat WerkSaam voor inwoners van 1 of meerdere gemeenten

meer kan betekenen. Het nadeel is dat dit kan leiden tot ongelijkheid in de dienstverlening aan cliënten, als niet alle gemeenten deze plustaak geven.

9.6 Bonus Malus

In de begroting is opgenomen hoe hoog de Toegevoegde Waarde (TW) moet zijn. De toegevoegde Waarde (TW) is gelijk aan de omzet van de leer-werkbedrijven minus de kosten. De bonus-malusregeling regelt dat gemeenten voldoende opdrachten aan WerkSaam geven, zodat er voldoende werk is voor de Wsw-doelgroep om uit te voeren. Onderling is er een norm en een verdeelsleutel afgesproken.
Als alle gemeenten de norm halen krijgen zij een bonus. Als een gemeente de norm niet haalt, betaalt deze een malus.

Naar verwachting voldoet de bonus-malusregeling in de beleidsperiode (2022-2025) nog, omdat deze gericht is op het aan het werk houden van de Wsw-doelgroep. Door het afnemen van deze doelgroep de komende jaren, is de verwachting dat vanaf 2025 een nieuw model nodig is. WerkSaam gaat met gemeenten in gesprek over andere werksoorten, die gemeenten bij WerkSaam kunnen inkopen in het kader van de bonus-malusregeling.

9.7 Subsidies

WerkSaam maakt gebruik van subsidieregelingen als deze bijdragen aan de doelen van WerkSaam en de baten opwegen tegen de kosten. Subsidies maken het voor WerkSaam mogelijk extra in te zetten op doelgroepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Bijlagen

Bijlage 1 Input vanuit de gemeenteraden, na beleidsevaluatie 2018-2020

WerkSaam heeft in februari/maart 2020 input opgehaald bij alle Westfriese raden. Op basis van de Beleidsevaluatie Participatiewet 2018-2020 en 5 stellingen (deze staan hieronder in groen), hebben wij de raden gevraagd naar hun wensen en ideeën voor het nieuwe beleidsplan. Uiteraard konden de raden ook andere onderwerpen benoemen.

Hieronder geven wij de input weer:

Stelling 1: Zo snel mogelijk plaatsen op werk of duurzame uitstroom?

- Accent op duurzaamheid
- Duurzame uitstroom is het mooiste, er is wel een omslagpunt. Hoe lang blijf je zoeken naar duurzaam werk? En waar ga je iemand aan het werk zetten?
- Besteed u te weinig tijd aan cliënten om ze duurzaam te plaatsen?
- Gaat u investeren aan de voor- en achterkant om mensen naar werk te begeleiden?
- Wat krijgen jullie van de cliënten zelf terug?
- Krijgen de mensen die zelf werk vinden nazorg? Neemt u contact op met de werkgever?
- Hebben jullie zicht op hoeveel cliënten zelf werk gevonden hebben en terugkeren in de uitkering?
- Wordt er uitgevraagd waarom iemand na plaatsing zijn werk kwijtgeraakt is?
- Goed kijken naar de oorzaak en wat er in de toekomst beter kan.
- Wat zijn de redenen geweest dat mensen terugkeerden in de uitkering?
- Het gaat erom dat mensen plezier in hun werk hebben, dus duurzaam uit laten stromen.
- Onderzoek is belangrijk, maar over het algemeen moeten we gaan voor duurzame uitstroom.
- Het heeft te maken met leeftijd, jongeren moeten werkervaring op doen, oudere mensen moeten meer begeleid worden naar duurzaam werk.
- Goed om een analyse te maken op de 12,6%. Zo snel mogelijk plaatsen, maar wel duurzaam.
- Worden cliënten gevraagd in het cliënttevredenheidsonderzoek wat de reden is dat ze terugkeren?
- Wat is duurzame plaatsing, waar zit de gulden middenweg? Mensen moeten niet altijd maar een betere baan willen.

- Per persoon moet gekeken worden wat belangrijk is, zo snel mogelijk aan het werk om schulden te voorkomen. Wat verstaan we onder duurzame uitstroom? Tegenwoordig worden er 7 maandencontracten afgegeven.
- We gaan voor duurzame uitstroom, niet meer elke gewerkte dag is er 1. Laten we daar vanaf stappen.
- Werk moet passen, reëel zijn is belangrijk
- Focus op duurzame uitstroom, wel met voldoende efficiency en bevorderen van de eigen kracht en zelfstandigheid van de cliënt
- Duurzaam, maar met accent op begeleiding op de werkvloer, zoals voormannen. Die begeleiding is cruciaal. Rondom opgezette trajecten zijn te veel regels en het wordt te moeilijk gemaakt. Om projecten te laten slagen zouden de regels eenvoudiger moeten zijn
- Accent op duurzaam
- Meteen aan het werk, later overstappen naar een wensbaan. Anders te lang wachten op een gewenste baan
- Duurzaam; de mens centraal stellen is heel positief. Betreft een kwetsbare groep.
- Duurzaam. Wat is de verwachting van het % terugval in de uitkering als er gestuurd wordt op duurzaam?
- Duurzaam
- Wil weten wat de wat de financiële gevolgen zijn van elke optie, waar ligt de grens, waar wordt het meeste rendement behaald.
- Duurzaamheid levert uiteindelijk meer op
- Bij het beleidsvoorstel wil men inzicht in de financiële consequenties van duurzame uitstroom. Cliënten blijven mogelijk wat langer in de uitkering, welke gevolgen heeft dat.
- Iedereen moet op de juiste plek komen, zorgvuldig. Wil ook inzicht in financiële consequenties.
- 12% keert terug in de uitkering, bij de andere 88% gaat het dus wel goed. Waar ligt dat aan? En wat betekent duurzame uitstroom dan voor die 88% waar het nu wel goed bij gaat, als het bij iedereen wat langer gaat duren. Meer inzicht in gewenst.
- Duurzaam
- Het niet alleen om geld gaat maar ook om succes-%.
- Naast % ook meer behoefte heeft aan aantallen. Dat is ook belangrijker in de kosten-batenanalyse. Dus behoefte aan kwantificeren.

- Wat is duurzaam? Is dat succes? Hoelang? Kort kan ook een opstap zijn naar duurzaam. Duurzaam zal waarschijnlijk het meest toepasselijk zijn, maar daarvoor zou hij graag nadere onderbouwing zien.
- Duurzaam waar mogelijk heeft de voorkeur. Mogelijk hangt dit ook af van de individuele cliënt. Dus afhankelijk van capaciteiten, arbeidsverleden, etc. Daar kan een afweging in gemaakt worden.
- Het verschil met het landelijk beeld lijkt groot, maar als we kijken naar cliënten die niet terugkomen (87,4%) en dat afzetten tegen het landelijk beeld (90%) dan valt het reuze mee.
- Wat kost het qua inspanning en financiën om hier een verbeterslag in te maken?
- Voor duurzaam maar dit is wel afhankelijk van wat dit voor financiële consequenties heeft.
- Het werk moet passend zijn. Als iemand in een baan gedwongen wordt kunnen psychosomatische klachten, ziekteuitval, etc. ontstaan. Als je dit afzet tegen passend/duurzaam, zal het laatste uiteindelijk beter zijn.

Stelling 2: Eventuele overschotten op het BUIG budget moet WerkSaam mogen gebruiken om meer mensen aan werk te helpen?

- We moeten inzichtelijk hebben wat het oplevert.
- Gemeentelijke begroting staat onder spanning. Maar als je het inzet voor formatie kom je dan uiteindelijk niet in de problemen gezien het tijdelijk geld is?
- Het is incidenteel geld, dus kan je het niet structureel inzetten.
- Het is heel willekeurig hoe er op de BUIG budgetten bezuinigd kan worden, op welke basis worden de budgetten verdeeld? Is het een constante factor dat er overschot blijft op de BUIG?
- Overschotten parkeren op de reserve, is dit echt geld wat je blijvend gaat overhouden?
- Positief gestemd. Voorstellen moeten langs de raad om het BUIG budget te kunnen gebruiken.
- Wat hebben we de afgelopen 2 jaar met het BUIG budget gedaan, wat zijn de plannen ermee?
- Overschotten van de BUIG moeten terug naar de gemeente. Als WerkSaam geld nodig heeft moeten ze aangeven wat ze nodig hebben.
- Het is afhankelijk waar je het voor in wil zetten, zet het vooral in op het versterken van de arbeidspositie van mensen. Maak ook inzichtelijk wat het oplevert.
- Het is een politieke stelling.

- We moeten een goede keuze kunnen maken.
- Positief over BUIG inzetten op plekken waar tekorten zijn
- Overschot zou terug moeten naar gemeente
- Niet het ene jaar wel aan re-integratie en het andere jaar wel
- Overschot naar Werksaam is positief
- Eerst inzichtelijk krijgen wat voorbesparing dat uiteindelijk kan opleveren. Raadsvoorstel.
- Overschot niet besteden aan mensen die niet aan het werk willen. Liever het overschot naar preventie hiervan en sociaal domein
- Overschot naar re-integratie is positief; scheel daarna weer kosten in sociaal domein
- Re-integratie prima, vindt de timing niet helemaal goed
- Inzet overschot in sociaal domein en een gedeelte voor re-integratie
- Niet direct eens, berekeningen, kostenbesparing afwachten. Niet wenselijk dat overschot BUIG Medemblik ingezet wordt voor andere gemeenten die misschien minder overschot hebben.
- Te kort BUIG Koggenland, wat gebeurt er met het overschot van de andere gemeenten?
- Kan Werksaam in het uitwerken de optie meenemen om 2 of 3 kaders / onderwerpen vast te stellen voor waar de overschotten BUIG voor ingezet zou kunnen worden.
- Kan Werksaam in de uitwerking kijken of het Shared Saving model kan worden meegenomen.
- Kan Werksaam zich als GR hard maken om met de overschotten BUIG iets zinvols te doen.
- Nee. Opmerking: geldt dan het solidariteit principe?(verdelen over gemeenten)
- Nee, tenzij prachtig voorstel.
- Voorstel kan, dat eerst bekijken voordat we een keuze maken. Werk is belangrijk voor mensen. Hoe zou zoiets positief doorwerken voor de samenleving, daar inzicht in?
- Op zich een prima plan om geld wat over is gedeeltelijk hiervoor te gebruiken. Maar de voorbeelden lijken tegenstrijdig m.b.t. duurzaamheid.
- Essentieel hoe de landelijke overheid hier naar kijkt. Als daarin niets veranderd, dan zijn wij genoodzaakt om onze budgetten terug te halen. We zitten allemaal in geldnood. De landelijke overheid moet dus over de brug komen.
- Veel gemeenten houden geld over op de BUIG, maar dat dit niet voor Drechterland geldt. Bij ons moet er jaarlijks geld bij. Hoe ziet WS dit?
- Hoe kunnen alle 7 gemeenten hierop meeliften?

- WS verwacht een hoger overschot in de komende jaren. Is daarbij geanticipeerd op faillissementen in de komende periode?
- Om welke bedragen/budgetten gaat het? In principe voorstander om overschot bij WS te laten. Dit geld is bedoeld voor deze uitvoering.
- Deze gelden moeren terug naar de gemeente. Dat is zuiverder. Mede gelet op de penibele financiële situatie bij gemeenten en de kortingen op gemeenschappelijke regelingen die moeten plaatsvinden. Anders zullen op andere gebieden negatieve besluiten moeten worden genomen.
- Geen voorstander om mensen aan een rotbaantje te helpen, maar afgelopen jaren zijn grote bedragen teruggevloeid (tonnen). Dus dit kan grote financiële gevolgen voor de gemeenten hebben.
- Zorgen om veel faillissementen. Daarom zou ik hier toch terughoudend mee om willen gaan.
- Ben wel benieuwd naar het voorstel. Op lange termijn verwacht ik dat het zich uitbetaald.
- Cijfers zijn onontbeerlijk. Maar in dat kader moeten we ook breder kijken dan alleen naar de BUIG.
- Het overschot BUIG wordt nu ingezet om tekorten binnen het sociaal domein aan te vullen. Hoe ziet de wethouder het voorstel om het besteden aan re-integratie Is er al berekend hoeveel besparing dit op de uitkeringen zou betekenen

Stelling 3: Werken moet lonen, WerkSaam moet waar mogelijk schulden voorkomen en meer doen aan kwijtschelden.

- Moeten jullie er niet gewoon voor zorgen dat mensen niet in de schulden terecht komen?
- Dit soort zaken moeten jullie niet laten ontstaan, wat voor een bedragen hebben we het over? Graag meer inzicht in de gegevens.
- Graag meer inzicht in de redenen en bedragen.
- Als iemand fraudeert, hoe weet u dan of het bewust of onbewust is? De stelling is te algemeen, is het bewust of onbewust?
- Problemen voor sommige mensen omdat ze onvoordelig uitkwamen als ze aan het werk gingen. Hoe zit het met de kwijtschelding?
- Afhankelijk van de reden waardoor de schulden zijn gekomen. Maatwerk leveren.

- Wat bedoelen jullie met schulden voorkomen? Informatievoorziening moet verbeterd worden.
- Het kwijtschelden van schulden alleen als het noodzakelijk is. Fraude moet wel aangepakt worden.
- Mensen zijn beter soms net zo goed af als wanneer ze in de uitkering zitten.
- Geen geld kwijtschelden, blijft eigen verantwoordelijkheid. Wel begeleiding bieden ter preventie. Buiten iemands schuld om, dan wel kwijtschelden
- Menselijke maat
- Maatwerk en de menselijke maat, extra begeleiding bieden
- Maatwerk bieden
- Maatwerk en menselijke maat. Cliënt goed leren kennen, beslissingen alleen op basis van persoonlijk contact met de cliënt. Goede begeleiding bieden, ook preventief
- Inzetten op meer begeleiding
- Accent op voorkomen en maatwerk
- Duurzaam
- Menselijke maat, accent op begeleiding en preventie
- Ruimhartig, maatwerk, perspectief bieden
- Niet direct eens, zorgvuldige bewaking en overweging, maatwerk
- Wordt er door Werksaam iets gedaan aan budgetcoaching. Is er communicatie/contact tussen Werksaam en de gemeenteconsulent over inkomsten / schuldhulpverlening.
- Vindt de app een mooi initiatief.
- Vóór mensen perspectief geven. Hangt wel van situatie af.
- Verbazing over schulden, zou niet mogelijk moeten zijn, geld moet direct gestopt worden als mensen gaan werken, niet achteraf, daar moet WS mee aan de slag.
- Menselijke maat.
- Dit heeft invloed op de buig, hoeveel dan, financiële consequenties inzicht brengen.
- Oorzaken bij WS kan meerdere redenen hebben. Maar lijkt nu procesmatig. Daar moet je iets aan doen.
- Om hoeveel personen het gaat. Dit is wederom van belang om een kosten-baten-analyse te kunnen maken.
- WS moet voorkomen dat schulden ontstaan. Bij kwijtschelding zet hij zijn vragen. Als vordering is ontstaan door schuld van WS, dan moet dit mogelijk zijn. Bij legitieme schulden heeft hij moeite met kwijtschelding.
- Op teletekst las ik dat mensen in schulden komen door te gaan werken. Worden zij wel geadviseerd om bijvoorbeeld geld opzij te zetten?

- Alles doen om schulden te voorkomen.
- Ook hier geldt, waar hebben we het financieel gezien over? We moeten we aan de voorkant schulden zien te voorkomen. Een ruimhartiger beleid zou kunnen, maar dan ben ik wel nieuwsgierig naar de inhoud hiervan. Ik kan me ook voorstellen dat als WS een fout maakt, hier anders mee omgegaan wordt.
- Zaken als bij de toeslagenaffaire moeten voorkomen worden. Bij kwijtschelding doen we anderen tekort. En is dan sprake van afglijden. Dus vooral schulden zien te voorkomen.
- Om hoeveel % gaat? Graag verneem ik in september ook de cijfers hierover.
- Kan voor een groot deel mee met de stelling. Bij fouten van WS mag inwoner niet heel lang de gevolgen daarvan ondervinden.
- Er zal een voorstel op meerdere punten uitgewerkt moeten worden. Bijv. de maximale tijd van aflossing omlaag brengen als de vordering niet verwijtbaar is. En er zal meer naar het dossier an sich gekeken moeten worden.
- We moeten licht geven aan het einde van de tunnel.
- De begeleiding moet ook goed zijn. Door WS of door budgetpartner.

Stelling 4: Strikt de wet volgen of meer menselijke maat in handhaving?

- U geeft aan dat we de wet moeten volgen, hoe kunnen we daar dan van afwijken? Voor de waarschuwing, u moet zichzelf niet in de vingers snijden. Wilt u een voorschot nemen op de PW?
- Zouden we niet eerst moeten afwachten wat er elders in het land gebeurt voordat we hier een beslissing over nemen?
- Is er helemaal geen ruimte in het gemeentelijk beleid om mensen een waarschuwing te geven?
- Kan de omgekeerde toets hier niet toegepast worden?
- Experimenteer en neem kleine stapjes.
- Fouten zijn menselijk, mensen krijgen soms te maken met onmogelijke situaties. Hanteer de menselijke maat.
- Welke beleidsvrijheid hebben we als de wet zegt dat het niet mogelijk is?
- Als de maatregel niet wordt opgelegd, wat gebeurt er dan? Vaak is het ook niet duidelijk wat de regels zijn.
- Het is beide, dus streng handhaven en de menselijke maat hanteren.

- Er is ook grijs gebied, het overwegen van een sanctie is ruimte om de wet te interpreteren. Wat zijn de gevolgen als het Rijk handhaaft op WerkSaam. Kijk naar de mazen van de wet.
- We vinden het een kwalijke zaak dat de menselijke maat niet in de PW zit. Pas de menselijke maat toe waar het kan. Neem steeds meer afstand van de wet waarin mensen in de problemen komen erdoor.
- Is er geen sprake van willekeur als je de wet niet volgt.
- Wel handhaven, wel met menselijke maat. Meer inzet op begeleiding zodat er minder fouten gemaakt worden door cliënten, bijvoorbeeld bij invullen formulieren
- Menselijke maat.
- Menselijke maat, Werksaam heeft voldoende ervaring om in te kunnen schatten
- Menselijke maat, niet alleen volgens de letter van de wet
- Menselijke maat. Werken vanuit vertrouwen in plaats van uit wantrouwen
- Iedereen is voor de menselijke maat en zorgvuldigheid. Anton benoemt opzet straffen, onopzettelijk menselijke maat.
- Maatwerk en menselijke maat. Cliënt goed leren kennen, beslissingen alleen op basis van persoonlijk contact met de cliënt. Goede begeleiding bieden, ook preventief
- Menselijke maat
- Menselijke maat, inzet omgekeerde toets
- Maatwerk
- Menselijke maat
- Waarschuwingen geven, is dat dan 1x of 4x? Goed dat hier aandacht aan wordt besteed.
- Waarschuwing geven is positief want is menselijke maat.
- Belangrijk om hierin balans te zoeken zodat het niet te “los” wordt.
- Helemaal eens. Het advies volgens wij van harte.
- Ook eens met het voorstel om de menselijke maat te hanteren. Wel onder een voorbehoud dat hierover afspraken en regels worden gemaakt. Dat het bijv. bij 1 waarschuwing per cliënt blijft.
- Waar het is misgegaan? Bij de toeslagenaffaire is gebruik gemaakt van algoritmes. Dat is gebruikelijk in de markt en bij de overheid. Om ondermeer fraude op te sporen. Blijft WS hier gebruik van maken? Het risico is dat anders fraude toeneemt.
- De wet is geschreven vanuit het principe dat de burger niet te vertrouwen is. Hij is van mening dat fraude door de rechter vastgesteld moet worden.
- De menselijke maat moet prevaleren boven de wet.

- Via een bezwaar- en beroepsprocedure kun je uiteindelijk ook bij de rechter terechtkomen.
- Is ook voorstander van de menselijke maat. Bij de toeslagenaffaire is de overheid meedogenloos geweest en is sprake geweest van onmenselijke toestanden. Een waarschuwing als iemand voor de 1e keer in de fout gaat is een eerste issue om tot een maximaal resultaat te komen.
- Ook voorstander van de menselijk maat. Vandaag was een terrashouder in het nieuws die zich niet aan de coronaregels hield. Ook hij kreeg eerst een waarschuwing. Hij is benieuwd welke ruimte er komt in het beleidsplan.
- Al veel gezegd. Menselijke maat is heel belangrijk. We moeten een les uit de toeslagenaffaire leren. Eens dat dat we met een doelgroep te maken hebben. En dat er altijd gedegen onderzoek moet plaatsvinden. En op een juiste wijze met fraude omgaan.
- De menselijke maat moet gelden. Dat geldt overigens bij uitvoering van alle wetten.
- Wil toevoegen dat de termen verwijtbaar/niet verwijtbaar beter kunnen worden vervangen door 'had het voorkomen kunnen worden'. Een waarschuwing komt toch in het dossier en kan in het vervolg daardoor toch consequenties hebben.

Vraag 5: Welke informatie wilt u op hoofdlijnen weten over het cliëntenbestand?

- WerkSaam weet voldoende welke informatie wij nodig hebben.
- Wat is het alternatief voor de doel- en participatieladder?
- Mensen kwamen niet hoger op de ladder, ons punt is dat mensen zich ontwikkelen en zich gelukkiger voelen
- Ontwikkeling van mensen, trajecten. Is er nagedacht over een diversiteit van trajecten?
- Kom met een voorstel waar wij op kunnen schieten.
- Cliënt in beeld krijgen, hoe ver zijn jullie met het in beeld krijgen van deze mensen?
- We vinden het belangrijk dat mensen gelukkig zijn, geef ze een doel, hoe staan mensen zelf in het leven. Als je goed in je vel zit kan je meer aan. Werk is onderdeel van het leven.
- Het cliëntenbestand wordt minder goed bemiddelbaar, wat zegt dat precies? Hoe maak je dat inzichtelijk.
- Op dit moment geen behoefte aan meer informatie
- Wat zijn de aantallen in- en uitstroom

- Wat is het percentage notoire werkweigeraars binnen het bestand
- Geen andere wensen dan de informatie die we nu al krijgen (dit is door veel fracties genoemd).
- Getallen in/uitstroom en percentage tussen wal en schip gevallen cliënten
- Informatie/aantallen over: BW, statushouders, uitstroom en % daarvan terugval
- Vonden de informatie vanuit Werksaam/ladder altijd duidelijk en volledig. Volgend instrument en daarmee de informatievoorziening, niette ingewikkeld / uitgebreid maken.
- Wordt er bij het nieuwe instrument een koppeling gemaakt met / aangehaakt op de reeds bestaande UV ladder.
- Actieve cliëntenbestand. Bijv. 450 jongeren. Splits dit uit in wie wel/niet bemiddelbaar, aantal vluchtelingen, ondernemers, dak- en thuislozen etc.
- Neemt het deel niet-bemiddelbare personen toe, een zorgpunt voor Opmeer vanuit het kostenplaatje.
- De P-ladder is een systematiek. Als WS kiest voor een andere hebben ze daar alle vrijheid in. Ik til daar niet zo zwaar aan. Als andere informatie hoort hij graag wat de ontwikkelingen zijn.
- Leeftijd, genoten opleiding, beroepsgroep, gezinssamenstelling, beheersing Nederlandse taal, arbeidsverleden, gevolgde traject en resultaat daarvan en de tevredenheid van cliënten tijdens en na het traject. Dan gaat het leven voor haar.
- Zorg ervoor dat we niet overstelpt worden met te veel informatie.

Overige vragen/Input

- Wat doet WerkSaam concreet aan taalverbetering?
- De armoedeval, als men werk accepteert gaat men achteruit. Hoe zit dat precies?
- Bent u ermee gebaat als wij de couleur locale gelden loslaten? Hoe gaat dit dan vervolgens ingezet worden?
- Er zit een verbetering in de middengroep van cliënten, waar zit die verbetering precies?
- Is het bekend welke vormen van discriminatie het meeste voorkomen?
- Zoeken jullie samenwerking met lokale initiatieven om de taal onder burgers te verbeteren?
- Mensen deden hun verhaal bij de raad. Kan dit nog eens gedaan worden? Casusvoorbeelden.
- Cliënt heeft een bepaald profiel; als diegene uit de uitkering stroomt en na een paar jaar toch weer instroomt, behoudt hij dan het oorspronkelijke profiel
- Kan het overschot BUIG overgezet worden naar het tekort laaggeletterdheid

- Na het rapport over de leer-werkbedrijven: wordt er over 2 of 3 jaar geëvalueerd of de adviezen zijn opgevolgd/effect hebben gehad
- Welke oplossingen zijn er voor de mensen die op de wachtlijst moeten blijven staan voor BW, wat kunnen we voor hen betekenen
- Kwijtschelding schulden is sympathiek maar is het niet oneerlijk voor degenen die ook schulden hebben in combinatie met een laag inkomen, maar geen uitkering hebben
- Er is nu geen uitsluitsel over overschot BUIG, waarom is dit niet meegenomen in de Kadernota
- Wat is het standpunt van Hoorn over het BUIG overschot
- Wordt er binnen West Friesland voldoende gedaan om de tegenprestatie vorm te geven?
- Is er iets te zeggen over de samenstelling populatie bijstand in onze gemeente? Kenmerken van de doelgroepen, kan er een aanbod zijn dat daar specifiek op inspeelt.
- Welke nadelen / risico's zijn er bij het automatisch toepassen van de inkomensvrijlating bij pt werk?
- Benieuwd naar hoe aanpak discriminatie arbeidsmarkt eruit gaat zien.
- Heeft Werksaam een beeld / verwachtingen van wat de gevolgen zijn voor de regio corona / PW.
- Wat wordt er ingezet voor cliënten die kunnen werken maar voor wie het passend werk aanvaarden / vinden niet lukt?
- Worden gender/geaardheid ook meegenomen in het discriminatiebeleid.
- Anticipeert Werksaam op de verwachtingen over de toekomst en hoe doet Werksaam dat.
- Heeft Werksaam aandacht voor de groep jongere Nuggers die door corona thuis zijn komen te zitten zonder (bij)baan.
- Wees alert op zorgfraudeurs naar aanleiding van artikel binnenlands bestuur.
- Nieuwkomers. Wat wordt er nu voor deze doelgroep gedaan?
- Het aantal personen dat als zelfstandige is uitgestroomd is 8 à 9% is. Dat is erg laag. Ik kan mij voorstellen dat veel mensen zelfstandige activiteiten kunnen verrichten.
- Laaggeletterdheid in onze regio heel hoog is. Weet WS wat hier de reden van is?
- Er zijn doelgroepen benoemd, hoe zit het met mensen uit de doelgroep 55+?

Tot slot spreken een aantal aanwezigen hun complimenten uit naar WerkSaam. Dit is een hele fijne manier om met elkaar te spreken en informatie op te halen en te delen.

Bijlage 2 Kerntaken van WerkSaam (wettelijke taken)

WerkSaam heeft verschillende kerntaken die voortvloeien uit verschillende wetten. Wat deze wetten en dus onze opdrachten bindt, is het ondersteunen van mensen naar werk en tijdelijk inkomen als zij hier niet zelfstandig toe in staat zijn. De meeste mensen die WerkSaam ondersteunt, hebben een uitkering. Maar er zijn ook mensen zonder uitkering die wij bemiddelen naar werk, bijvoorbeeld jongeren.

Overzicht wetten, regels en WerkSaam-doelgroepen

Wet- en regelgeving	Inkomenssituatie van de cliënten
Participatiewet, IOAW en IOAZ	• Bijstandsgerechtigden • Niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers) • Wajonggerechtigden, uitsluitend voor het onderdeel 'beschut werk' van de Participatiewet • Werknemers met een baan in het kader van de voorziening beschut werk • Werkenden met loonkostensubsidie in het kader van de Participatiewet
Bbz	• Zelfstandig ondernemers met een inkomen onder bijstandsniveau • Bijstandsgerechtigden die als zelfstandig ondernemer aan de slag kunnen • Oudere zelfstandigen (55+) met een niet-levensvatbaar bedrijf • Zelfstandigen die hun bedrijf willen beëindigen.
Wsw	• Werknemers met een baan in het kader van de Wsw
Het onderdeel 'aanpak laaggeletterdheid' van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)	• Volwassenen (18 jaar en ouder) die moeite hebben met lezen en schrijven: ➢ Werkenden ➢ Uitkeringsgerechtigden ➢ Nuggers

Tabel 1 | *Wet- en regelgeving in relatie tot de verschillende doelgroepen qua inkomenssituatie*

Bijlage 3 Regionale cijfers (arbeidsmarkt)discriminatie

Eén van de kernactiviteiten van Art.1 Noord Holland Noord is de behandeling van gemelde klachten en meldingen inzake discriminatie en ongelijke behandeling. De onderstaande tabellen staan vermeld in het jaarverslag 2019.

Grond				
	Art 1 NHN	*Politie NHN*	*Totaal*	
Afkomst	*34*	*114*	*148*	
Godsdienst	*3*	*3*	*6*	
Politieke overtuiging	*0*	*1*	*1*	
Geslacht	*10*	*7*	*17*	
Seksuele gerichtheid	*10*	*51*	*61*	
Leeftijd	*12*	*0*	*12*	
Handicap / chronische ziekte	*5*	*5*	*10*	
Nationaliteit	*2*	*0*	*2*	
Levensovertuiging	*0*	*0*	*0*	
Burgerlijke staat	*1*	*0*	*1*	
Arbeidsduur	*0*	*0*	*0*	
Arbeidscontract	*1*	*2*	*3*	
Niet wettelijke gronden	*6*	*0*	*6*	
Onbekend	*3*	*1*	*4*	
Totaal	*91*	*203*	*294*	

Terrein			
	Art 1 NHN	*Politie NHN*	*Totaal*
Arbeidsmarkt	*23*	*21*	*44*
Buurt / wijk	*11*	*47*	*58*
Commerciële dienstverlening	*6*	*4*	*10*

Collectieve voorzieningen	*12*	*9*	*21*
Horeca / amusement	*1*	*8*	*9*
Media en reclame	*6*	*17*	*23*
Onderwijs	*6*	*12*	*18*
Politie, OM, Vreemdelingendienst	*5*	*0*	*5*
Publieke / politieke opinie	*1*	*2*	*3*
Sport en recreatie	*2*	*6*	*8*
Publiek domein, openbare ruimte	*4*	*39*	*43*
Privésfeer	*2*	*18*	*20*
Huisvesting	*3*	*0*	*3*
Onbekend / onbekend	*4*	*5*	*9*
Totaal	*86*	*188*	*274*

Bijlage 4 Beschut werk

De belangrijkste doelgroep voor beschut werk zijn de schoolverlaters van het voortgezet speciaal onderwijs/praktijkschool (Vso/Pro) en cliënten met een uitkering van WerkSaam.

Doelgroep arbeidsmarkt	Kandidaten WerkSaam	Kandidaten UWV
Regulier werk (zonder loonkostensubsidie of begeleiding)	Participatiewet	WW Ziektewet
Banenafspraak (met loonkostensubsidie en jobcoaching)	Participatiewet/Wsw	Wajong
Beschut werk (met loonkostensubsidie, jobcoaching en extra begeleiding)	Participatiewet	Wajong

Tabel 14 | *Beschut werk in relatie tot de doelgroepen op de arbeidsmarkt*

Bovenstaand overzicht geeft weer waar 'beschut werk' zich bevindt op de arbeidsmarkt. Het gaat om mensen met arbeidsvermogen in een betaalde baan, maar niet in een reguliere baan. Dit is voor deze doelgroep een brug te ver; zij zijn daarom aangewezen op een beschutte baan.

4.4.1 Onderscheid tussen beschut werk en dagbesteding

Beschut werk is dus een betaalde baan voor mensen die intensieve begeleiding en/of een werkplekaanpassing nodig hebben. Dit is iets anders dan arbeidsmatige dagbesteding (dit is zonder salaris), dat door gemeenten aangeboden wordt op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Personen die in aanmerking komen voor dagbesteding hebben geen arbeidsvermogen. Wel is het mogelijk dat personen vanuit de dagbesteding doorgroeien naar beschut werk.

Bijlage 5 Kostendelersnorm: wat is dat precies?

Het recht op bijstand en de hoogte van de uitkering zijn wettelijk geregeld. Als er meerdere personen in één huis wonen, moet in veel gevallen de kostendelersnorm worden toegepast. Er wordt dan een lagere uitkering verstrekt omdat de wetgever er vanuit gaat dat die mensen de kosten (zoals huur, gas, water en licht) kunnen delen.

Uitzonderingen

In de wet zijn een aantal uitzonderingen genoemd waarbij er geen sprake is van kostendeling:

- personen jonger dan 21 jaar;
- personen die een kamer huren;
- studenten.

In onderstaande tabel kunt u zien hoe de kostendelersnorm uitpakt.

Huishoudtype	Individuele norm	Totale bijstandsnorm als allen bijstand wordt ontvangen
Eenpersoonshuishouden	70%	70%
Tweepersoonshuishouden	50%	100%
Driepersoonshuishouden	43,33%	130%
Vierpersoonshuishouden	40%	160%
Vijfpersoonshuishouden	38%	190%

Tabel 15 *| Voor de toepassing van de kostendelersnorm is het niet van belang of de huisgenoten van de belanghebbende ook recht hebben op bijstand. Bij Totale bijstandsnorm is dus uitgegaan van de situatie dat alle huisgenoten ook bijstand ontvangen. Het gevolg van de toepassing van de kostendelersnorm is dat bij iedere extra kostendelende medebewoner, de totale bijstandsnorm met 30% toeneemt.*

Informatienota raad

Zaaknummer: Z-21-139209
Nummer: DOC-21-355476
Datum: 16-2-2021
Steller: College
Onderwerp: Samenvatting themabijeenkomst beleidsevaluatie WerkSaam 15 feb 2021

Ter informatie

Kennis nemen van:
Samenvatting themabijeenkomst beleidsevaluatie WerkSaam 15 feb 2021

Aanleiding
WerkSaam is gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan. Hiervoor hebben zij als eerste stap hun huidige beleidsplan geëvalueerd. Op 15 februari presenteerden zij deze evaluatie middels een themabijeenkomst aan de raads- en commissieleden. Tijdens deze sessie werd de beleidsevaluatie toegelicht en was er ruimte om vragen te stellen aan WerkSaam.

Kernboodschap
WerkSaam is positief over huidige beleidsplan 2018-2021. De beleidskeuzes die gemaakt zijn, zijn nog steeds toepasbaar. Er zijn kleine technische wijzingen in de Participatiewet geweest. Waar het beleid op onderdelen knelde, zijn beleidsregels aangepast. WerkSaam is van mening dat het huidige beleid voldoet. Kijkend naar de afgelopen 2 jaar is te zien dat WerkSaam:

- het goed doet in het laten uitstromen van cliënten naar werk. In de najaarsnota 2020 liet WerkSaam zien dat de uitstroom naar werk bij WerkSaam 44% betreft. Landelijk is dat 35%;
- goed inzet op beschut werk. WerkSaam realiseerde meer beschut werkplekken dan het landelijk gemiddelde. WerkSaam benut de volledige taakstelling beschut werk. WerkSaam had in 2020 4,35% beschutte werkplekken en landelijk was dit 1,15%[1];
- uitkeringen rechtmatig verstrekt. De accountant gaf de afgelopen jaren een goedkeurende controleverklaring af;
- steeds een overschot[2] realiseert voor de gemeenten op het BUIG budget (uitkeringen): in 2018 3,2 miljoen, in 2019 3,1 miljoen en prognose 2020 is 5,6 miljoen;
- een lerende en innoverende organisatie is. Er is steeds aandacht voor verbeteringen en kansen.

In de beleidsevaluatie komen een aantal aanpassingen naar voren op het gebied van re-integratie:

- het aantal doelgroepen en trajecten/instrumenten uitbreiden;
- de mogelijkheden voor ‘work-first’ onderzoeken, het meteen aanbieden van betaald werk bij de intake;
- stoppen met het instrument participatieladder/doelladder en vanaf 2022 met een nieuw instrument werken.

WerkSaam heeft een externe organisatie de evaluatie van de leer-werkbedrijven laten uitvoeren (zie het rapport in bijlage 3). Op basis hiervan gaat WerkSaam de leer-werkbedrijven als ‘vliegwiel’ inzetten. Met

---

[1] Dit percentage is het aantal beschut werkplekken afgezet tegen het aantal mensen in de bijstand.
[2] De overschotten of tekorten in gemeenten zijn zeer verschillend. Zie de paragraaf financiën van de beleidsevaluatie.

vliegwiel wordt bedoeld dat WerkSaam cliënten een vliegende start zal geven. De leer-werkbedrijven worden nadrukkelijker ingezet waardoor de re-integratie versnelt. Er komt meer diversiteit in trajecten en werksoorten, zodat het aanbod zowel beter aansluit bij de arbeidsmarkt als de behoefte (ontwikkelpunten) van cliënten. Daarnaast gaat WerkSaam met de gemeenten in gesprek om de werksoorten (opdrachten) meer aan te laten sluiten bij de doelgroepen van WerkSaam.

WerkSaam wil door middel van stellingen de input bij de 7 Westfriese gemeenteraden ophalen. Deze input geeft richting voor WerkSaam aan het nieuw op te stellen beleidsplan. De onderwerpen waar WerkSaam input op wil gaan over 1)handhaving, 2) het inzetten van een eventueel overschot op de BUIG en 3) inzetten op duurzame uitstroom.

Tijdens de vergadering stelde mevrouw Els van den Bosch een vraag waar in deze informatienota op teruggekomen zou worden. De vraag was: wat is de huidige wachtlijst voor beschut werk?
Antwoord:
In 2020 was de taakstelling beschut werk 97 fte. Deze is behaald. De taakstelling voor 2021 is 114 (in deze 114 is nog niet de eventuele additionele 20 plekken meegenomen omdat besluitvorming nog niet in alle raden is geweest).
De huidige realisatie (22 feb) is 100 fte. In de praktijk ziet WerkSaam een wachttijd omdat:

- Het aantal fysieke werkplekken door coronamaatregelen minder is doordat er afstand gehouden moet worden.
- Er bij WerkSaam tijdelijk meer mensen met een sociaal werk indicatie aan het werk zijn. Dit zijn werknemers die bij WerkSaam in dienst zijn en vóór corona extern gedetacheerd waren. Door corona zijn detacheringen opgezegd en moest WerkSaam deze mensen een tijdelijke plek aanbieden. WerkSaam is daarom ook gestart met het uitbreiden van werkplekken.

Door deze bovenstaande punten duurt plaatsing langer dan normaal. WerkSaam is hard bezig om voor deze mensen een geschikte werkplek met voldoende begeleiding te vinden. Momenteel zijn er daarom 61 mensen die wachten op een beschut werkplek.
Dit zijn mensen die:

- Nog geen indicatie hebben, maar hier wel waarschijnlijk voor in aanmerking komen (deze mensen lopen bijvoorbeeld stage)
- Een indicatie hebben, maar momenteel niet kunnen werken (door ziekte bijvoorbeeld)
- Een indicatie hebben en waar een geschikte plek voor wordt gezocht.

Consequenties
Zie de tekst onder het kopje ‘vervolg’.

Communicatie
N.v.t.

Vervolg
Voor het opstellen van het nieuwe beleidsplan vraagt WerkSaam input aan alle gemeenteraden in Westfriesland. Voor het ophalen van de input hebben we een bespreeknotitie opgesteld, welke staat geagendeerd voor de commissie van 4 maart 2021. Voor de beleidsevaluatie en bijbehorende stukken verwijzen we u naar de agenda van de raadscommissie op 4 maart (DOC-21-348710). Alle input gaat WerkSaam verwerken in het nieuwe beleidsplan. Dit nieuwe beleidsplan komt terug op de raadsagenda in Q3.

Bijlagen

1. Presentatie WerkSaam 15 februari 2021. DOC-21-355852.

Beantwoording vragen voorafgaand aan de raadscommissie

Nummer	DOC-21-435089
Zaaknummer	Z-20-133065
Naam commissielid	I. Dudink
Fractie	PW2010
Onderwerp	Commissievragen PW2010 raadscie. 13-1 agendapunt 8.1 Zienswijze beleidsplan WerkSaam 2022-2025
Datum waarop de vraag is gesteld	8 september 2021

Beantwoording uiterlijk woensdag 15:00 uur, voorafgaand aan de raadscommissie.
Portefeuillehouder
Afdeling

Inleiding
Punt 1.3 onder aan pagina 4 over soepeler kwijtscheldingsbeleid:

1.	Is het al bekend op welke termijn Werksaam deze voorstellen, over een soepeler kwijtscheldingsbeleid met bijbehorende consequenties aan de gemeenten denkt te kunnen aanbieden?
antwoord	WerkSaam koerst erop om op 1 januari 2022 nieuw kwijtscheldingsbeleid te hebben. En als dat niet lukt in ieder geval in het eerste kwartaal van 2022. Het is overigens niet zo dat het nieuwe kwijtscheldingsbeleid aan de gemeenteraden wordt aangeboden. Het is de bevoegdheid van het bestuur van WerkSaam om dit beleid vast te stellen.
2.	Als we nu akkoord gaan, met het raadsvoorstel, is er over het soepeler kwijtscheldingsbeleid nog niets bekend. We hebben als gemeente met financiële zorgen niet veel rek meer. Welke aanpak ziet de gemeente als financieel acceptabel, met onderhandelingsperspectief naar Werksaam en waarom?
Antwoord	WerkSaam werkt aan drie voorstellen voor bijstellingen van het kwijtscheldingsbeleid: 1) Het aanpassen van de termijn dat iemand moet terugbetalen van 5 naar 3 jaar. 2) Bij uitstroom (een deel van de) schulden (tijdelijk) bevriezen en eventueel bij duurzame uitstroom (deels) kwijtschelden. 3) WerkSaam mag van de wet bij fraudeschulden niet meewerken aan een schuldenregeling, maar de rechter veroordeelt WerkSaam vaak wel tot meewerken. Om procedures te voorkomen wil WerkSaam kijken of ze toch vaker kunnen meewerken aan een regeling (ook al is dat niet helemaal conform de wet). Als college zijn we kritisch op deze voorstellen, niet alleen vanwege de financiële gevolgen maar ook vanwege het principe dat schulden terugbetaald moeten worden. Overigens hebben de voorstellen niet alleen een negatief effect, omdat er minder binnen komt. Het hebben van schulden is nu vaak een hoge drempel om aan het werk te gaan. Cliënten hebben het gevoel dat ze er toch niets op vooruit gaan. Door meer perspectief te bieden om sneller van de schulden af te zijn, kan dit te uitstroom bevorderen en dit heeft weer een gunstig effect op de BUIG.
3.	Heeft men in het Sociaal Domein ook ervaring met kwijtscheldingsbeleid, dus: gebeurt het daar regelmatig?
antwoord	Binnen de bijzondere bijstand is hier ervaring mee. Voor andere aspecten binnen het sociaal domein is dat niet aan de orde. De jeugdzorg is gratis en de WMO kent een lage eigen bijdrage. Voor kwijtschelding als gevolg van de toeslagenaffaire wordt van rijkswege een apart traject gelopen.

4.	Zo ja, gebeurt dat ook vanuit dezelfde – in antwoord 2 genoemde- motivatiegrond, dus kan het een verlengstuk zijn van dit beleid in het Sociaal Domein of spelen daar, in het Sociaal Domein met name andere argumenten?
Antwoord	Of dit beleid een verlengstuk kan zijn voor het Sociaal Domein is nu niet te zeggen. Bij dit raadsvoorstel betreft het WerkSaam. Zij acteren vanuit de participatiewet en deze wet geeft andere mogelijkheden en uitgangspunten dan o.a. de jeugdwet en de wet maatschappelijke ontwikkeling binnen het sociaal domein.

Gemeenteraad

Dossiernummer	1100
Extern Zaak ID	Z-21-163668
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	30 september 2021
Agendapunt	C.1
Omschrijving	Beleidsnota Biodiversiteit (pfh. A. van Langen)
Organisatieonderdeel	Buitendienst

Bijlagen
00 DOC-21-424557 Raadsvoorstel Beleidsnota Biodiversiteit
01 DOC-21-424622 Beleidsnota Biodiversiteit 2021.pdf
02 Beantwoording commissievragen CDA m.b.t. beleidsnota biodiversiteit.pdf
02a Bijlage bij Commissievragen CDA raadscie. 13-9 agendapunt 9.1 Beleidsnota Biodiversiteit.pdf
A C1 Motie CDA Wees een goede buurman.docx
B C1 Motie GL ea Naar een Round-up vrij Medemblik 2.docx

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
B&W vergadering	17 augustus 2021
Raadscommissie	13 september 2021
Gemeenteraad	**30 september 2021**

Toelichting

1. In te stemmen met Beleidsnota Biodiversiteit Gemeente Medemblik.
2. De Beleidsnota ter vaststelling voor te leggen aan de raad

Voorgesteld besluit

RAADSVERGADERING d.d. 30 september 2021

Zaaknummer	Z-21-163668
Voorstelnummer	DOC-21-424557
Onderwerp	Beleidsnota Biodiversiteit Gemeente Medemblik
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Andrea van Langen
Afdelingshoofd(en)	Nienke Brandt

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het College van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 5 augustus 2021;

gelet op het stellen van kaders voor het versterken en behouden van de biodiversiteit in de gemeente Medemblik;

b e s l u i t

1. Vast te stellen de Beleidsnota Biodiversiteit gemeente Medemblik

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 30 september 2021.

De griffier, De voorzitter,

Ter besluitvorming

Onderwerp
Vaststellen kaders beleidsnota biodiversiteit

Aanleiding
Deze beleidsnota is een vervolg op de kadernotitie biodiversiteit uit 2013. Deze nota geeft de huidige stand van zaken weer in de gemeente ten aanzien van de biodiversiteit. Er worden kaders meegegeven om de biodiversiteit te behouden en waar mogelijk te vergroten. Daartoe wil de gemeente burgerparticipatie bevorderen en de samenwerking aangaan met partners als IVN, Staatsbosbeheer, HHNK, KNNV, Werkgroep Biodiversiteit, LTO, Landschap Noord-Holland, Recreatieschap West-Friesland.

Voorstel
De kaders uit de beleidsnota biodiversiteit vast te stellen

Beoogd resultaat
Het belang van biodiversiteit wordt steeds breder binnen de maatschappij onderkend. De gemeente Medemblik gaat mee in deze maatschappelijke ontwikkeling. Daartoe wordt de biodiversiteit in de gemeente behouden en waar mogelijk vergroot. Ecologisch beheer en ecologische verbindingszones dragen hieraan bij.

Argumenten
De gemeente wil de biodiversiteit behouden en waar mogelijk verhogen. Dit wil zij bewerkstelligen door op daarvoor geschikte locaties natuurgericht beheer en natuurmonitoring uit te voeren. Waar mogelijk worden ook natuurinrichtingsmaatregelen getroffen.
De gemeente wil aansluiten bij de kleurkeur van de Vlinderstichting.
De kleurkeur is ontwikkeld om het ecologisch maaibeheer toe te kunnen passen in de groenvoorziening bij de Buitendienst.
De gemeente gaat de samenwerking aan met inwoners, organisaties en bedrijven.
Voor de financiering van de beheermaatregelen en inrichtingsmaatregelen voor de biodiversiteit, gaat de gemeente samenwerking aan met externe partners, zoals Staatsbosbeheer, Recreatieschap, HHNK, Groenfonds, IVN (Groen Dichterbij).

Kanttekeningen
De huidige budgetten bij de Buitendienst zijn ontoereikend voor de uitvoering van de voorstellen uit de beleidsnota. Goede samenwerking met partners is daarom noodzakelijk om fondsen aan te kunnen boren. De nieuwe aanbestedingen bij het groenonderhoud in het voorjaar van 2022 bieden kansen om meer ecologisch maaibeheer uit te gaan voeren.
Er is te weinig capaciteit bij de KNNV om meer dan de huidige drie natuur- en groengebieden in de gemeente te kunnen monitoren.

Financiën
Vanwege de bezuinigingen vindt de uitvoering budgetneutraal plaats. De huidige budgetten van openbaar groen worden benut voor het ecologisch beheer en er wordt samengewerkt met externe

partners. Voor inrichtingsmaatregelen worden externe fondsen aangevraagd (groenfonds, Groen Dichterbij).

Uitvoering/evaluatie

Na akkoord van dit voorstel gaat de Buitendienst bekijken welke locaties in aanmerking komen voor ecologisch beheer en op welke locaties het beheer wordt aangepast. De kaders voor dit ecologisch beheer en de locaties worden dan meegenomen bij de nieuwe aanbestedingsronden maaibeheer gazons, bermen en watergangen voor komend voorjaar.
Om het beheer goed te kunnen evalueren is monitoring noodzakelijk. Derhalve wordt bekeken of er in meer dan de huidige 3 gebieden (Kreekbos, Ecozone Wervershoof, Pronkvliet) gemonitord kan worden. De effecten van het beheer op de aanwezige flora- en faunasoorten wordt jaarlijks geëvalueerd. Aan de hand van deze data kan het beheer waar nodig bijgestuurd worden.
Daarnaast gaat de gemeente samenwerking aan met partners, waaronder INV. De Gemeente stimuleert op deze manier burgerparticipatie projecten over biodiversiteit.

Communicatie

De kaders uit de beleidsnota en de daaruit volgende uitvoering van het ecologisch beheer en de monitoring worden gecommuniceerd met burgers, organisaties, bedrijven en overige belanghebbenden. Daarnaast worden er overleggen ingepland met partners om gezamenlijk op te trekken bij het behouden en versterken van de biodiversiteit.

Bijlagen

DOC-21-424622 Beleidsnota Biodiversiteit

Raadscommissie d.d. 13 september 2021

Beleidsnota Biodiversiteit

Ecologisch beheer en inrichting van het groen en de natuur in de gemeente Medemblik

Gemeente Medemblik, Augustus 2021

Samenvatting

Biodiversiteit is kortweg de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied. Van de micro-organismen in het water en de bodem, tot een complete rivier, duinlandschap, heide en bos, maar ook de aarde als geheel.

De versnippering van groen en natuurgebieden in de gemeente resulteert in geïsoleerde flora en fauna populaties, die daardoor achteruitgaan of uit onze gemeente verdwijnen. De gemeente wil waar mogelijk de biodiversiteit verhogen. Dit wil zij bewerkstelligen door op daarvoor geschikte locaties natuurgericht beheer en natuurmonitoring uit te voeren. Waar mogelijk worden ook natuurinrichtingsmaatregelen getroffen. Deze locaties worden daarmee geschikter gemaakt voor de vestiging van inheemse flora en fauna.

Om de flora- en faunasoorten goed te kunnen monitoren en om hier ook praktische uitvoeringsmaatregelen uit te kunnen filteren worden er door de gemeente lokale indicatorsoorten aangewezen: de West Friese indicatorsoorten. Dit zijn met name plant- en diersoorten die zich thuis voelen in het West-Friese landschap. De eeuwige strijd tegen het oprukkende (zee)water en de veenontginningen hebben het huidige natuur- en cultuurlandschap zijn vorm gegeven. De aanwezige flora en fauna en de verschillende habitatten in de gemeente zijn hiervan het gevolg.

Goede voorbeelden van ecologische verbindingszones in de gemeente Medemblik zijn groene parken, de brede bermen langs doorgaande wegen, watergangen met moerasplanten en natuurvriendelijke oevers, extensief beheerde graslanden, de voormalige veenrivier de Kromme Leek. Deze liggen als groene en blauwe linten in ons landschap en verbinden grotere natuurgebieden met elkaar. Het versterken van deze verbindingszones in de gemeente zorgt voor een robuuster natuurnetwerk met meer uitwisseling van flora- en faunasoorten en meer verschillende soorten. Dit versterkt en verhoogt de biodiversiteit.

De gemeente Medemblik heeft in de Biodiversiteitsnota uit 2013, 27 gebieden aangewezen waar potenties liggen om de biodiversiteit te verhogen. Aan de hand van criteria zijn drie gebieden uitgekozen waar natuurmonitoring plaatsvindt. Het betreft het Pronkvliet in Medemblik, het Kreekbos in Wognum en de Ecozone in Wervershoof. Sinds 2015 voeren vrijwilligers van de KNNV hier monitoring uit. Aan de hand van indicatorsoorten kunnen de resultaten van deze monitoring gebruikt worden om het (maai)beheer waar nodig bij te stellen.

Goede indicatorsoorten voor graslandbeheer zijn 7 algemene in onze gemeente voorkomende vlindersoorten, afgeleid van de Europese vlinder indicatorlijst. Ecologisch maaibeheer om de biodiversiteit te versterken en waar mogelijk te vergroten kan bestaan uit gefaseerd maaibeheer en sinusbeheer. De kleurkeur is ontwikkeld om het ecologisch maaibeheer toe te kunnen passen in de groenvoorziening.

In de gemeente vinden reeds veel biodiversiteitsinitiatieven plaats, waaronder duurzaam Medemblik, en de ontwikkeling van een brochure voor natuurinclusief bouwen. Voor de financiering van de beheermaatregelen en inrichtingsmaatregelen voor de biodiversiteit, gaat de gemeente samenwerking aan met externe partners, zoals Staatsbosbeheer, Recreatieschap, HHNK, Groenfonds, IVN (Groen Dichterbij).

Inhoudsopgave

1 Biodiversiteit: Visie & Ambitie 4
1.1 Wat is biodiversiteit 4
1.2 Biodiversiteit in Nederland 5
1.3 Visie ten aanzien van biodiversiteit 5
1.4 Ambitie ten aanzien van biodiversiteit 6
1.4.1 West Friese indicatorsoorten 6
2 Ontstaansgeschiedenis West Friese landschap 8
2.1 Veengebieden 8
2.2 Kreek rug 8
2.3 Veenontginningen 8
2.3.1 Veendijken 9
2.3.2 De West Friese omringdijk 9
3 Natuur Netwerk Nederland 11
3.1 Groene en blauwe corridors 11
3.2 Provinciaal Beschermd Landschap 11
3.2.1 PBL Abbekerk en omgeving en PBL Opmeer-Wognum 13
4 Monitoring Flora en Fauna 14
4.1 Nulmeting 2014 14
4.1.1 Vegetatie opnamen 15
4.1.2 Vlinderroutes 15
4.1.3 Libellen en juffers 15
4.1.4 Resultaten nulmeting natuurmonitoring 2014 15
4.1.5 Resultaten natuurmonitoring 2015 t/m 2020 16
4.2 West Friese Indicatorsoorten 16
4.2.1 Plantensoorten als indicator 17
4.2.2 Vlindersoorten als indicator 17
5 Biodiversiteit Initiatieven 24
5.1 Biodiversiteitlocaties gemeente Medemblik 24
5.2 Biodiversiteit en onze inwoners 26
5.2.1 Natuurinclusief bouwen 26
5.2.2 Biodiversiteit op schoolterreinen en in woonwijken 27
5.3 Duurzaam Medemblik 27

5.4 Parkinclusief ontwikkelen 27
5.5 Biodiversiteit van gemeentepartners 27
5.5.1 Werkgroep Biodiversiteit 27
5.5.2 Provincie Noord-Holland 28
5.5.3 Recreatieschap West-Friesland 28
5.5.4 Staatsbosbeheer 29
5.5.5 Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier 29
6 Ecologisch beheer 30
6.1 Extensief maaibeheer 30
6.2 Kleurkeur 30
6.3 Gefaseerd maaibeheer 31
6.4 Sinusbeheer voor grote percelen 32
6.5 Ecologisch beheerde locaties en verbindingszones 32
7 Financiën en begroting 39
7.1 Begroting 39
7.2 Samenwerking met partners 39
7.3 Ecosysteemdiensten 39
7.4 Financieringsopties 40
7.4.1 Betrekken bij Groenfonds voor vrijwilligersprojecten 40
7.4.2 Nationaal Groenfonds 40
7.4.3 Groen dichterbij 40
7.4.4 Biodiversiteitsactieplan 40
7.4.5 Triple O-aanpak 40
7.4.6 Agrobiodiversiteit en duurzaam bodembeheer 40
7.4.7 Natuurlijk boeren 40

1 Biodiversiteit: Visie & Ambitie

In Nederland komen ruim 350 bijensoorten voor. De helft daarvan wordt bedreigd en staat op de rode lijst. Daarnaast hebben we in ons land meer dan 2400 vlindersoorten, waarvan vele nachtvlinders en 53 dagvlinders. Van de dagvlinders zijn er 17 bedreigd (vlinderstichting.nl). Door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is becijferd dat in Nederland momenteel 80% minder vlindersoorten voorkomen dan eind 19^{e} eeuw. De toegenomen industrialisering en achtergrond depositie van stikstof is daar mede de oorzaak van. De achtergronddepositie van stikstof is de huidige neerslag (depositie) van stikstof door de totale uitstoot van stikstof uit het verleden. Door de intensivering van de landbouw en de verstedelijking van Nederland is er steeds minder natuur en groen overgebleven met een goede natuurkwaliteit. De natuur en het groen is versnipperd geraakt. Des te belangrijker om gebieden weer met elkaar te verbinden en de biodiversiteit in het bestaande groen en de natuur in ons land te verbeteren.

1.1 Wat is biodiversiteit

Biodiversiteit is kortweg de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied. Van de micro-organismen in het water en de bodem, tot een complete rivier, duinlandschap, heide en bos, maar ook de aarde als geheel. Biodiversiteit omvat alle soorten planten, dieren en micro-organismen, maar ook de enorme genetische variatie binnen die soorten en de variatie aan ecosystemen waar ze deel van uitmaken, van de Waddenzee in het noorden van Nederland tot het heuvellandschap in Zuid-Limburg. Het begrip omvat het totaalpakket aan levende organismen en systemen – en de interacties daartussen (WUR, Thema Biodiversiteit, 2021).

Een goed voorbeeld in de gemeente Medemblik, is de aanwezigheid van de argusvlinder (fig. 1). De onderlinge relatie tussen de argusvlinder, de waardplant van deze vlindersoort en de aanwezigheid van voldoende nectarplanten geeft goed weer hoe die onderlinge interacties functioneren, en hoe fragiel een ecosysteem daarmee kan zijn. De argusvlinder zet haar eitjes af op overblijvende grassoorten als kropaar, rood zwenkgras, ruwe smele, kweek en beemdgrassen. Nectarplanten zijn in het voorjaar met name rode klaver, braam en in de zomermaanden akkerdistel en vlinderstruik (De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse Fauna 7. C. van Swaay, I. Wynhoff et al., 2007). Als er onvoldoende van deze waardplanten en nectarplanten aanwezig zijn kunnen er minder rupsen gevoed worden en is er minder nectar voor de vlinders. De laatste jaren is de argusvlinder in onze gemeente behoorlijk achteruit gegaan. Er is een aantal maatregelen genomen (hekken, maaibeleid) maar dit heeft nauwelijks geholpen.

Fig.1: argusvlinder in Nibbixwoud © Egbert Baars, KNNV West-Friesland

1.2 Biodiversiteit in Nederland

De status van een dier- of plantensoort varieert van zeer algemeen tot zeer zeldzaam. Voor de (ernstig) bedreigde soorten zijn er rode lijsten opgesteld. Deze soorten worden in hun voorbestaan bedreigd en verdienen extra aandacht om hun voortbestaan te waarborgen. Uit gegevens van het Compendium voor de leefomgeving blijkt dat het aantal rode lijstsoorten tussen 1995 en 2020 licht is gestegen maar de bedreiging is iets afgenomen. De natuur herstelmaatregelen en de vermindering van de uitstoot van milieuvervuilende stoffen in de afgelopen 30 jaar beginnen voorzichtig hun vruchten af te werpen. Het areaal aan beschermde natuur is toegenomen en verdwenen soorten zijn hierdoor teruggekeerd in ons land. Na jaren van achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland is er sinds een paar jaar sprake van een voorzichtig herstel van de mate van bedreiging van soorten. Dit lichte herstel is echter wel kwetsbaar (Compendium voor de leefomgeving, rode lijst indicator, juni 2021).

1.3 Visie ten aanzien van biodiversiteit

De gemeente wil waar mogelijk de biodiversiteit verhogen. Dit wil zij bewerkstelligen door op daarvoor geschikte locaties natuurgericht beheer en natuurmonitoring uit te voeren. Waar mogelijk worden ook natuurinrichtingsmaatregelen getroffen. De versnippering van groen en natuurgebieden in de gemeente resulteert in geïsoleerde flora en fauna populaties, die daardoor achteruitgaan of uit onze gemeente verdwijnen (figuur 2).

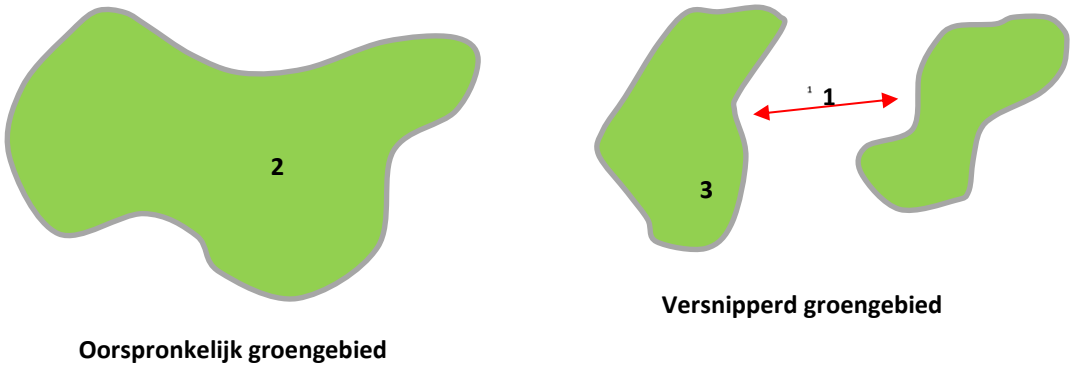

Fig. 2: Versnippering van groengebieden (Gemeente Medemblik, 2021)

De versnippering resulteert in van elkaar geïsoleerde stukjes natuur (1), met minder rustige kernzones (2) en meer onrustige door het milieu beïnvloede randzones (3). Om de achteruitgang in de biodiversiteit tegen te gaan en deze te kunnen verhogen, is interactie tussen flora en fauna noodzakelijk. Versnipperd groen en geïsoleerde natuurgebieden dienen weer met elkaar te worden verbonden door middel van ecologische verbindingszones van voldoende breedte en lengte.

Ontsnippering van het groen en een natuurgericht beheer dat is afgestemd op de resultaten van de natuurmonitoring, zorgen voor het behouden en waar mogelijk verhogen van de biodiversiteit in de gemeente.

Ook de provincie heeft in haar Omgevingsvisie 2050 het behouden en verbinden van bestaande natuurgebieden als een van haar prioriteiten gesteld, om de biodiversiteit te vergroten. Ik citeer: “De bestaande natuurgebieden zijn een bron voor de biodiversiteit in de provincie. Beter behoud en beheer van deze gebieden is dan ook basis voor vergroting van de biodiversiteit. Bestaande natuurgebieden worden versterkt door zonering van recreatie, door slimmer landgebruik, versterking van verbindingen tussen natuurgebieden en door functies te combineren.”

1.4 Ambitie ten aanzien van biodiversiteit

Wat willen we bereiken met de biodiversiteitsvisie? Door in meer gebieden in de gemeente natuurgericht beheer uit te voeren en waar nodig inrichtingsmaatregelen te treffen, worden deze locaties geschikter gemaakt voor de vestiging van inheemse flora en fauna. Door een verschralingsbeheer toe te passen van jaarlijks 1-3 maal maaien en afvoeren wordt de voedselrijke kleigrond in de gemeente geleidelijk armer. Door het uitvoeren van natuurlijk maaibeheer ontstaan verschillen in vegetatiestructuur en verdichting van de bodem. Dit bevordert de ontwikkeling van een goede bovengrondse en ondergrondse biodiversiteit (bodemleven). Op doorstroomlocaties in dorpskernen en recreatieve routes treffen we natuurinrichtingsmaatregelen om de inheems natuur een handje te helpen. Zo krijgen we op deze locaties een bloemrijk grasland, wat naast de natuur ook de esthetiek ten goede komt.

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, afdeling Hoorn/West-Friesland (KNNV) voert voor ons inventarisaties uit van de flora en fauna in meerdere natuur- en groengebieden in de gemeente. De monitoringgegevens kunnen vervolgens gebruikt worden om het beheer van deze gebieden aan te passen of andere natuurmaatregelen te treffen. Hierdoor wordt de biodiversiteit behouden en waar mogelijk verhoogd.

1.4.1 West Friese indicatorsoorten

Om de flora- en faunasoorten goed te kunnen monitoren en om hier ook praktische uitvoeringsmaatregelen uit te kunnen filteren worden er door de gemeente lokale indicatorsoorten aangewezen: de West Friese indicatorsoorten. Dit zijn met name plant- en diersoorten die zich thuis voelen in het West-Friese landschap. Het zijn soorten die iets zeggen (indiceren) over de aan- of afwezigheid van bepaalde milieuwaarden en omgevingsfactoren in de groengebieden in de gemeente. Milieuwaarden zijn bijvoorbeeld de mate van voedselrijkdom, zuurgraad (pH) van de bodem, gradiënten als nat-droog, schaduwrijkdom. Omgevingsfactoren zijn zaken als de bereikbaarheid van het gebied voor plant- en diersoorten, het maaibeleid, vegetatiestructuur, de bodemdichtheid en dergelijke.

De West Friese indicatorsoorten voelen zich thuis in het West-Friese landschap. Het zijn soorten die aangeven dat de natuurkwaliteit van een groengebied in de gemeente voldoende is om de aanwezigheid van deze flora- of faunasoorten mogelijk te maken.

Deze indicatorsoorten worden verder behandeld in hoofdstuk 4 (Monitoring).

Wat maakt een soort dan kenmerkend voor ons West Friese landschap in de gemeente Medemblik? Om dit beter te kunnen begrijpen, is het noodzakelijk een korte uitleg te geven over het landschap in onze gemeente en haar ontstaansgeschiedenis.

2 Ontstaansgeschiedenis West Friese landschap

Om te kunnen begrijpen waarom een soort kenmerkend is voor het landschap in onze gemeente en wat dat betekent voor de huidige biodiversiteit, is enig inzicht vereist in de ontstaansgeschiedenis van het landschap in de gemeente Medemblik. De eeuwige strijd tegen het oprukkende (zee)water en de veenontginningen hebben het huidige natuur- en cultuurlandschap zijn vorm gegeven. De aanwezige flora en fauna en de verschillende habitatten in de gemeente zijn hiervan het gevolg.

2.1 Veengebieden

Voordat het veen ontgonnen werd in West-Friesland, kwamen hier uitgestrekte veengebieden voor. Deze veenpakketten zijn ontstaan door afstervende plantenresten over een periode van duizenden jaren en warenmeerdere meters dik. Het ligt in die tijd vaak zo'n 3 meter boven de zeespiegel. Door verschillen in dikte, stroomt het oppervlaktewater naar het laagstgelegen deel, waardoor een veenrivier als de Kromme Leek is ontstaan. Naast veen kwamen er ook strandwallen van zand voor, die zich achter de duinen bevonden en zich uitstrekten tot in de veengebieden. In de veengebieden zelf, op het huidige grondgebied van de gemeente, was alleen bewoning langs veenrivieren mogelijk. Deze oevers waren namelijk door de afwatering sterk genoeg om nederzettingen op te kunnen bouwen.

Vermoedelijk is Medemblik ontstaan aan de oever van een veenrivier. In 960 wordt Medemblik in oude geschriften al vermeld onder de naam "Medemelacha" (H. Koomen, 2001).

2.2 Kreek rug

Ongeveer 4000 jaar geleden was er een zeegat bij het huidige plaatsje Bergen. Hierdoor kon het zeewater tot ver landinwaarts stromen, tot aan het huidige Medemblik en Enkhuizen. Door eb en vloed ontstond een zogenaamde getijdenstroom, waarbij veel klei en zand werd afgezet. Door het afgezette zand en klei werd het zeegat geleidelijk kleiner en viel uiteindelijk helemaal dicht. De oude getijdenstroom met een aftakking richting Medemblik en richting Enkhuizen viel droog. Een drooggevallen getijdengeul wordt ook wel een kreek genoemd. Deze kreek kwam als een droge zandbedding hoger in het landschap te liggen. Deze kreek rug verdween daarna onder het veen, maar kwam door de inklinking van het veen weer tevoorschijn. De huidige kreekruggen in de gemeente Medemblik zijn hierdoor ontstaan.

2.3 Veenontginningen

Reeds in de achtste eeuw kwamen er nederzettingen voor rondom het huidige Medemblik. Vanaf de tiende en elfde eeuw vinden er vanaf deze nederzettingen grootschalige veenontginningen plaats naar het zuiden. Hiertoe werden noord-zuid gerichte watergangen gegraven om alle veengronden te ontwateren. Deze veengronden kwamen in vrijwel het hele grondgebied van de huidige gemeente Medemblik voor. Daarbij ontstonden verschillende verkavelingspatronen in het landschap. De drie oudste daarvan zijn:

- Een oost-west lopende verkaveling vanaf de Groote Vliet in het westen naar de Veersloot, tot aan het Egboetswater in het zuiden.
- Een noord-zuid lopende verkaveling aan beide zijden van de veenrivier de Kromme Leek.
- Een verkaveling rondom de Kleine Gouw bij Andijk.

Vanuit Medemblik ging men in westelijke richting het veen ontginnen en vanuit Andijk in zuidelijke richting. De nederzettingen verschoven in de tijd verder naar het zuiden, samen met de veenontginningen. Vanwege deze ontginningen ging de bodem dalen, en kon men hier niet meer blijven wonen. In onderstaand overzichtskaartje (fig. 3) is het oude veenverkavelingspatroon dat hierdoor ontstaan is, duidelijk zichtbaar ("Droge voeten op vrije grond", H. Komen, 2001).

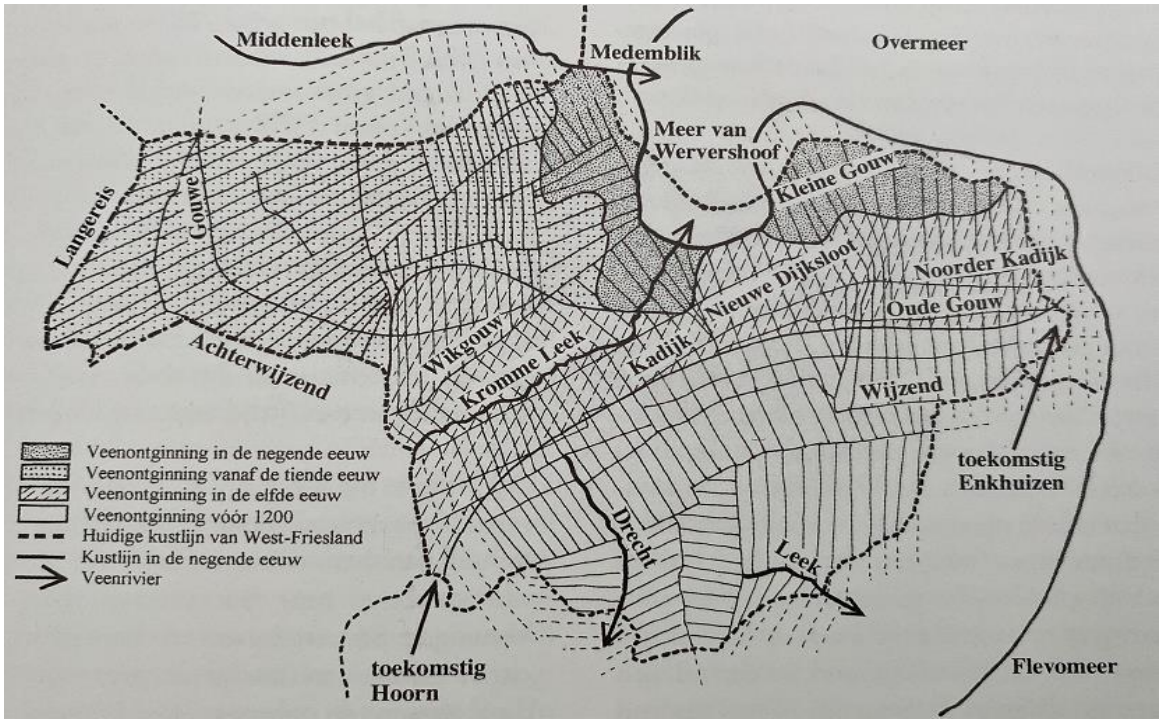

Fig. 3:De verkavelingspatronen als gevolg van de veenontginningen (H. Komen, 2001).

Door deze veenontginningen veranderde het oorspronkelijke veenlandschap in een cultuurlandschap dat bestaat uit rechte sloten, die op sommige plaatsen doorsneden worden door dwarse sloten.

2.3.1 Veendijken

Rond het jaar 1000 zijn de veenontginningen in West-Friesland voltooid en worden er veendijken gebouwd om het land te beschermen tegen het water. Door de veenontginningen en de sloten wordt er zoveel water onttrokken aan het landschap, dat het veen inklinkt en de bodem daalt. De rivier de Kromme Leek zal regelmatig buiten zijn oevers zijn getreden, met ondergelopen veenakkers als gevolg. Men legde veendijken aan om deze akkers te beschermen tegen overstroming. Daar waar de oevers van veenriviertjes overstromen en veendijken doorbreken ontstaan de eerste meertjes (H. komen, 2001).

2.3.2 De West Friese omringdijk

Om zich beter te kunnen beschermen tegen het oprukkende zeewater, worden er dijken gebouwd, ver van de zee af, zodat het land tussen de zee en de dijk (het voorland) de golven breekt voordat het

water de dijk bereikt. Met elke storm komt de zee echter weer dichterbij en weet uiteindelijk de dijk te doorbreken. Daarom worden er telkens nieuwe dijken gebouwd, op het moment dat de zee het overgrote deel van het voorland heeft weggeslagen. Deze nieuwe dijken worden achter de oude dijk gebouwd, ver landinwaarts, zodat er weer voldoende voorland ontstaat. Dit soort dijken ver achter de oude dijk, wordt een inlaagdijk genoemd. Deze typen dijken komen veel voor in West-Friesland. De dijk van Kolhorn naar Medemblik, is zo'n inlaagdijk.

De **West Friese omringdijk** is in feite een ring van de laatste aangelegde inlaagdijken in de strijd tegen de oprukkende zee. De ringvorm van deze dijk is ontstaan door de vele inlaagdijken die in de strijd tegen het zeewater steeds verder landinwaarts zijn aangelegd, na iedere dijkdoorbraak. Deze inlaagdijken samen vormden uiteindelijk de omringdijk. Rond 1250 was deze omringdijk compleet (H. Komen, 2001).

---

3 Natuur Netwerk Nederland

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN) is een netwerk van natuurgebieden die onderling met elkaar verbonden zijn of worden door middel van groene corridors. In de provincie Noord-Holland wordt zo'n 15 procent van het oppervlak ingenomen door het natuurnetwerk. Deze onderlinge verbindingen van natuurgebieden, of groene corridors worden ecologische verbindingszones genoemd. Een ecologische verbindingszone heeft een minimale breedte van 25 meter om zijn functie als groene corridor voor flora en fauna optimaal te kunnen vervullen. Ook in de gemeente Medemblik ligt een netwerk van natuurgebieden die deels met elkaar verbonden zijn door middel van ecologische verbindingszones.

3.1 Groene en blauwe corridors

Goede voorbeelden van ecologische verbindingszones in de gemeente Medemblik zijn groene parken, de brede bermen langs doorgaande wegen, watergangen met moerasplanten en natuurvriendelijke oevers, extensief beheerde graslanden, de voormalige veenrivier de Kromme Leek. Deze liggen als groene en blauwe linten in ons landschap en verbinden grotere natuurgebieden met elkaar. Er zijn echter nog veel gaten aanwezig tussen deze natuurgebieden en groene corridors. Hierdoor zijn veel natuurgebieden nog niet met elkaar verbonden. De natuur in de gemeente Medemblik is daardoor erg versnipperd. Dit heeft als gevolg dat natuurlijke populaties van diersoorten en plantensoorten minder uitwisseling met elkaar hebben, en populaties raken daardoor geïsoleerd. Populaties zijn daardoor vatbaarder voor ziekten, door inteelt is minder divers genenmateriaal aanwezig.

Het versterken van de groene en blauwe corridors in de gemeente zorgt voor een robuuster natuurnetwerk met meer uitwisseling van flora- en faunasoorten en meer verschillende soorten. Dit versterkt en verhoogt de biodiversiteit.

Om het tij te keren is in eerste instantie een goed overzicht noodzakelijk van het voorkomen van de groene en blauwe linten in de gemeente Medemblik en de aanwezige soorten flora en fauna. Vervolgens moeten de bestaande verbindingszones (groenblauwe linten) worden versterkt en aangevuld, om de uitwisseling tussen flora en fauna te verbeteren en mogelijk te maken. Op onderstaande kaart (fig. 4) zijn deze corridors aangegeven, samen met de natuurgebieden vormen zij het natuur netwerk in de gemeente Medemblik. De groene kleur is bestaande natuurnetwerk, de beige lijnen zijn de verbindingszones. De rode kleur is nog niet verworven gebied.

3.2 Provinciaal Beschermd Landschap

Naast het Natuur Netwerk Nederland komt er in de gemeente Medemblik ook Provinciaal Beschermd Landschap (BPL) voor. Dit zijn landschappen die in natuurlijk, landschappelijk, cultureel en aardkundig opzicht, het waard zijn om beschermd te worden. Deze waarden geven het landschap zijn kenmerkende karakter, en worden ook wel de kernkwaliteiten van dit landschap genoemd. Deze kernkwaliteiten zijn beschermd en mogen niet worden aangetast. In de gemeente Medemblik komen twee van dergelijke provinciale landschappen voor: Abbekerk en omgeving en Opmeer-Wognum (fig. 5) (noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap).

Natuur Netwerk Nederland in de gemeente Medemblik

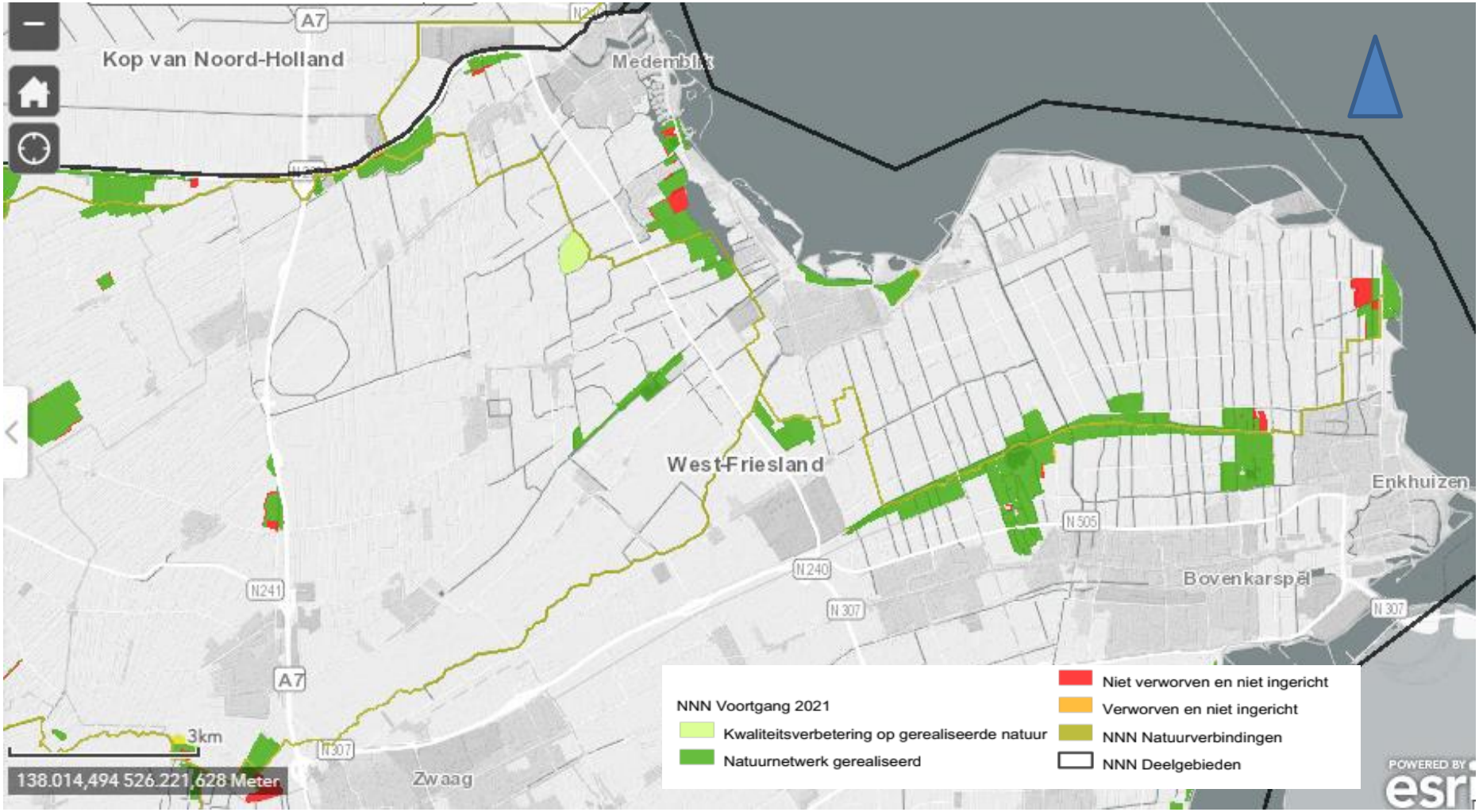

Fig. 4: NNN Gemeente Medemblik, kaartenportaal Provincie Noord-Holland juli 2021

3.2.1 PBL Abbekerk en omgeving en PBL Opmeer-Wognum

Het provinciaal bijzonder landschap (BPL) Abbekerk en omgeving en het BPL Opmeer-Wognum zijn voormalige zeekleilandschappen. De verkaveling is ontstaan door de veenontginningen in de vroege middeleeuwen (zie ook hoofdstuk 2). Binnen deze twee bijzondere landschappen komen oude kreekruggen voor, waarop de lintdorpen met de kenmerkende stolpboerderijen gebouwd zijn. Ook zijn er enkele voormalige droogmakerijen aanwezig, zoals het Bennemeer (fig. 5). In deze twee provinciale landschappen komen veel vochtige graslanden voor die een ideaal biotoop vormen voor weidevogels. Veel van deze graslanden met de watergangen zijn dan ook beschermd en opgenomen in het Natuur Netwerk Nederland. Helaas is door de toename van het aantal ganzen en roofvogels en de komst van de vos naar Westfriesland nog steeds een daling te zien van het aantal weidevogels.

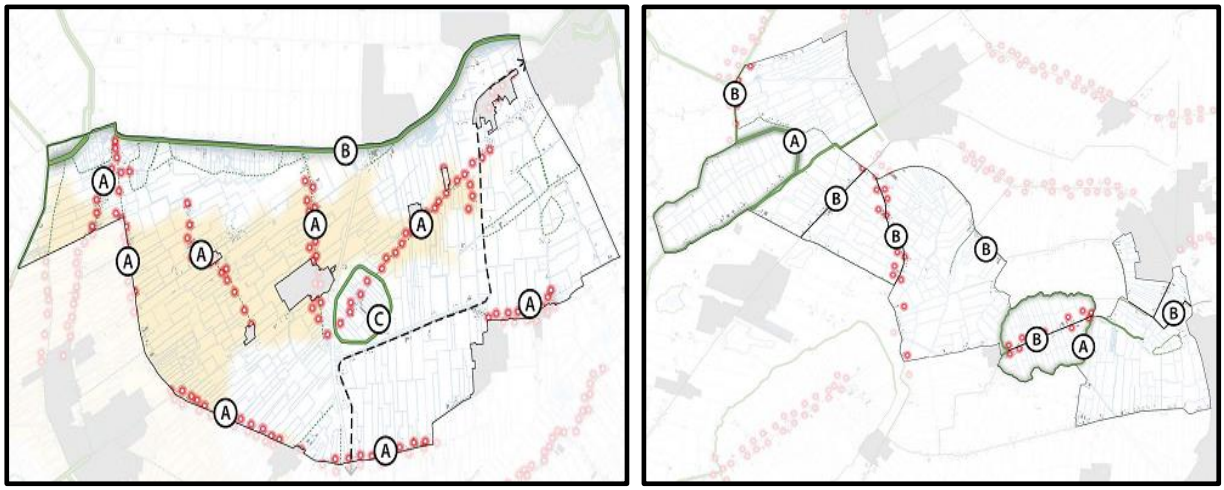

Fig. 5: De twee provinciale landschappen Abbekerk en omgeving en Opmeer-Wognum met de lintbebouwing van stolpboerderijen (rode punten bij A en B) op de oude kreekruggen, de West Friese omringdijk linksboven en het voormalige Bennemeer met de ringdijk (C) (Provincie NH, 2020)

4 Monitoring Flora en Fauna

4.1 Nulmeting 2014

De gemeente Medemblik heeft in de Biodiversiteitsnota uit 2013, 27 gebieden aangewezen waar potenties liggen om de biodiversiteit te verhogen. De uitgangssituatie en het gevoerde beheer van de natuurgebieden dienen vergelijkbaar te zijn, zodat er adequaat gemonitord kan worden. Aan de hand van deze criteria heeft de gemeente vervolgens drie gebieden uitgekozen. Onder regie van Landschap Noord-Holland is in 2014 een nulmeting uitgevoerd in deze drie gebieden. Het betreft het Pronkvliet in Medemblik, het Kreekbos in Wogmum en de Ecozone in Wervershoof (fig. 6).

Fig. 6: Globale gebiedsbegrenzing Monitoring Ecozone Wervershoof, Kreekbos Wognum en Pronkvliet Medemblik.

Vrijwilligers van de KNNV monitoren sinds 2015 in de gemeente Medemblik de flora en fauna op deze drie locaties. Daarnaast monitoren zij de natuur nog op andere plekken in de gemeente. Op de drie locaties voert de gemeente Medemblik extensief maaibeheer uit. De vegetatie wordt tweemaal per jaar gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Doorgaans vindt de eerste maaibeurt plaats in juni en de tweede in september.

De monitoringgegevens van de KNNV in deze drie gebieden, kunnen ons iets vertellen over de invloed van het gevoerde beheer op de aanwezige flora en fauna. Indien noodzakelijk kan het beheer worden bijgestuurd of aangepast worden.

Voor de nulmeting in 2014 is een monitoring uitgevoerd van de vegetatie, vlinders en libellen.

4.1.1 Vegetatie opnamen

In de drie gebieden zijn Permanent Kwadraten (PQ's) uitgezet (fig. 7). Dit zijn permanente vlakken van 9 m2 waar jaarlijks vegetatie opnamen gemaakt worden. Deze opnamen worden gemaakt volgens de Frans-Zwitserse School, de Braun-Blanquet methode. Dit is een bepaalde bedekkingsschaal om de bedekkingen van de verschillende plantensoorten in de opname te kunnen noteren.

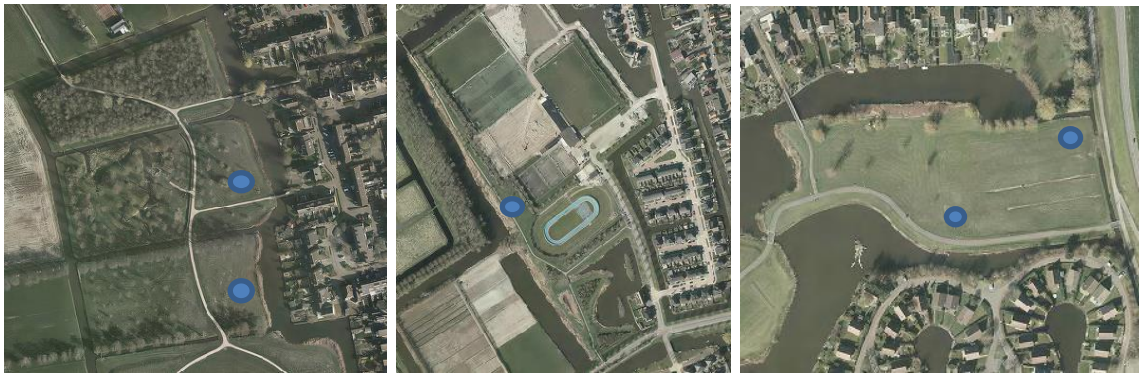

Fig. 7: Locaties PQ's uit 2014. Van links naar rechts: Kreekbos, Ecozone en Pronkvliet

4.1.2 Vlinderroutes

Voor het monitoren van de vlinders is gebruik gemaakt van het landelijk protocol vlinder monitoring van de Vlinderstichting (C. van Swaay, 2011). Hierbij worden vaste routes gelopen tijdens de inventarisaties.

4.1.3 Libellen en juffers

Voor de monitoring van libellen en juffers is eveneens gebruik gemaakt van het landelijk protocol Libellen monitoring van de Vlinderstichting (C. van Swaay, 2011). Hierbij worden vaste looproutes gebruikt gedurende de inventarisatie.

4.1.4 Resultaten nulmeting natuurmonitoring 2014

Van de drie onderzochte natuurgebieden blijkt het kreekbos in Wognum het meest soortenrijk met tien libellensoorten en negen vlindersoorten. Zowel het Kreekbos als de Ecozone in Wervershoof bieden een afwisselend habitat voor verschillende soorten flora en fauna. De Pronkvliet in Medemblik bestaat uit vrij eentonige vegetatie, met weinig structuurvariatie. Hier zijn weinig soorten aangetroffen.

4.1.5 Resultaten natuurmonitoring 2015 t/m 2020

Vanaf 2015 worden de drie gebieden gemonitord door vrijwilligers van de KNNV.

PQ's in de drie gebieden

De vegetatie opnamen laten geen trend zien in soortenaantal of bedekking waaruit conclusies te trekken zijn over de ontwikkeling van de vegetatie. Hieruit blijkt dat het voor de monitoring van de vegetatie beter is om in dit soort natuurgebieden gebruik te maken van indicatorsoorten. Daaruit kunnen conclusies worden getrokken over de milieufactoren en of het beheer moet worden aangepast.

Pronkvliet

De Pronkvliet kent over deze jaren weinig variatie in soorten en lage aantallen. Het grasland heeft geen structuurvariatie met hoge en lage beplanting en verschillende grashoogten. Daarnaast komen er geen of weinig nectarplanten voor. Bijzonder is de waarneming van de Grote roodoogjuffer in 2017, waarvan tien individuen zijn waargenomen. Deze soort neem landelijk in aantallen af.

Ecozone

De Ecozone in Wervershoof is een afwisselend natuurgebied met een grote variatie in vegetatiestructuur. De aantallen waargenomen vlinders en libellen zijn hoog tussen 2014 en 2017, wel is het aantal verschillende soorten nauwelijks toegenomen. In 2017 zijn hier voor het eerst de dagpauwoog, het landkaartje en de argusvinder waargenomen. Het aantal waargenomen vlindersoorten neemt tussen 2018 en 2020 af, de Citroenvlinder is een algemene soort die ieder jaar veel wordt waargenomen. De distelvlinder is een trekvlinder uit Afrika en is afhankelijk van de windrichting (luchtstromen). Hij komt daardoor in wisselende aantallen voor in de gemeente en in ons land.

De Argusvlinder is alleen in 2019 niet waargenomen. In 2018 is de kleine vuurvlinder nog gezien.

Kreekbos

Het Kreekbos kent een grote variatie in vegetatiestructuur en er komen verschillende soorten planten voor die als nectar en waardplant dienen voor vlinders. Waterpartijen, bosschages, ruigten en bloemrijke graslanden wisselen elkaar af. Daarnaast komen er Elzenlanen voor. De bloemrijke graslanden worden 1x per jaar gemaaid. Deze locatie kent afgaande op de monitoring t/m 2020 de grootste variatie in flora- en faunasoorten. In 2017 werden er 1708 libellen waargenomen, ruim 5x zoveel als in 2014. De aantallen waargenomen vlinders was in 2017 ongeveer gelijk aan 2014. Het totale aantal waargenomen planten, vlinders, libellen en vogels lag na een aanvankelijke stijging in 2018 en 2019, in 2020 weer op het niveau van 2016.

Het beheer van de waterlopen is niet afgestemd met het overige beheer van het kreekbos. In juli 2018 werden er na het afzetten van eitjes door de kleine roodoogjuffer, alle sloten in het park en omgeving gemaaid vanwege de watergentiaan. Hierdoor zijn er daarna nauwlijks nog roodoogjuffers waargenomen. Mogelijk heeft dit een effect op de lange termijn.

4.2 West Friese Indicatorsoorten

In hoofdstuk 1 is kort ingegaan op het gebruik van indicatorsoorten bij de monitoring. Deze kenmerkende soorten van het West Friese landschap zeggen (indiceren) iets over de milieuomstandigheden en omgevingsfactoren ter plaatse. Om monitoringgegevens effectiever te

kunnen inzetten bij beheerkeuzes zijn indicatorsoorten de beste wegwijzers. Hierbij wordt een voorstel gedaan tot het gebruik van plantensoorten en vlindersoorten als indicatoren voor sturing van de natuurkwaliteit.

4.2.1 Plantensoorten als indicator

Voor graslanden die niet bemest zijn is er door de overheidsorganisatie Bij12 in samenwerking met Wageningen Universiteit in 2019 een lijst van indicatorsoorten opgesteld (https://www.bij12.nl/assets/Lijsten-indicatorsoorten-Catalogus-GBD-v2.pdf). Deze plantenlijst kan als uitgangspunt worden genomen bij het opstellen van indicatoren voor de gemeente Medemblik.

4.2.2 Vlindersoorten als indicator

Vlinders stellen specifieke eisen aan hun leefomgeving, ze houden zich graag op langs bosranden in kruidenrijke vegetaties en ruige graslanden met verschillende vegetatiehoogten. Het zijn daarom goede indicatoren om aan te tonen dat een natuurgebied of groengebied op de juiste manier wordt beheerd. Het bevat de juiste vegetatiestructuren en de juiste waardplanten en nectarplanten zijn aanwezig. Zowel algemene soorten als zeldzamere soorten kunnen goede indicatoren zijn. Indien de verspreidingsdata van de soort over meerdere jaren maar gebruikt kunnen worden om het beheer en de natuurinrichtingsmaatregelen van een gebied te sturen en waar nodig aan te passen.

Een goede indicatorenlijst voor het monitoren van graslanden is de Europese vlinder indicator voor graslandsoorten, “The European Butterfly Indicator for Grasslandspecies” (C. van Swaay et. al., (2016) The European Butterfly Indicator for Grassland species 1990-2015. Report VS2016.019, De Vlinderstichting, Wageningen). Deze Europese soortenlijst bevat 7 algemene vlindersoorten van graslanden en tien specialistische soorten. Deze lijst van vlindersoorten wordt ook in Nederland toegepast bij de monitoring. Gezien het beschikbare habitat, is het voor de gemeente Medemblik zinvol om niet de tien specialistische soorten, maar bij de keuze voor indicatorsoorten uit te gaan van deze 7 algemene soorten. Het betreft onderstaande 7 vlindersoorten:

- argusvlinder
- bruin zandoogje (niet waargenomen in gemeente 2016-2020) alternatief: bont zandoogje
- groot dikkopje (niet waargenomen, alternatief: zwartsprietdikkopje)
- hooibeestje (nauwelijks waargenomen, alternatief: bruin blauwtje)
- icarusblauwtje
- kleine vuurvlinder
- oranjetipje

Argusvlinder

In hoofdstuk 1 werd deze soort (fig. 8) al als voorbeeld gebruikt voor de biodiversiteit en de onderlinge fragiele relaties. De aanwezigheid van de juiste waardplanten voor de rupsen en de juiste nectarplanten voor de vlinders is cruciaal.

De argusvlinder zet haar eitjes af op overblijvende grassoorten als kropaar, rood zwenkgras, ruwe smele, kweek en beemdgrassen. Nectarplanten zijn in het voorjaar met name rode klaver, braam en

in de zomermaanden akkerdistel en vlinderstruik (De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse Fauna 7. C. van Swaay, I. Wynhoff et al., 2007)

Voor soorten die landelijk sterk achteruitgaan, waaronder de argusvlinder (gegevens Vlinderstichting) dient een extra inspanning te worden verricht om deze voor onze gemeente te behouden. Het onvoldoende aanbod van waardplanten en nectarplanten voor deze vlindersoort kan een van de redenen van deze achteruitgang zijn. De argusvlinder wordt op meerdere plekken in onze gemeente aangetroffen, waaronder in de Ecozone in Wervershoof. Echter, ook in de gemeente Medemblik is een duidelijke achteruitgang waarneembaar. In onderstaande figuur 9 met daarin de monitoringdata van de KNNV van 2016 t/m 2020 wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Fig. 8: argusvlinder in Nibbixwoud © Egbert Baars, KNNV West-Friesland

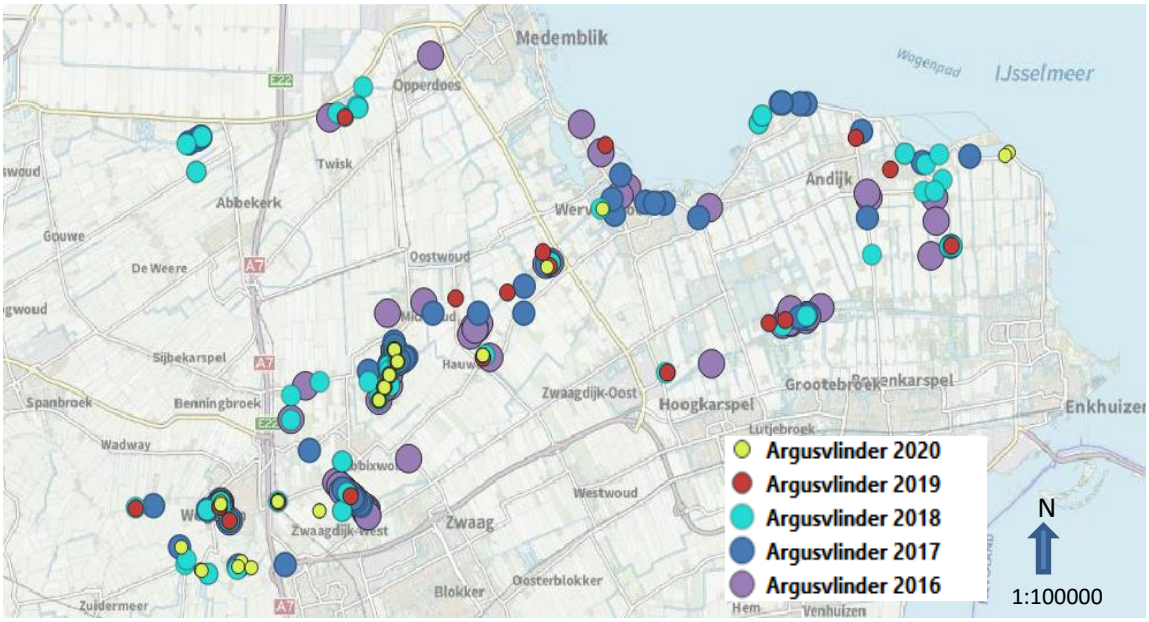

Fig. 9: Monitoringdata KNNV, Argusvlinder 2016-2020

Bont zandoogje

Deze vlindersoort (fig. 10) wordt steeds algemener in Nederland. Vliegtijd van eind maart tot eind oktober in drie elkaar overlappende generaties. Rupsen zijn aanwezig van half mei tot half september. Nectarplanten zijn bramen, maar voedsel wordt ook gehaald uit vruchten, honingdauw van bladluizen. Waardplanten zijn diverse grassoorten als kweek, witbol, kropaar, boskortsteel en reuzenzwenkgras. Het habitat bestaat uit bosranden, kapvlakten, randen van struwelen. (Vlinderstichting.nl C. van Swaay et al., 2021).

Fig. 10: bont zandoogje, CC Wikipedia

Deze soort is de afgelopen 5 jaar veelvuldig waargenomen in de gemeente, waaronder in De Put Andijk, maar ook veel in de kern Andijk, Ecozone Wervershoof en de Vooroever (fig. 11).

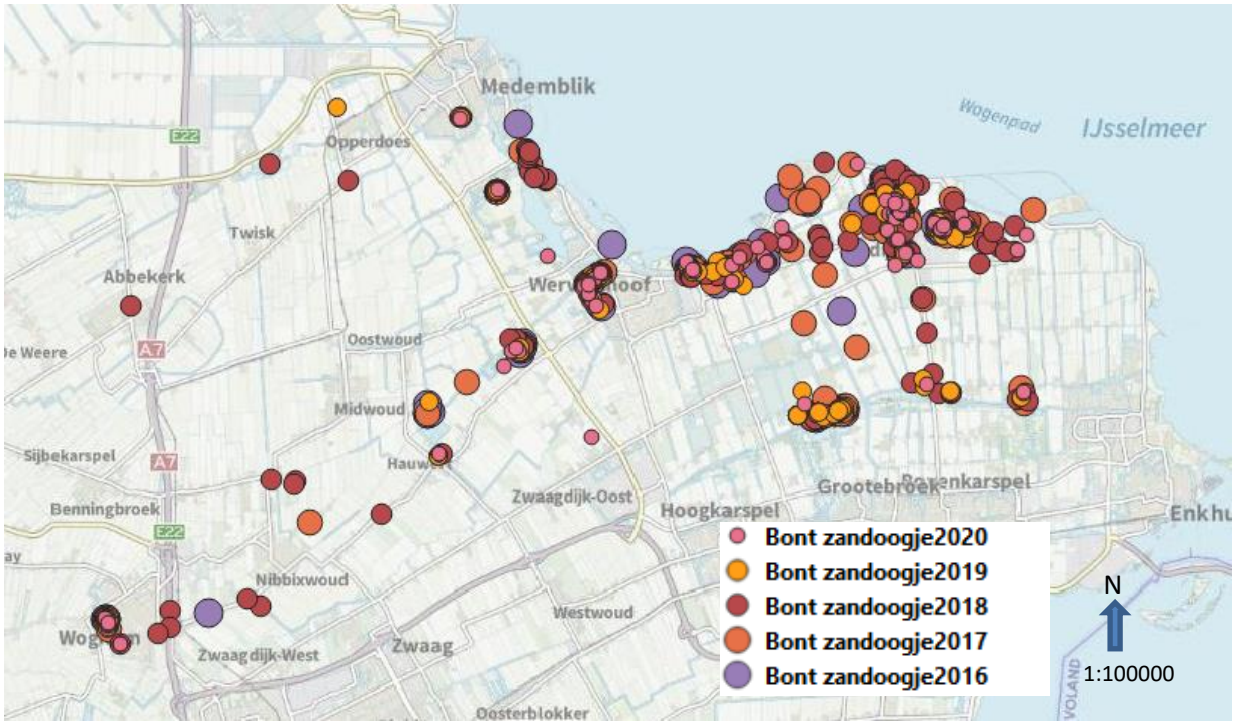

Fig. 11: Monitoringdata KNNV, bont zandoogje 2016-2020

Zwartsprietdikkopje

Deze algemene vlinder komt overal voor, maar is schaarser in sommige delen van ons land, waaronder de provincie Noord-Holland. De trend is merkwaardig: de aantallen op vliegplaatsen zijn afgenomen, maar de verspreiding van de soort is toegenomen. Waardplanten voor de ei afzet zijn breedbladige grassoorten in ruigten, waaronder timoteegras, gladde witbol, kropaar en kweek. Nectarplanten zijn soorten als slangenkruid, moerasrolklaver en akkerdistel (Vlinderstichting.nl C. van

Swaay et al., 2021). In 2017 is de soort niet waargenomen in onze gemeente. Vanaf 2018 is sprake een lichte stijging in het aantal waarnemingen (fig. 12).

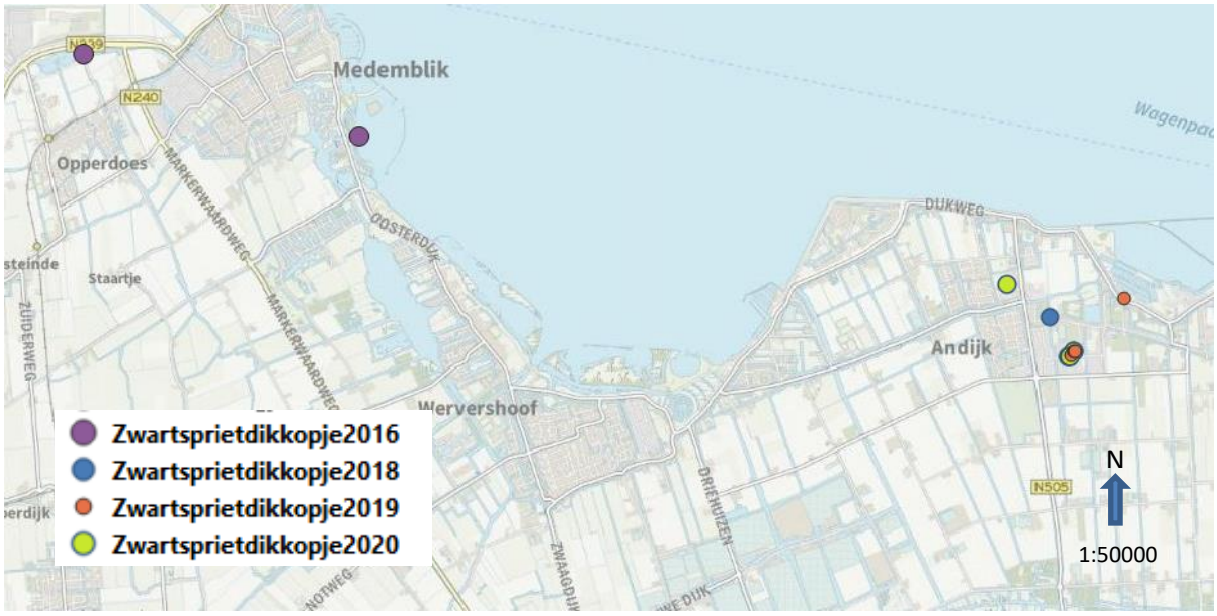

Fig. 12: Monitoringdata KNNV, zwartsprietdikkopje 2016-2020

Bruin blauwtje

Van origine kwam deze soort voor in de duinen en het westen van ons land. Recent heeft deze vlinder zich verspreid over grotere delen van het land, waaronder ook de gemeente Medemblik. De vlinder vliegt in twee tot drie generaties. Diverse soorten ooievaarsbek en kleine reigersbek dienen als waardplant. Nectarplanten zijn onder anderen boerenwormkruid en duizendblad (Vlinderstichting.nl C. van Swaay et al., 2021). Het bruin blauwtje is in 2019 en 2020 tien keer waargenomen in de gemeente (fig. 13).

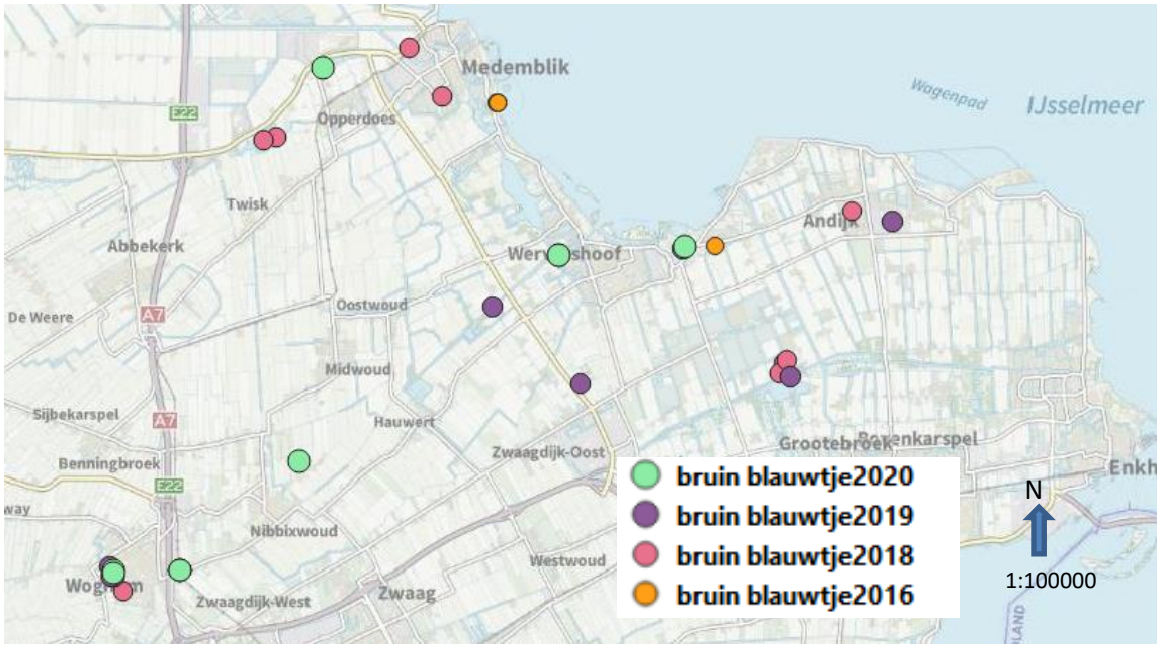

Fig. 13: Monitoringdata KNNV, bruin blauwtje 2016-2020

Icarusblauwtje

Deze vlindersoort behoort tot een grote familie vlinders, de Blauwtjes. Het icarusblauwtje is de meest algemene soort binnen deze familie (fig. 14). De leefomgeving bestaat uit kruidenrijke graslanden en ruigten. Van mei tot oktober zijn de vlinders aanwezig. Nectar wordt door hen vooral gehaald uit planten die tot de familie van vlinderbloemigen horen, zoals klaversoorten (Rode klaver, Moerasrolklaver, Gewone rolklaver e.d.) wikke soorten (Bonte wikke, Vogelwikke e.d.). Waardplanten zijn eveneens diverse vlinderbloemigen, maar met name kleine klaver, rolklaver en hopklaver. De aantallen waargenomen icarusblauwtjes variëren de afgelopen 5 jaar tussen de 15 tot 50 waargenomen individuen per jaar (fig. 15).

Fig. 14: icarusblauwtje (CC Wikipedia, S. v.d. Molen 2007)

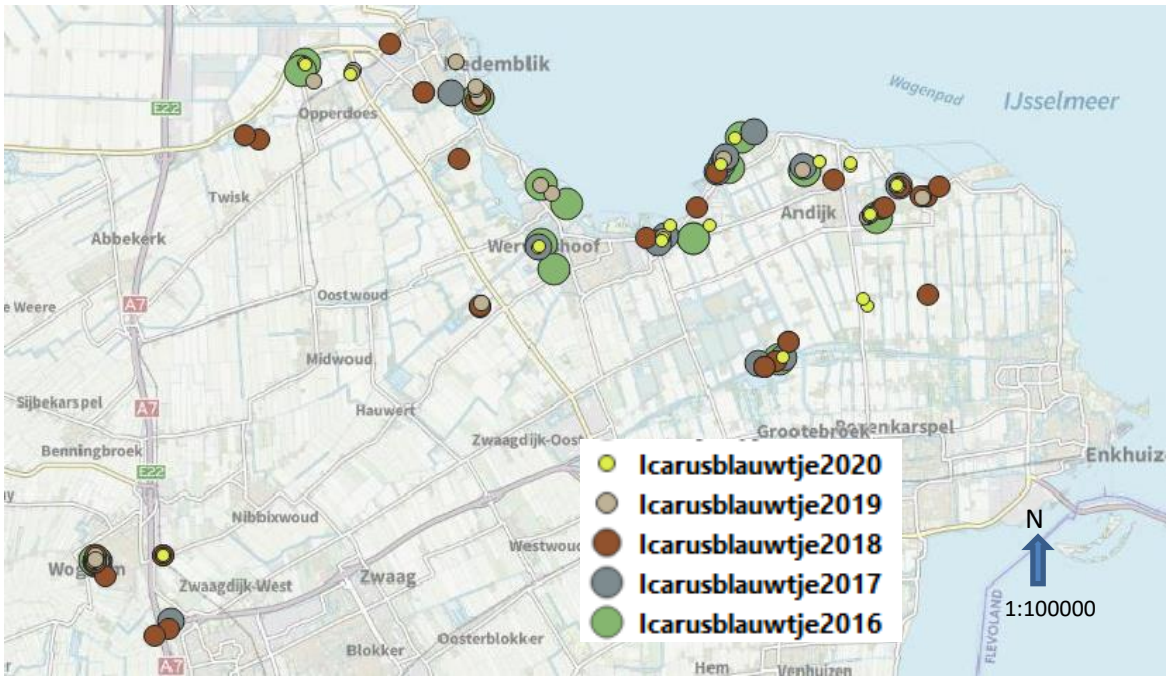

Fig. 15: Monitoringdata KNNV, icarusblauwtje 2016-2020

Kleine vuurvlinder

De kleine vuurvlinder (fig. 16) vliegt in drie generaties van eind april tot eind oktober. Rupsen zijn er van half augustus tot half mei (rupsen overwinteren als half volgroeide rups in de strooisellaag) en van eind mei tot begin juli. Waardplant voor de rupsen is met name schapenzuring en soms veldzuring. Dit zijn plantensoorten van schrale voedselarme en vrij droge omstandigheden. Dit is dan ook de habitat van de kleine vuurvlinder: schrale graslanden met open zanderige plekken, kapvlakten, braakliggende gronden. In fig. 17 staan de waargenomen individuen van 2016-2020.

Fig. 16: kleine vuurvlinder (CC Wikipedia, S. v.d. Molen 2005)

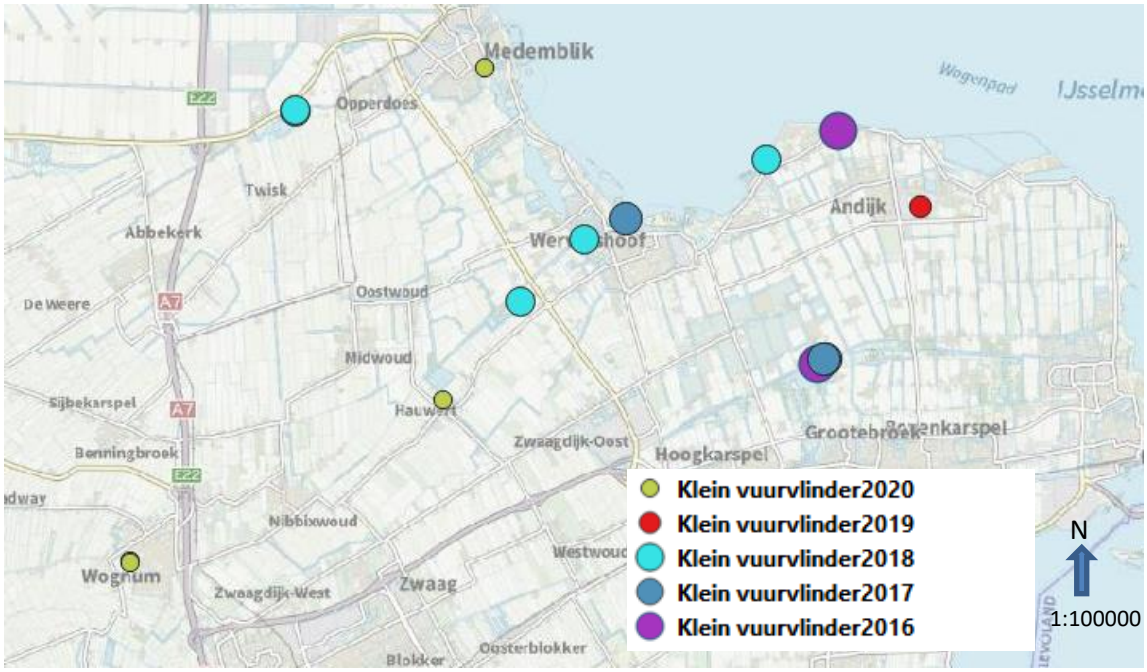

Fig. 17: Monitoringdata KNNV, Kleine vuurvlinder 2016-2020

Oranjetipje

Van half april tot eind mei vliegt deze vlinder in 1 generatie in ons land. Waardplanten zijn met name de pinksterbloem en look-zonder-look (fig 18). De leefomgeving van de soort bestaat uit vochtige hooilanden (pinksterbloem) en zonnige droge ruigten langs bosranden (look-zonder-look). In 2016 is deze soort niet waargenomen. Echter, vanaf 2017 t/m 2020 is het aantal waargenomen soorten toegenomen (fig. 19).

Fig. 18: Oranjetipje (CC Wikipedia, S. v.d. Molen 2007).

Fig. 19: Monitoringdata KNNV, Oranjetipje 2017-2020 (niet waargenomen in 2016)

5 Biodiversiteit Initiatieven

Naast de drie gebieden waar extensief beheer plaatsvindt en de KNNV voor ons monitort, zijn er nog andere biodiversiteit initiatieven in de gemeente. Deze oasen van groen vormen goede stapstenen tussen grotere natuurgebieden. Samen met de groene en blauwe linten in het landschap, de ecologische verbindingszones, kan er een verbinding gelegd worden met het ecologisch netwerk in de gemeente, het Natuur Netwerk Nederland. Daartoe stimuleert de gemeente dergelijke initiatieven.

5.1 Biodiversiteitlocaties gemeente Medemblik

Burgemeester Smitpark, Midwoud

Het natuurvriendelijke beheer is hier onderdeel van een 4-jarige pilot, die loopt van 2020 t/m 2023. De vegetatie wordt gemonitord door ecologen van Bureau Waardenburg. Hiertoe worden vegetatie opnamen gemaakt volgens de Frans-Zwitserse methode van de Braun-Blanquet schaal. Dit is een van de gebieden die door de KNNV gemonitord zouden kunnen worden.

Voormalige heemtuin, Wognum

Dit groengebied ligt tussen de Kerkstraat en het sportveld van Wognum. In 2017 is het onderhoud als heemtuin stopgezet.

Paddenpoel met moerasvegetatie, Langeweydt Medemblik

Bij de Langeweydt in Medemblik is enkele jaren terug een paddenpoel aangelegd met een kruidenrijke moerasruigte. Tevens is hier een bijenhotel gemaakt. Dit gebied wordt sinds 2018 door de KNNV gemonitord.

Paddenpoel in Langeweydt (Gemeente Medemblik, 2019)

Bijenlinten langs tracé museumstoomtram

Er liggen sinds 2018 plannen om meerdere stukken grasland langs het tracé van de stoomtram te gaan beheren als kruidenrijk grasland en in te zaaien met een bloemrijk kruidenmengsel. Er zijn reeds bijenoases bij het stoomtram tracé en molenaarslandje in Medemblik en bij het station in Wognum. Ook het stukje groen langs de Westerdijk in Medemblik (deels in eigendom van Stichting Stoomtram) is voor een gedeelte ingezaaid met een bloemenmengsel en wordt eenmaal per jaar gemaaid en afgevoerd. Beiden stukken bijenlint worden op dit moment slecht onderhouden door de Stoomtram. Minimaal 3x per jaar maaien en afvoeren is hier de komende paar jaar noodzakelijk. Daarna kan het afgeschaald worden naar 2x per jaar.

Kruidenrijk grasland Zorgvliet (Gemeente Medemblik, 2019)

Kruidenrijk grasland begraafplaats Zorgvliet, Medemblik

Enkele jaren terug is hier een kruidenrijk bloemenmengsel ingezaaid. Er wordt 1-2 maal per jaar gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Dit dient te worden verhoogd naar liefst 3x per jaar. Wegens ruimtegebrek zal dit deels worden ingericht als grafveld.

Kruidenrijk grasland begraafplaats Opperdoes

Enkele jaren terug is hier een kruidenrijk bloemenmengsel ingezaaid. Er wordt 1-2 maal per jaar gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd.

Kruidenrijk grasland begraafplaats Opperdoes (Gemeente Medemblik, 2019)

Natuur- en waterbeheergebied De Skoot, Opperdoes

Dit gemeentelijk eigendom is in beheer bij Landschap Noord-Holland.

Kruidenrijk grasland De Skoot, Opperdoes (Gemeente Medemblik, 2019)

Fietspad over de Leek

Langs het fietspad over de Leek is een bijenlint gecreëerd met een kruidenrijk grasland.

Kempische heideschapen

Op meerdere locaties in de gemeente vindt beheer plaatst met behulp van de inzet van kempische heideschapen.

5.2 Biodiversiteit en onze inwoners

5.2.1 Natuurinclusief bouwen

De gemeente wil bij haar inwoners bewustzijn creëren over het belang van de biodiversiteit voor de kwaliteit van de natuur. Ook voor het woongenot en de gezondheid van inwoners is zij van belang. Bewoners worden gemotiveerd om zelf aan de slag te gaan met de biodiversiteit. Hiertoe heeft adviesbureau BVR voor de gemeente (Dekterrein) een folder opgesteld over natuur inclusief bouwen

Fig. 20: Brochure Natuurinclusief bouwen voor het Dekterrein, Medemblik (BVR Adviseurs, 2021).

(fig. 20). Deze folder zal in aangepaste vorm ook voor de gehele gemeente gemaakt worden. Hierin worden adviezen en voorbeelden gegeven om de tuin en de woning natuur inclusief te maken. Dit houdt in dat er (bij voorkeur) inheemse planten worden gebruikt en in en om de woning worden voorzieningen getroffen voor de flora en de fauna. Voor meer informatie, zie de website duurzaammedemblik.nl

5.2.2 Biodiversiteit op schoolterreinen en in woonwijken

Op diverse locaties in de gemeente zijn er groene schoolpleinen gecreëerd en zijn er groene initiatieven opgezet als een buurtmoestuin en een voedselbos. De gemeente treedt hierbij regelmatig op als adviseur en faciliteert deze initiatieven.

5.3 Duurzaam Medemblik

De gemeente heeft in het kader van Duurzaamheid, vijf pijlers opgesteld. Een van deze duurzame pijlers is de pijler Water en Groen. Biodiversiteit is via deze pijler daarmee een belangrijke schakel in het duurzamer maken van de gemeente. Voor meer informatie over duurzaamheid in de gemeente en de vijf pijlers, zie de website duurzaammedemblik.nl

5.4 Parkinclusief ontwikkelen

Naast alle natuurinclusieve initiatieven is er recent ook een ontwikkeling gaande die hierop aansluit en het in een grotere context heeft geplaatst: parkinclusief ontwikkelen. Groene en blauwe corridors in bebouwde omgevingen worden hierbij integraal meegenomen bij nieuwbouw ontwikkelingen. Hiertoe zijn door de provincie Utrecht negen ontwerpprincipes ontwikkeld met daarbij drie leidende principes:

- Gebruik de bestaande landschapsstructuur
- Maak gebruik van groene corridors en verbind deze met de nieuwe ontwikkeling
- Verbind d.m.v. groene ringvormige corridors
- Maak groene stadsranden

Deze adviezen zijn in de gemeente met name bruikbaar in de 17 kernen en in de stad Medemblik en omgeving. Groene corridors zijn ook van belang voor verkoeling van dicht bebouwd gebied. Parkinclusief ontwikkelen zal de biodiversiteit in deze bebouwde gebieden kunnen vergroten (stadszaken.nl/artikel/3088/zo-ontwikkel-je-een-stad-als-park).

5.5 Biodiversiteit van gemeentepartners

5.5.1 Werkgroep Biodiversiteit

Leden van de KNNV, de IVN West-Friesland en GroenLinks Medemblik hebben sinds 2019 samen de Werkgroep Biodiversiteit Medemblik opgericht. De Gemeente trekt sinds kort samen met deze werkgroep op, om de kwaliteit van de natuur in de gemeente te verbeteren en de biodiversiteit te behouden en waar mogelijk te vergroten.

De Werkgroep Biodiversiteit Medemblik heeft afgelopen juni een rapport overhandigd aan voorzitter Nico Slagter van het Recreatieschap West-Friesland en aan wethouder Andrea van Langen met adviezen om “Meer kleur in Medemblik” te verwezenlijken. In het rapport ‘Meer kleur in Medemblik’ worden aanbevelingen gegeven voor meer biodiversiteit langs een fiets, wandel en vaarroute in het Egboetswater, nabij de Pukweg te Oostwoud. Dit gebied wordt beheerd door Recreatieschap West-

Friesland. Twee kaarten en vele foto's geven aanbevelingen hoe ter plekke de biodiversiteit verbeterd kan worden. Het rapport is samengesteld door de leden van de werkgroep.

Ook geven ze suggesties mee hoe de route kan worden aangepast en uitgebreid. De werkgroep richt zich naast bomen, struiken en kruidensoorten ook op insecten, allerlei wilde dieren op het land en in de lucht, maar vooral ook op insecten, planten en dieren die in het water leven.

Er worden door middel van doorsneden en overzichtskaarten adviezen gegeven hoe het beheer de komende 5 jaar moet worden uitgevoerd om de biodiversiteit te kunnen vergroten. Hierbij wordt uitgegaan van de richtlijnen van het ecologisch bermbeheer die door de kleurkeur zijn opgesteld. De komende 5 jaar dient er 3 keer per jaar gefaseerd gemaaid te worden en wordt het maaisel afgevoerd. Op locaties waar dat nodig is, worden adviezen gegeven voor het inzaaien van kruidenrijke bloemenmengsels. Daarnaast wordt de aanplant van bloemrijke en vruchtdragende struiken aanbevolen.

Voor het volledige rapport met in detail de werkzaamheden per doorsnede en locatie zie de website van KNNV Hoorn: https://hoorn.knnv.nl/wp-content/uploads/sites/48/2021/06/Kleur-Medemblik-09a-st_compressed.pdf

5.5.2 Provincie Noord-Holland

De provincie wil net als de gemeente ecologische verbindingen versterken en/of aanleggen tussen bestaande natuurgebieden, om de biodiversiteit te vergroten. Dit heeft zij verwoord in haar omgevingsvisie 2050. In een tweejarig project wordt de invloed van akkernatuurmaatregelen onderzocht op vlinders en andere insecten. Met name in zogenaamde vogelakkers vindt dit onderzoek plaats (W. Ates, 2018 in Biodiversiteit in Noord-Holland, 2019). De Provincie Noord-Holland investeert in het verbeteren van de weidevogel leefgebieden door het aanleggen van vogelakkers. Dit zijn akkers met kruidenrijke randen waar de vegetatie in de winter blijft staan. Dit blijkt ook positief te werken voor graslandvlinders, omdat veel van deze vlinders als rups overwinteren in overstaande vegetatie. Samen met het HHNK onderzoekt de provincie de resultaten van sinusbeheer (zie hfdst. 6) op dijken (A. Stip, 2018 in Biodiversiteit in Noord-Holland, 2019). Transitie in de landbouw naar een natuurinclusieve landbouw, moet samengaan met het herstel van de biodiversiteit in het landelijk gebied.

Overstaande vegetatie in bermen en groengebieden in de gemeente zorgt voor het behouden en vergroten van vlinders en overige insecten. Rupsen overwinteren namelijk in deze vegetatie.

5.5.3 Recreatieschap West-Friesland

In haar Natuur- en Recreatieplan West-Friesland uit 2016 benoemt het Recreatieschap waarvoor zij aan de lat staan wat de biodiversiteit betreft. Het doel is voor het Recreatieschap vergelijkbaar met de gemeente: behouden en ontwikkelen van de Biodiversiteit, door de natuurkwaliteit in het bestaande groenareaal te verbeteren.

Natuurvriendelijke oevers worden uitgebreid en heringericht. Daarbij fungeert de noordse woelmuis als doelsoort. Ook worden er kruidenrijke graslanden en bermen gerealiseerd. Het Recreatieschap

ziet voor zichzelf geen rol weggelegd in het versterken van het natuurnetwerk, alhoewel ze aangeeft dat de natuurvriendelijke oevers wel hieraan kunnen bijdragen.

Inwoners worden bewust gemaakt van het vergroten van de biodiversiteit in de eigen omgeving. Hiertoe werken de beheerders veelvuldig samen. Waar mogelijk worden natuuropgaven gecombineerd met recreatieve doelstellingen of worden natuurdoelstellingen meegenomen bij projecten.

5.5.4 Staatsbosbeheer

Recent heeft Staatsbosbeheer (SBB) West-Friesland een plan gepresenteerd om in de Groote Vliet nieuwe natuur te ontwikkelen. De gemeente is bij deze plannen betrokken om extern advies te kunnen geven. De nieuw te ontwikkelen natuur zal bestaan uit nieuwe bospercelen met inheemse boomsoorten en kruidenrijk grasland. In het najaar van 2021 wordt het nieuwe bos aangeplant.

In 2020 heeft SBB zich aangesloten bij het landelijke Deltaplan Biodiversiteit, een samenwerkingsverband van natuur- en milieuorganisaties, overheidsorganisaties, Stichtingen en dergelijke. Via dit samenwerkingsverband wil SBB met name kennis en ervaring delen over het natuurbeheer van terreinen. Ook wil SBB een systeem ontwikkelen om de bijdrage aan het herstel van de biodiversiteit te kunnen volgen. Tevens wil zij via deze samenwerking bekijken hoe natuurinclusieve landbouw kan bijdragen aan meer biodiversiteit in het landelijk gebied (staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/nieuws/2020/04/deltaplan-biodiversiteit).

5.5.5 Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK) heeft zich door ondertekening van Groenkapitaal 2015, de motie instandhouding insecten en de Greendeal Infranatuur geconformeerd aan het natuurvriendelijke beheer van haar areaal. In brede watergangen wordt minder gemaaid en krijgen waterplanten meer ruimte. Natuurvriendelijke oevers worden gefaseerd gemaaid. Niet alleen minder maaien maar vooral gefaseerd maaien is belangrijk, waarbij het maaisel zo snel mogelijk van de walkant wordt afgevoerd. Sinds 2020 is het HHNK op 200 ha van haar dijken gestart met hooilandbeheer, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Bij de dijk van Andijk (vanaf Onderdijk t/m vakantiepark Het Grootslag) wordt dit al zeker vanaf 2017 gedaan. Dit voert zij met name uit op dijken die fungeren als groene corridors tussen andere kleine groengebieden (stapstenen) en natuurgebieden. Enkele dijken zijn ook ingezaaid met een bloemrijk kruidenmengsel (hhnk.nl/maaien-en-biodiversiteit).

De gemeente staat in nauw contact met het HHNK en overlegt regelmatig over het gevoerde beheer om samen d.m.v. “kruisbestuiving” zorg te dragen voor een goede biodiversiteit in de gemeente. Daarnaast is dit contact noodzakelijk om tot een goede overdracht van wegen en groen te komen in 2023. De gemeente krijgt daarbij 200km wegbermen in haar beheer. Dit biedt veel kansen voor het vergroten van de biodiversiteit.

6 Ecologisch beheer

6.1 Extensief maaibeheer

Op de locaties die in hoofdstuk 5 aan bod zijn gekomen, voert de gemeente extensief maaibeheer uit. Daarbij wordt het gebied doorgaans 2 maal per jaar gemaaid, in juni en september. Dit moet omgevormd worden naar gefaseerd maaibeheer waarbij 15-30% van de vegetatie per maaibeurt blijft staan. De eerste jaren liefst 3x per jaar maaien. Het maaisel blijft nog even liggen voordat het wordt afgevoerd, zodat het maaisel droogt en zaden de kans krijgen om zich te verspreiden. Rupsen en poppen van insecten krijgen hierdoor de kans om te vluchten. In de voedselrijke zeekleigronden in de gemeente verdient het de voorkeur om 2-3 maal per jaar te maaien, en het maaisel af te voeren. Door het maaisel af te voeren, verarmt naar verloop van jaren de bodem, doordat de rijke voedingsstoffen uit het milieu worden gehaald. Als het maaisel zou blijven liggen, komen deze voedingsstoffen weer in de bodem terecht, wat al vrij snel leidt tot stikstofrijke ruigtes met brandnetel, look-zonder-look, zevenblad, haagwinde en dergelijke (fig. 21). Deze vegetaties zijn zeer arm aan plantensoorten, met weinig bloeiende planten die voor nectar kunnen zorgen voor hommels, bijen, zweefvliegen en vlinders.

Fig. 21: Stikstofrijke ruigte met brandnetel, kleefkruid en fluitenkruid langs een bosrand in het Burg. Smitpark, mei 2021

In dit hoofdstuk worden voorstellen gedaan om naast de bestaande locaties in de gemeente, ook in andere gebieden waar dat mogelijk is, in te zetten op natuurvriendelijker beheer: gefaseerd maaibeheer of sinusbeheer. Deze twee maaimethoden worden in respectievelijk par. 6.3 en par. 6.4 nader uitgelegd. De kleurkeur is ontwikkeld om het ecologisch maaibeheer toe te kunnen passen in de groenvoorziening.

6.2 Kleurkeur

De kleurkeur is in 2019 ontwikkeld door de Vlinderstichting in samenwerking met Groenkeur (vlinderstichting.nl/kleurkeur) en bevat richtlijnen voor het ecologisch bermbeheer van bermen en andere groenstroken. De kleurkeur is ontwikkeld voor groene aannemers en opdrachtgevers als gemeenten. Een van de belangrijkste richtlijnen is het toepassen van gefaseerd maaibeheer en het sinusbeheer. In 2021 is vastgesteld door de Vlinderstichting en Groenkeur, dat bij het sinusmaaien maximaal 15% van de vegetatie gemaaid wordt. De stukken die niet gemaaid worden, rouleren per maaibeurt. Hierdoor ontstaat er verschil in vegetatiestructuur in het grasland en verschil in de verdichting van de bodem. Dit komt de flora en fauna ten goede. Door middel van natuurmonitoring kan de ontwikkeling van de natuurkwaliteit worden gevolgd en bepaald worden of het beheer effectief is of moet worden bijgestuurd.

Medewerkers van de Buitendienst kunnen een cursus kleurkeur volgen om het kleurkeur certificaat te behalen. Daarmee zijn ze gemachtigd om volgens de kleurkeur te werk te gaan bij het beheer van bermen en groenstroken. Op een maailocatie moet minimaal 1 persoon aanwezig zijn die over dit certificaat beschikt. Voordat er gemaaid wordt, vindt er een flora en fauna schouw plaats van het te maaien gedeelte. Daarbij wordt ook gecontroleerd op de aanwezigheid van vogelnesten en rupsen.

Het verbeteren van de biodiversiteit in de bermen draagt bij aan het nationale deltaplan Biodiversiteit, waarbij organisaties, gemeenten, boeren en burgers zich gezamenlijk inzetten om de biodiversiteit te verbeteren (samenvoorbiodiversiteit.nl).

Bermen zijn belangrijke groene corridors in de gemeente. Ze kunnen groengebieden en stukken natuur met elkaar verbinden. Het vergroten van de natuurkwaliteit in de bermen bevordert het voorkomen en de uitwisseling van flora- en faunasoorten. Daarmee kunnen bermen die volgens de kleurkeur worden beheerd een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit.

6.3 Gefaseerd maaibeheer

Bij gefaseerd maaibeheer wordt niet alles gemaaid, maar blijft een deel van de grasvegetatie behouden (fig. 22). Het deel van de vegetatie dat blijft staan rouleert per maaibeurt. Hierdoor is er altijd voedsel (nectar) aanwezig voor insecten, maar ook voedsel voor weidevogels, kunnen vlinders en dergelijke hun eitjes blijven afzetten op grassen en is er voedsel en schuilmogelijkheid voor vele kleine zoogdiersoorten. Bij gefaseerd maaien, wordt er in vrij rechte stroken gemaaid, en blijft minder vegetatie staan, dan bij het sinusbeheer.

Verkeersveiligheid

Aangezien gefaseerd maaibeheer ook binnen de bebouwde kom en in bermen wordt toegepast, komt dit mede de verkeersveiligheid ten goede.

Fig. 22: Natuurvriendelijk maaibeheer waarbij een deel van de oevervegetatie behouden is (Burg. Smitpark, Mei 2021).

6.4 Sinusbeheer voor grote percelen

Bij sinusbeheer wordt gemaaid in de vorm van een sinuscurve, als het ware als een dronkenman. Deze beheermethode is alleen zinvol bij grotere perceel oppervlakten. De kleurkeur hanteert hierbij de regel dat maximaal 15% van het sinuspad gemaaid wordt, en na het maaien van de binnenzijde van het sinuspad is maximaal 60% van het vegetatie oppervlak gemaaid (fig. 23).

Door dit type beheer met slingerende paden, ontstaan vele micro klimaatzones, met stukjes vegetatie die wind luw en warmer zijn. Deze variatie wordt in het gehele perceel ontwikkeld door dit beheer. Er zijn 4 hoofdzaken waar bij het sinusbeheer rekening moet worden gehouden:

- Zorg voor een continu aanbod van nectarplanten, ook tijdens de maaibeurt.
- Creëer rondom het te maaien perceel een ring van vegetatie die blijft staan, de ‘opvangzone’
- Zorg voor microklimaatzones waar vlinders zich kunnen opwarmen en waar de vrouwtjes eitjes kunnen afzetten op waardplanten
- Bied voldoende overwinteringsmogelijkheden aan, door vegetatie langs de randen tijdens de winter te laten staan.

Fig. 23: Sinuspad (Albert Bridge - geograph.org.uk cc-by-sa/2.0).

Tijdens het maaien moet het sinuspad niet worden meegemaaid, omdat vlinders hier eitjes afzetten. De binnenzijde van de sinus wordt beheerd volgens een bloemrijk grasland waar door middel van maaien en afvoeren de voedselrijkdom afneemt (verschralingsbeheer). De buitenzijde van de sinus wordt tijdens die beurt niet gemaaid en behoudt dus zijn nectaraanbod voor vlinders.

Sinusbeheer heeft ten opzichte van gefaseerd maaibeheer het voordeel dat vlinders langs de randen van het perceel zowel waardplanten, nectarplanten als warme windluwe plekken kunnen vinden. Daarnaast blijft er altijd vegetatie staan langs de randen waar vlinders (en andere insecten) kunnen overwinteren. Bij gefaseerd maaibeheer blijven bij iedere maaibeurt maar enkele stukjes vegetatie staan, die deze voordelen nauwelijks bieden (Sinusbeheer, Vlaamse vereniging voor entomologie, Jurgen Couckruyt, 2015).

6.5 Ecologisch beheerde locaties en verbindingszones

In de biodiversiteitsnota van 2013 worden naast de drie terreinen waar nu extensief beheer plaatsvindt, voorstellen gedaan voor 24 andere locaties die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen. De financiële middelen zijn momenteel beperkt. Om concreet en realistisch uitvoering te kunnen geven aan het biodiversiteitsbeleid wordt de biodiversiteit versterkt in de huidige extensief beheerde terreinen, door aanpassing van het beheer indien noodzakelijk. Daarnaast zijn er enkele van de 24 gebieden uitgekozen om de biodiversiteit uit te kunnen breiden.

Kagerdijk, Kaagbos, Wervershoof

De Kagerdijk is een goed voorbeeld van een groene corridor, waarbij het Kagerbos fungeert als een stapsteen, een groengebied tussen groene corridors. Wanneer de gehele berm langs de Kagerdijk en de open plekken grasland in het Kagerbos extensief worden beheerd draagt dit bij aan het vergroten van het natuurnetwerk in de gemeente en aan het vergroten van de natuurkwaliteit en daarmee de biodiversiteit. De Ecozone Wervershoof, kan via het Kagerbos en de Kagerdijk worden verbonden met de Vooroever en vormt zo één groot robuust stuk natuurnetwerk (fig. 24).

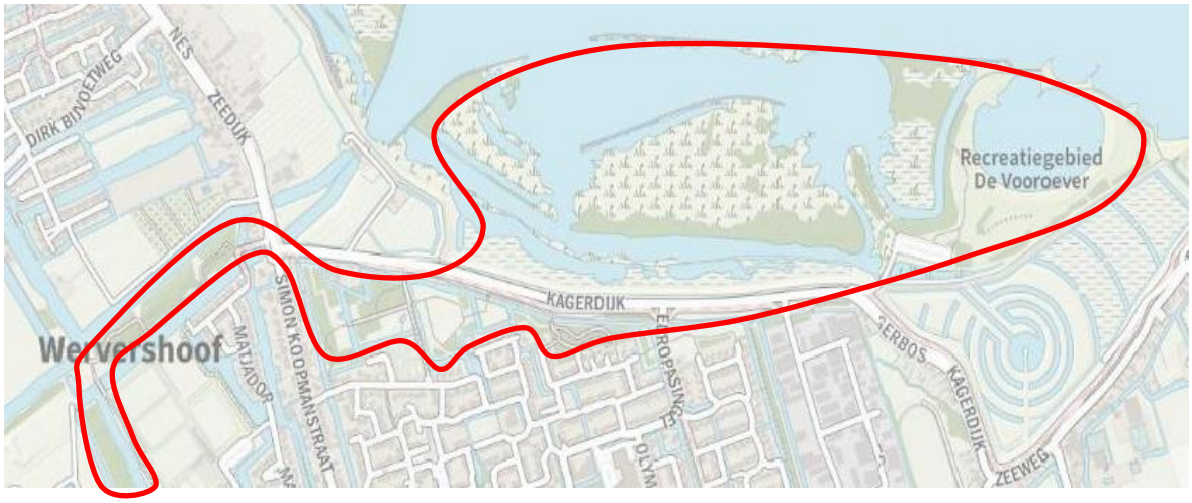

Fig. 24: Verbindingszones tussen Ecozone, Kagerbos, Kagerdijk en De Vooroever voor een robuust groen netwerk

De bermen langs de Kagerdijk, en de open grazige plekken in het Kagerbos kunnen extensief worden beheerd. De voorkeur gaat uit naar 2-3x maaien per jaar met de toepassing van een sinusbeheer waarbij 60% van de totale vegetatie in het kruidenrijk grasland blijft staan.

In het Kagerbos (fig. 25) is een meer op de inheemse situatie gerichte aanpak de beste optie. Hierbij zal door het maaien en afvoeren de soortenrijkdom geleidelijk kunnen toenemen. De eerste paar jaar zullen stikstofrijke planten echter nog de overhand hebben. De overgang van kruidenrijk grasland naar struweel (struiken) en bos zou hier op kleine schaal kunnen worden toegepast. Deze overgangssituaties zijn gunstig voor vogelsoorten, vele insectensoorten en voor foeragerende vleermuizen (fig. 26).

Fig. 25: Kagerdijk en het Kagerbos, Google maart 2021.

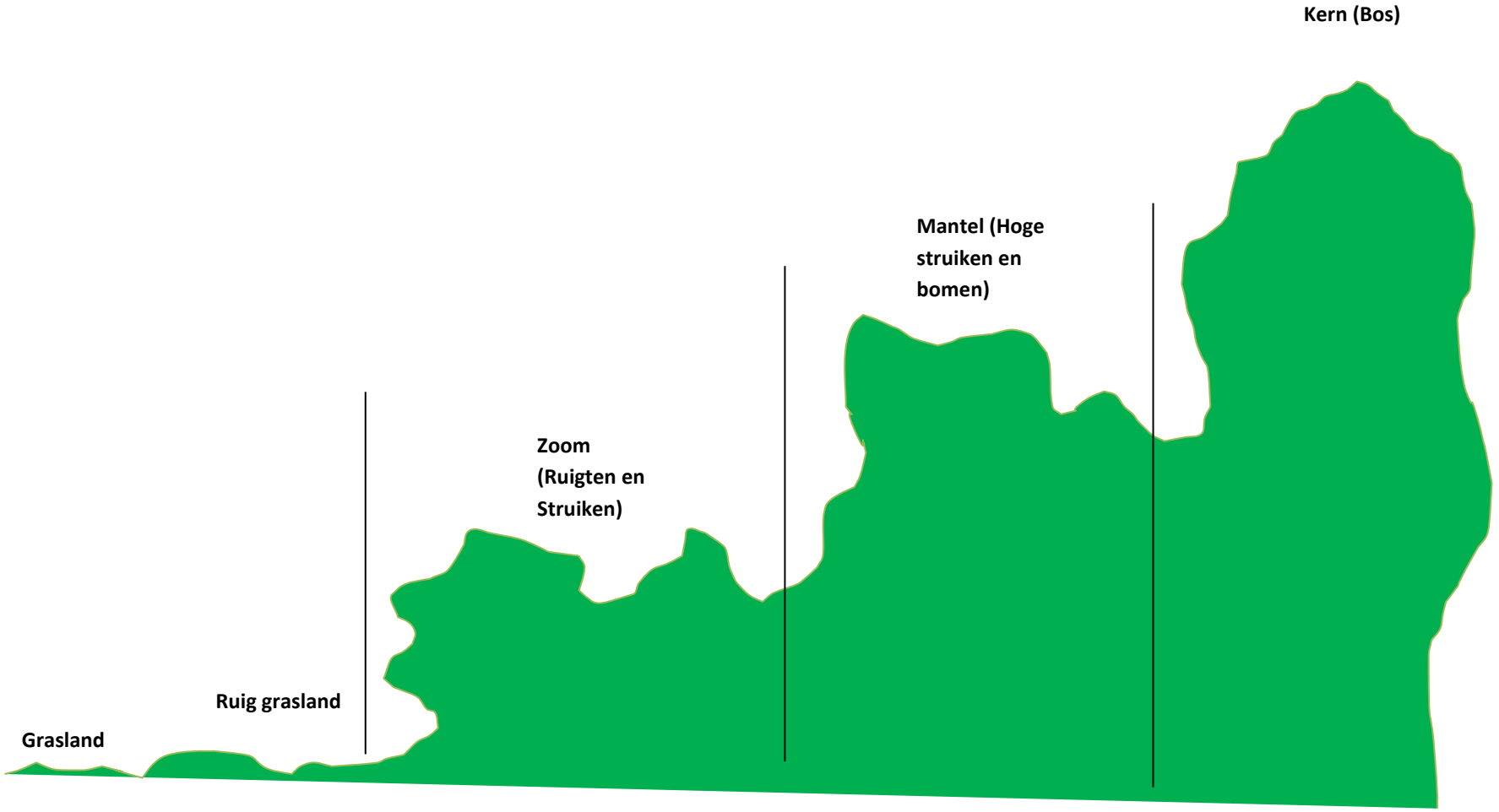

Fig. 26: grasland – zoom – mantel- kern (Medemblik, juli 2021)

De Ecozone Wervershoof

Het bestaande gefaseerd maaibeheer kan verbeterd worden, door meer stroken vegetatie te laten staan, en sinusbeheer toe te passen als de ruimte dat toelaat. Een maaibeheer volgens de richtlijnen van de kleurkeur verdient de voorkeur, waarbij 3x maaien per jaar nodig is om de stikstofrijke voedingsstoffen geleidelijk uit het milieu te halen (verschralingsbeheer).

Een deel van de Ecozone Wervershoof ligt vlak bij het natuurgebied de Groote Vliet. Het betreft een strook groen ten noorden van het huidige monitoringgebied, waar ook het geboortebos ligt (fig. 27). Een deel van deze strook is nu ingericht als parkeerplaats. Aan de overzijde van de Dirk bijvoetweg ligt het zuidelijk deel van de Groote vliet, in beheer bij Staatsbosbeheer.

Fig. 27: Groenstrook Ecozone Wervershoof (Luchtfoto Medemblik, 2020).

Ecologische verbinding Ecozone Wervershoof-Egboetswater

Tussen de Ecozone Wervershoof en het Egboetswater kan een ecologische verbindingszone gemaakt worden volgens de rode bolletjeslijn op onderstaande kaart (fig. 28). Een mogelijke optie is om deze verbinding via de rechthoekjeslijn te maken aan de Noordkant van de Vok Komenweg.

Fig. 28: Nieuw te realiseren ecologische verbindingszone Ecozone - Egboetswater

Mogelijk zijn er provinciale subsidies beschikbaar om de Ecozone Wervershoof te verbinden met het Egboetswater en het nieuwe natuurgebied in de Groote Vliet. Zo ontstaat er samen met de plannen van de Werkgroep Biodiversiteit en Staatsbosbeheer (zie hoofdstuk 5) een groen natuurnetwerk in de gemeente die alle versnipperde natuur met elkaar verbindt en deze zo robuuster maakt met betere kansen voor flora en fauna (fig. 29). Doordat de groene gebieden minder versnipperd zijn, is er meer uitwisseling mogelijk tussen flora- en faunasoorten. Dit zorgt voor meer diversiteit in het genenmateriaal en gezondere populaties.

De Put, Andijk

Nu de bodem in het park (fig. 30) opnieuw is opgehoogd kan hier gericht de natuur verbeterd worden door de aanplant van inheemse struiken en het inzaaien van kruidenmengsels. De beste resultaten voor de natuur worden geboekt, als er voldoende vegetatiestructuren aanwezig zijn. Dit park is vrij bomenrijk. De overgang van kruidenrijk grasland naar struweel (struiken) en bos zou hier op kleine schaal kunnen worden toegepast. Deze overgangssituaties zijn gunstig voor vogelsoorten, vele insectensoorten en voor foeragerende vleermuizen (fig. 26).

Fig. 30: Park De Put, Andijk

Burgemeester Smitpark

Hier vindt reeds extensief maaibeheer plaats. Zie figuur 31 voor een locatie overzicht. Echter, er wordt nog te veel vegetatie gemaaid per maaironde. Hier liggen kansen voor het toepassen van sinusbeheer waarbij minimaal 60% van de vegetatie blijft staan. De taluds van de oevers langs de watergangen kunnen minder steil worden gemaakt, zodat er een grotere moeraszone/oeverzone ontstaat.

Fig. 31: Burgemeester Smit park, Midwoud

Fig. 29: Door De Vooroever, de Ecozone, Egboetswater en natuurgebied De Groote Vliet met elkaar te verbinden groene zone) ontstaat één groot robuust netwerk van grotere en kleinere natuurgebieden.

Waterberging Papenveersloot

Dit watergebied (fig. 32) is in eigendom van de gemeente, en ligt in de buurt van het Eboetswater. Dit gebied kan worden aangesloten op het gebied dat in beheer is bij het Recreatieschap. De taluds en oevers van het Papenveersloot kunnen natuurvriendelijk worden ingericht en beheerd. Het is niet duidelijk welke deel HHNK nu al maait en afvoert. Het voedselrijke slib op de bodem kan gebaggerd worden, het slib wordt afgevoerd. Door de aanplant van inheemse moerasruigtes met soorten als Grote kattenstaart, gele lis, moerasandoorn, dotterbloem en waterplanten als krabbescheer, fonteinkruid en dergelijke, kan dit gebied verbonden worden met het bosje langs de Pukweg, waar de werkgroep Biodiversiteit de berm natuurvriendelijk wil beheren en wil verbinden met de route naar het Egboetswater. Zo fungeert dit gebied als een stapsteen in het groene biodiversiteitsnetwerk in de gemeente (fig. 29).

Fig. 32: Waterberging Papenveersloot in blauw en het bosje van het Recreatieschap met de Pukweg in groen

Bloemrijke bermen langs wandel- en fietsroutes

Het Recreatieschap West-Friesland heeft vele wandel- en fietsroutes aangelegd in de gemeente. Om deze routes aantrekkelijker te maken voor zowel onze inwoners als de natuur, verdient het de aanbeveling langs een deel van deze routes te starten met ecologisch bermbeheer en het inzaaien van bloemrijke mengsels. Mogelijk kan de gemeente hierbij gezamenlijk optrekken met het Recreatieschap (fig. 33).

Fig. 33: Wandel- en fietsroutes, (Natuur- en Recreatieplan West-Friesland, 2016

7 Financiën en begroting

7.1 Begroting

Om de doelstelling voor het behouden en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit te kunnen verwezenlijken, is een financiering noodzakelijk. Vanwege de bezuinigingen bij de gemeente zijn de beschikbare budgetten beperkt en dient er naar alternatieve innovatieve opties te worden gekeken.

7.2 Samenwerking met partners

Om deze financiering daarom mogelijk te maken, is samenwerking met maatschappelijke organisaties, boeren en overig bedrijfsleven een must. Hiertoe dient er in eerste instantie voldoende draagvlak te worden gecreëerd bij alle betrokken actoren. Voor het opzetten van biodiversiteitscommunicatie is er een stappenplan beschikbaar op de website “communiceren over biodiversiteit” (biodiversiteit.nl/communiceren_over_biodiversiteit) goede tips.

Voorkeur verdient het om aansluiting te zoeken bij de omgevingsvisie250 en de biodiversiteitsvisie daarin van de provincie waarbij ze bestaande natuurverbindingen wil versterken. Er dient een plan van aanpak te worden opgesteld. Daarbij zoeken we de samenwerking op met partners en actoren, waaronder SBB, Landschap Noord-Holland, Recreatieschap, HHNK en de werkgroep Biodiversiteit.

7.3 Ecosysteemdiensten

Ecosysteemdiensten kunnen deels voorzien in de financiering van de biodiversiteit. Het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) maakt onderscheid in drie soorten ecosysteemdiensten: productiediensten, regulerende diensten en culturele diensten. Productiediensten bestaan uit producten die de natuur ons biedt, waaronder (drink)water, hout, energie en voedsel. Regulerende diensten zijn functies die de natuur en het groen kunnen vervullen, zoals de opslag van CO2, waterberging, waterzuivering, verkoeling in de stad, kustbescherming en bodemvruchtbaarheid. Culturele diensten bestaan uit groene recreatie, natuurlijk erfgoed en de symboolwaarde natuur.

De waarde van ecosysteemdiensten en biodiversiteit moet aan de gebruikers daarvan in rekening worden gebracht, hiertoe is door de Verenigde Naties het initiatief “The Economics of Ecosystems and Biodiversity” opgezet (Biodiversiteit Werkt, Agentschap NL, 2012). Zij hebben hiervoor een eigen website gelanceerd, teebweb.org. Dit project voorziet in het zichtbaar maken van ecologische waarden.

Natuurvriendelijk beheer zorgt voor meer biodiversiteit. Deze draagt op zijn beurt bij aan het voorzien in ecosysteemdiensten. De provincie benadrukt dit in haar Omgevingsvisie 2050: Natuurinclusieve landbouw waarbij minder uitstoot plaatsvindt van o.a. ammoniak en waarbij minder bestrijdingsmiddelen worden toegepast draagt bij aan meer biodiversiteit. Meer biodiversiteit draagt bij aan meer gewasbescherming en bestuiving. Deze bestuiving is noodzakelijk voor meer dan 75% van de voedselgewassen (met name groente en fruit) en voor meer dan 85% van de wilde planten in de natuur (Nationale Bijenstrategie, 2018). Het verlies aan ecosysteemdiensten zoals insectenbestuiving, kan daarmee productieprocessen van boerenbedrijven in gevaar brengen.

7.4 Financieringsopties

7.4.1 Betrekken bij Groenfonds voor vrijwilligersprojecten

De provincie Noord-Holland heeft samen met de terrein beherende organisaties in de provincie een fonds opgericht voor het bevorderen van groen vrijwilligerswerk. Organisaties en vrijwilligersgroepen kunnen groene projectplannen indienen. Deze moeten zich richten op het bevorderen van de biodiversiteit en soortenbeschermingen en/of participatie bij de natuurlijke leefomgeving. Zo komen activiteiten gericht op beheer, monitoring en educatie hiervoor in aanmerking. Het geld van dit groenfonds is afkomstig van de provincie, waarbij het beschikbare budget verdeeld wordt door de terrein beherende organisaties.

7.4.2 Nationaal Groenfonds

Om de biodiversiteitsdoelen van de gemeente te kunnen verwezenlijken is samenwerking met maatschappelijke organisaties noodzakelijk. Een van deze organisaties is speciaal opgezet om gemeenten te financieren bij haar beleidsplannen op het gebied van natuur en duurzaamheid: Het Nationaal Groenfonds. Zij kunnen naast financieringspartner ook optreden als adviseur.

7.4.3 Groen dichterbij

Dit project van het IVN ondersteunt inwoners bij initiatieven waarbij bewoners samen aan de slag gaan met de aanleg en het beheer van buurtgroen. Dit kan het groen zijn op een schoolplein, bij een zorginstelling of in een woonwijk. Voor meer informatie: ivn.nl/groendichterbij/over-groen-dichterbij

7.4.4 Biodiversiteitsactieplan

Stel gezamenlijk met lokale betrokken inwoners een integrale streekgebonden gebiedsvisie op, waarbij alle factoren zoals milieu, ruimtelijke ordening, economie en natuur betrokken zijn. Biodiversiteit kan dan het hoofdmiddel zijn waarmee de gebiedsvisie gerealiseerd kan worden. Omdat het een streekgebonden project betreft, kan de financiering door de dorpsraad gecoördineerd en opgezet worden. Vervolgens wordt de visie omgezet in een concreet actieplan.

7.4.5 Triple O-aanpak

Deze aanpak brengt de belangrijkste onderdelen voor het optimaal benutten van ecosysteemdiensten samen, door de betrokken mensen die via samenwerking (People), het natuurlijk kapitaal (Planet) door middel van een business case (profit) benutten. De drie O's staan voor het gezamenlijk met de stakeholders ontdekken van het natuurlijk kapitaal, vervolgens overeenkomen waar de meerwaarde ligt van het gebied en ten slotte het gebied samen duurzaam ontwikkelen.

7.4.6 Agrobiodiversiteit en duurzaam bodembeheer

De natuurlijke aanwezigheid van verschillende planten- en diersoorten in het agrarisch gebied kan vergroot worden door het gebruik van duurzame teeltsystemen, het verbeteren van het bodemleven, door het natuurlijk maaien van slootkanten en het laten staan van inheemse vegetatie langs akkerranden. Functionele agrobiodiversiteit richt zich daarbij op het direct inzetten van het bodemleven en natuurlijke vijanden van ziekten en plagen bij de teelt van landbouwgewassen.

7.4.7 Natuurlijk boeren

De Natuur- en MilieuFederatie Zuid-Holland heeft het samenwerkingsverband "Natuurlijk boeren" opgezet. Boerenbedrijven die zich bij dit verband aansluiten, zorgen samen voor het uitvoeren van een natuur inclusieve landbouw. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokaal aanwezige natuur en

wordt de bodem duurzaam beheerd. Binnen het samenwerkingsverband zorgt Natuurlijk boeren voor het stimuleren en ondersteunen van enthousiaste boeren richting een natuurinclusieve agrarische bedrijfsvoering. Voor meer informatie: natuurlijkboeren.nl/over_ons

Beantwoording vragen voorafgaand aan de raadscommissie

Nummer	
Zaaknummer	Z-20-133065
Naam commissielid	E. v.d. Bosch
Fractie	CDA
Onderwerp	Commissievragen CDA raadscie. 13/9 agendapunt 9.1 Beleidsnota Biodiversiteit
Datum waarop de vraag is gesteld	6 september 2021

Beantwoording uiterlijk woensdag 15:00 uur, voorafgaand aan de raadscommissie.

Portefeuillehouder

Afdeling

1.	In het RVS staan de partners opgesomd met wie de gemeente samenwerkt of een samenwerking mee aan wil gaan. Wij missen hierbij de Agrarische Natuur Vereniging Hollands Noorden en ook de leden van de klankbordgroep Duurzaam Medemblik. In hoeverre worden zij hier bij betrokken?
antwoord	De beleidsmedewerker groen maakt deel uit van het team Duurzaam Medemblik. Daarbij wordt er ook samengewerkt met de klankbordgroep voor wat betreft de biodiversiteit. Zowel de ANVHN en de klankbordgroep zullen wij betrekken bij de uitwerking en uitvoering van de beleidsnota biodiversiteit.
2.	De gemeente wil aansluiten bij Vlinderstichting Kleurkeur. Dit is ontwikkeld om het maaibeleid af te stemmen op de levenscyclus van planten en dieren. Hoe waarborgen we dat de belangen van agrarische productie hierbij evenredig worden meegewogen? Denk hierbij aan overwaaiende onkruidzaden.
Antwoord	Het waarborgen van zowel de agrarische productie alsmede de biodiversiteit vergt maatwerk en een goede afstemming met de agrarische stakeholders. Samen met LTO, ANVHN en andere belanghebbenden bekijken we welke mogelijkheden er zijn.
3.	Het maaischema langs de A7 (Rijkswaterstaat) is per 1-1-2021 aangepast naar twee keer per jaar, op verzoek van de landbouw en tevens vindt er pleksgewijze onkruid bestrijding plaats evenals bestrijding van Jacobskruiskruid. Al eerder gaf het CDA middels raadsvragen (zie bijlage) aan dat wij graag zien dat ook de gehele Omringdijk twee keer per jaar wordt gemaaid i.p.v. 1 keer. Heeft het college hierover inmiddels gesproken met de HHNK?
Antwoord	Onze beleidsmedewerker en specialist groen zullen dit meenemen bij een vervolgoverleg met HHNK m.b.t. het maaibeheer van bermen.
4.	Wordt er bij het plannen van maai data overlegd met vertegenwoordigers uit de agrarische sector?

Antwoord	Wij zullen dit meenemen in de afstemming met de agrarische stakeholders (zie ons antwoord op vraag 2).
5.	De folder/brochure natuur inclusief bouwen staat niet op de website van de gemeente noch op de website duurzaam medemblik.nl . Wilt u zorgdragen dat deze hierop geplaatst wordt?
Antwoord	Het team Duurzaam Medemblik is nog aan het bekijken hoe de folder onder inwoners het beste onder de aandacht gebracht kan worden. Op de website Duurzaam Medemblik is inmiddels een artikel geplaatst m.b.t. natuur inclusief inrichten van de tuin. Wij zullen uw suggestie meenemen.

Beantwoording politiek/technische vragen raadsleden

Nummer	
Zaaknummer	Z-20-133064
Naam raadslid	E. v.d. Bosch
Fractie	CDA
Onderwerp	Raadsvragen CDA over maaibeleid Omringdijk
Datum waarop de vraag is gesteld	3 februari 2021

Termijn beantwoording is 1 week voor technische en maximaal 2 weken voor politieke vragen.
Portefeuillehouder
Afdeling

Inleiding
Bij herhaling krijgt de CDA fractie meldingen van ontevredenheid over het maaibeleid van de Omringdijk. Tegenwoordig nog maar één maal per jaar, in augustus. Zaden en pollen hebben hierdoor vrij spel. Het beperkte maaien zorgt voor overlast bij inwoners omdat het overwaait naar hun percelen, en inwoners hebben er last van omdat zij er van gezondheidswege hinder van ondervinden en het verergert hooikoortsklachten waar veel mensen mee kampen. Ook agrariers ervaren overlast van het beperkte maaien.
Wij zijn er niet van overtuigd dat een eerder gegeven argument, dat het de biodiversiteit ten goede zou komen wanneer er maar één maal per jaar gemaaid wordt, juist is. Wij hebben hiervan nooit een toetsing of onderbouwing gezien.

1.	Waarom is het maaibeleid aangepast naar één maal per jaar?
antwoord	De omringdijk en is in eigendom van het waterschap HHNK. Zij zijn verantwoordelijk voor het maaibeleid.
2.	Is er getoetst en aangetoond dat minder maaien de biodiversiteit ten goede komt?
Antwoord	De omringdijk en is in eigendom van het waterschap HHNK. Zij zijn verantwoordelijk voor deze toetsing.
3.	Houdt de verantwoordelijke voor het maaibeleid rekening met de belangen van inwoners op het gebied van gezondheid en met de belangen van agrariërs?
Antwoord	De omringdijk en is in eigendom van het waterschap HHNK. Zij zijn verantwoordelijk voor de belangenafweging.
4.	De CDA-fractie ziet graag dat er tenminste twee maal per jaar gemaaid gaat worden. Op grond van de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen is het toegestaan om eerder te maaien. Kan ons college dit bewerkstelligen (door o.a. contact op te

	nemen met het Waterschap) of wat zouden wij zelf kunnen doen om dit te realiseren ingaande per 2021?
Antwoord	Het College is bereid uw vragen voor te leggen aan het dagelijks bestuur van het waterschap, u zou zelf contact op kunnen nemen met lokale waterschap bestuurders.

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
	paraaf	

MOTIE

Onderwerp: Wees een goede buurman
Agendapunt: C.1 Beleidsnota Biodiversiteit
Ingediend door: E. van den Bosch (CDA)
Ondersteund door: J. de Vries (VVD), S. Visser (CU)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op *30 september 2021;*
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- De voltallige gemeenteraad positief is over de beleidsnota biodiversiteit;
- Het belang van biodiversiteit steeds beter binnen de maatschappij wordt onderkend;
- College en gemeenteraad de biodiversiteit willen behouden en waar mogelijk vergroten.

Overwegende dat:
- Aandacht voor het ondersteunen van biodiversiteit op gemeentelijke gronden wenselijk is, waardoor zaden en pollen vrij spel hebben;
- Er in het beleid rekening gehouden dient te worden met de belangen van agrarische producenten;
- Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ten gevolge van overwaaiende onkruidzaden dient te worden voorkomen.

Roept het college op:
- Om goed buurmanschap te tonen richting onze agrarische producenten.

Ingediend door:

.....
E. van den Bosch
(CDA)

Ondersteund door:

.....
J. de Vries
(VVD)

.....
S. Visser
(CU)

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
	paraaf	

MOTIE

Onderwerp: Naar een Round-up vrij Medemblik 2
Agendapunt: C.1 Beleidsnota Biodiversiteit
Ingediend door: R. Manshanden (GroenLinks), S. Zeilemaker (PWF), G. Mos (D66), C. Neefjes (PW2010)
Ondersteund door: T. Berlijn (Hart voor Medemblik)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 30 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- Er sinds jaren een discussie gaande is over het wel of niet kankerverwekkend zijn van het onkruidbestrijdingsmiddel glyfosaat (in de volksmond Round-up);
- Het gebruik hiervan zeker niet goed is voor het behoud en versterken van de biodiversiteit;
- Het Bayer concern al sinds 2019 heeft aangekondigd 5 miljard te willen investeren in alternatieven voor glyfosaat (Bron: Noordhollands dagblad van 15 juni 2019);
- Dit middel nog steeds door diverse agrariërs, ondernemers, organisaties en burgers gebruikt wordt om onkruid te bestrijden (zie bijlage);
- Dit product in winkels nog altijd te koop is.

Overwegende dat:
- De Beleidsnota Biodiversiteit op brede steun kan rekenen en zodoende ook binnen dit kader aandacht geschonken dient te worden aan het gebruik van glyfosaat;
- Het ministerie van landbouw, natuur en visserij (LNV) aanstuurt op een circulaire, natuurinclusieve agrarische sector;
- Ook steeds meer burgers het belang zien van het behoud en versterken van biodiversiteit;
- Het college gaat samenwerken met diverse partners.

Spreek uit:
- Het van belang te vinden het gebruik van glyfosaat op alle fronten (agrariërs, ondernemers, organisaties en burgers) terug te dringen;

En verzoekt het college:
- Alle ter beschikking staande mogelijkheden en middelen (bijvoorbeeld via gemeentelijke publicaties, gesprekken met agrariërs, ondernemers, organisaties en burgers) aan te pakken en dit, als het aan de orde is, aan te kaarten en te wijzen op de risico's met betrekking tot gezondheid en biodiversiteit.

Ingediend door:

.....	.....	.....	.....
R. Manshanden	S. Zeilemaker	G. Mos	C. Neefjes
(GroenLinks)	(PWF)	(D66)	(PW2010)

Ondersteund door:
.....
T. Berlijn
(Hart voor Medemblik)

Bijlage bij Naar een Round-up vrij Medemblik 2

GROEN LINKS MEDEMBLIK

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
paraaf		

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: Opvang evacués uit Afghanistan
Agendapunt: D.1 Moties Vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: R. Manshanden (GroenLinks)
Ondersteund door:

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op *30 september 2021;*
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:

- Naar aanleiding van de tragedie die zich aan het voltrekken is in Afghanistan, het Kabinet vorige maand (25 augustus 2021) een oproep heeft gedaan aan besturen van provincies en gemeenten om meer opvangplekken voor asielzoekers te creëren;
- Demissionair staatssecretaris Broekers-Knol en demissionair minister Ollongren in een brief aan de 2e Kamer hebben aangegeven dat, mede door de evacués uit Afghanistan, de opvangcapaciteit van het COA binnen een aantal weken naar verwachting overbelast zal raken;
- Binnen Westfriesland zich wellicht locaties bevinden, die voor huisvesting van evacués uit Afghanistan ter beschikking gesteld kunnen worden aan het COA;
- Deze, al dan niet tijdelijk, aangewend zouden kunnen worden om een deel van de verhoogde stroom aan vluchtelingen op te vangen.

Overwegende dat:

- Gelet op de tragische en prangende situatie waar deze mensen vandaan komen het meer dan wenselijk is dat de raad zich hierover positief uitspreekt.

Verzoekt het college:

- Om in regionaal verband met het COA actief in gesprek te gaan en het signaal af te geven bereid te zijn om mee te werken aan de (tijdelijke) komst van vluchtelingen;
- En daarmee een formeel signaal af te geven bereid te zijn mee te werken aan het beschikbaar maken van geschikte locaties voor de (tijdelijke) opvang van vluchtelingen;
- De raad van de voortgang op de hoogte te houden;
- Deze motie regionaal te verspreiden.

Ingediend door:

…….
R. Manshanden
(GroenLinks)

Ondersteund door:

…….

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
	paraaf	

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: Communicatie over ingrijpende verkeersmaatregelen
Agendapunt: D.1 Moties vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: T. Berlijn (Hart voor Medemblik)
Ondersteund door: R. Manshanden (GroenLinks)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 30 september 2021;
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:

- De gemeente niet met bewoners communiceert over ingrijpende verkeersmaatregelen zoals laadpalen of een parkeerverbod (DOC-21-439754);
- Niet communiceren van ingrijpende verkeersmaatregelen voor onbegrip en tot meer verzet leidt onder inwoners .

Overwegende dat:

- Het college aangeeft dat elektrisch rijden alleen maar toeneemt waardoor er ook meer openbare laadpalen komen (DOC-21-439754);
- Communicatie tussen overheid en inwoners belangrijk is voor het verkleinen van de kloof tussen overheid en de inwoners maar ook leidt tot meer begrip en minder verzet.

Verzoekt het college:

- Bij ingrijpende verkeersmaatregelen (zoals parkeerplaatsen ombouwen met laadpalen of het instellen van een parkeerverbod) direct te communiceren met de omwonenden middels een brief.

Ingediend door:

…….
T. Berlijn
(Hart voor Medemblik)

Ondersteund door:

…….

R. Manshanden
(GroenLinks)

GemeenteBelangen

HART VOOR Medemblik

CDA MEDEMBLIK

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
	paraaf	

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

Onderwerp: Benutten overschot 10 mln. van Westfrisiaweg
Agendapunt: D.1 Moties vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: L. Plekker (GemeenteBelangen)
Ondersteund door: T. Berlijn (Hart voor Medemblik), E. Meester (CDA)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op *30 september 2021;*
gelet op artikel 34 van het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Medemblik 2019,

Constaterende dat:
- De nieuwe Westfrisiaweg 415,8 mln. heeft gekost. Dat is ruim 10 miljoen minder dan voor dit project was gereserveerd;
- De betrokken gemeenten, het Rijk en Hoogheemraadschap samen 105,55 mln. hebben bijgedragen;
- De provincie van plan is ruim 9 mln. te storten in een provinciale pot om de bereikbaarheid en mobiliteit in de provincie te verbeteren.

Overwegende dat:
- De regio Westfriesland het grootste recht zou moeten hebben op uitkering uit dit provinciale fonds, aangezien deze regio in Noord-Holland ook de grootste (financiële) bijdrage heeft geleverd aan de Westfrisiaweg;
- Ook onze gemeente een grote opgave heeft op het gebied van bereikbaarheid en mobiliteit. Denk daarbij aan het doortrekken van de parallelweg van de Markerwaardweg, de aanpak van de rotonde bij het WFO-ABC bedrijventerrein en de ontsluiting van winkelcentrum Winkelhart in Zwaagdijk-Oost;
- Het financiële overschot dus geoormerkt zou moeten worden voor de regio Westfriesland.

Verzoekt het college:
1. Met de regio te lobbyen bij de provincie om deze ruim 9 mln. te bestemmen voor de regio Westfriesland en de gelden te oormerken voor bereikbaarheid en mobiliteit;
2. Deze motie ter kennisneming te delen met de gemeenteraden en colleges van de 7 Westfriese gemeenten.

Ingediend door:

…….
L. Plekker
(GemeenteBelangen)

Ondersteund door:

…….
T. Berlijn
(Hart voor Medemblik)

……..
E. Meester
(CDA)